

Ljudska

PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1936 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
EDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT EDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI S «BORBO»

LETO XXIV. Stev. 39
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
«LJUDSKA PRAVICA»
DIREKTOR PODJETJA
SEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

RAZPLET TUNIZIJSKE KRIZE

Nepreprečljiv manever

Francosko pritožbo na Varnostni svet ocenjujejo v krogih OZN kot deplasiran poizkus, zmanjšati vtis tunizijske akcije — Ameriški odmevi na francoski korak — Internacionalizacija alžirskega problema?

(OD NAŠEGA DOPIŠNIKA)

New York, 15. febr. — Francoska vlada se je obrnila na Varnostni svet z obdolžitvijo, da je Tunizija podpirala boj alžirskih upornikov. To je storila nekaj ur potem, ko je bila pred istim organom svetovne organizacije obdolžena agresije proti Tuniziji. Obe pritožbi so sprejeli na dnevni red Varnostnega sveta, ki se bo sestal v torek popoldne.

Ukrep francoske vlade so v OZN v glavnem ocenili negativno. Prvič kot deplasiran poizkus, da bi Francija parirala glavni pritožbi proti oboroženemu napadu na suvereno deželo, in

Hammarškjöld naj bi pripravil poravnavo

New York, 15. febr. (Reuter). Generalni sekretar OZN Hammarškjöld se je nočjo ločeno razgovarjal s tuniškimi in francoskimi predstavnikom v OZN. V diplomatskih krogih se je zvedelo, da bi delegaciji Britanije in ZDA na sestanku Varnostnega sveta utegnili predlagati, naj skuša Hammarškjöld pripraviti pot za rešitev tuniško-francoskega spora. Menijo, da bi anglo-ameriška sugestija lahko imela za posledico potovanje Hammarškjölda v Pariz in Tunis.

BURGIBA VZTRAJA

pri nemudnem umiku francoskih čet

Rim, 15. febr. (Reuter). — Tunizijski predsednik Habib Burgiba je v razgovoru z dopisnim rimskima časnikarja »Il Tempo« izjavil, da zahteva Tunizija ne-

Stiki delegacije SZDLJ v Rimu

Rim, 15. febr. (Tanjug). Delegacija SZDLJ se je danes sestala s socialističnimi predstavniki v Generalni konfederaciji dela in sekretarjem konfederacije Santijem. Ob tej priložnosti so socialistični sindikalni funkcionarji seznanili člane naše delegacije s problemi Generalne konfederacije dela.

Popoldne se je nadaljevala izmenjava mnenj med delegacijo SZDLJ in predstavniki italijanske Socialistične stranke o vprašanjih, ki zanimajo obe gibanji.

Francoski odgovor

Pariz, 15. febr. (Tanjug). Francoska vlada je danes odgovorila na jugoslovansko noto v zvezi z incidentom z ladjo »Slovenija« ter zahtevo po vrnitvi tovora, ki so ga zaplenile francoske vojaške oblasti, potem ko so ladjo nastilno odpeljali v alžirsko pristanišče Oran. Francoski odgovor je jugoslovanskemu veleposlaniku v Parizu dr. Radojivo Uvaliču izročil načelnik političnega oddelka francoskega zunanjega ministra Daridan. Odgovora še niso objavili.

Začetek razgovorov

Beograd, 15. febr. (Tanjug). Na Dunaju se bodo 25. februarja začela pogajanja med jugoslovansko in avstrijsko vladno delegacijo o skupno ugotovljenih odprtih vprašanjih, ki zadevajo odnose med obema državama. Pogajanja se bodo pozneje nadaljevala v Beogradu. Jugoslovansko delegacijo bo vodil veleposlanik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Dušan Kveder.

Poslovilni obisk

Beograd, 15. febr. (Tanjug). Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je danes popoldne sprejel na poslovilni obisk etiopskega veleposlanika v Jugoslaviji Gabra Maskala Kiflegzija, ki se vrača v domovino.

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 16. februarja
Po jutranji megli, ki bo v nekaterih kotlinah, bo pretežno lepo vreme. Temperatura ponoči med -2 in -4, največja dnevna med 1 in 16. Srednje Evropo so zajeli valovi frontalnih moten, kateri slabe področje visokega zračnega pritiska, ki se razprostira nad južno Evropo in Sredozemjem. Nad naše kraje doteka v višinah še vedno toplej zrak, ki ustvarja pri nas mlajno vreme.

drugič kot veliko presenečenje, ki je nastalo, ko je prišla vest, da francoska pritožba po vsem tem, kar se je zgodilo, izrecno zahteva, naj Varnostni svet obdoli Tunizijo, česar v resnici prizadeta dežela v svoji spomnici ni zahtevala niti za napadalca.

Devetindvajset azijskih in afriških delegacij v svetovni organizaciji je napad na tuniško vane ne bi obsojilo, marveč je izrecno obvestilo generalnega sekretarja Hammarškjölda, da vse te dežele menijo, da so se razmere v Alžiriji tako poslabšale, da to vzbuja veliko zaskrbljenost. V krogih arabskih delegacij so sično govorili, da bi bilo treba v primeru, če bi skušala Francija z vetom preprečiti debato pred Varnostnim svetom, zahtevati poseben sestanek Generalne skupščine. Tuniško pritožbo so z

razumevanjem podprle mnoge delegacije, medtem ko se je s francosko zgodilo prav nasprotno. Francoska zahteva je napravila tudi v Washingtonu in v ameriškem zunanjem ministrstvu neprijeten vtis.

V dilemi med svojimi atlantskimi in severoatlantskimi interesi ter v zaskrbljenosti za splošen politični učinek debate v Varnostnem svetu so skušale ZDA nekako omiliti gledišča obeh dežel in to njihovo prizadevanje se še nadaljuje. Dulles je celo prekinil desetdnevni dopust v Atlantic Cityju, da bi bil v Washingtonu, dokler traja ta kriza med sestankom Varnostnega sveta pa morda v New Yorku.

Ni še znano, kaj bo ukrenilo ameriško zunanje ministrstvo v prihodnjih dneh, pač pa v Washingtonu govore, da bodo ZDA ponudile posredovanje, da bodo sprožile predlog, naj bi mednarodne čete prevzele nadzorstvo na meji med Tunizijo in Alžirijo. Atlantska zveza pa pokroviteljstvo nad vojaško lukso v Bizerti. Za avtorja takšnega načrta velja za zdaj senator Knowland. Ta načrt pa bi pomenil internacionalizacijo alžirskega problema, česar Francija nikakor ne želi, kar pa je po mnenju tukajšnjih političnih krogov v tej ali oni obliki čedalje bolj neogibno.

Francoski upajo v izboljšanje odnosov s Tunizijo

Pariz, 15. febr. (Reuter). Francoska vlada je danes sklenila, naj francoski Rdeči križ takoj navede stike s tuniškimi Rdečim polmesecem in oceni škodo, ki so jo pretrpeli civilisti zaradi bombardiranja Sakijet Sidi Jusufa.

Po seji je državni sekretar za informacije Claparede izjavil, da kaže, da se bo francosko-tuniška napetost v 48 urah ublažila. Nadalje je rekel, da je Francija pripravljena sprejeti dobre uslove ameriške vlade za obnovo tuniško-francoskih razgovorov. NEUspel poskus

Zadnja pot Cachina

Desettisoči Parižanov so se poslovili od velikega borce za pravice delavskega razreda

Pariz, 15. febr. (Tanjug). Na pariškem pokopališču Per Lachaise so danes ob grobnici komunarjev pokopali člana CK KP Francije Marcela Cachina. Razen članov vodstva KPF z Manriecom Thorezom na čelu, mnogih delegacij tujih komunističnih partij ter ogromne množice francoskih komunistov in delavcev iz Pariza in drugih krajev sta se od pokojnega voditelja poslovila v krajših govorih Jacques Duclos in Etienne Fajon.

Na desettisoče Parižanov, delavcev in uslužbencev, komunistov, ki so v liku pokojnega Cachina videli vzor neutrudljivega borce za pravice delavskega razreda in zmago socializma, se je zbralo že v dopoldanskih urah na širokih bulvarjih okrog poslopja partijskega glasila »Humanite«, katerega direktor je bil pokojni Cachin več desetletij, do zadnjega trenutka svojega življenja. V dolgem žalnem sprevedu so potem spremili do pokopališča pariških komunarjev prek trgov Republike in Bastille moča, ki je skoraj 60 let svojega življenja posvetil boju za pravice delavcev. Četa Republikanske garde, ki je od »Humanitea« do Per Lachaise krsto s pokojnim Cachinom, je izkazala prvaku francoske Narodne skupščine zadnjo čast. Preden so krsto odnesli iz poslopja »Humanitea«, je prišel predsednik skup-

Neuspel poskus

Florida, 15. febr. (Reuter). Kakor se je izvedelo, današnja izstrelitev ameriškega medkontinentalnega projektila »Atlas« ni uspela.

na naše uredništvo, govore, da razpravljajo volivci na zborih razen o gospodarski rasti in perspektivnem razvoju cele države še o vrsti drobnih problemov svoje občine. Volivci se na drugih zborih tudi odločajo za obsežna prostovoljna dela, mladina pa se v vse večjem številu prijavlja med graditelje avtoceste Ljubljana-Zagreb.

Volivci Velenja so na zboru sprejeli program bodočega razvoja sadjarstva v njihovem okolišju Velenju. Tako bodo obnovili 7 ha sadovnjakov, vsi sadjarji pa bodo letos večkrat poskrpili sadno drevje. V Podnatru volivci najbolj pogrešajo sodobno urejeno trgovino, mesnico in prodajalno kruha. Na zborih volivcev v konjski občini so govorili največ o perspektivnem planu razvoja kmetijstva. Volivci kočevske občine so se zavzemali za ustanavljanje nekaterih manjših uslužnostnih obrtov, ki naj bi razbremenili želovne žene. V Beltincah je 250 volivcev predlagalo Vodni skupnosti v Murski Soboti, naj čimprej pripravi načrte za izsuševalna dela, hkrati pa so obljubili, da bodo s prostovoljnim delom kopal jarke in kanale, ki naj obvarujejo njihova pčlja pred poplavlami. Volivci Melincev so zaprosili vodstvo regulacijskih del na Muri, naj jim pripravi načrt za krajši obrambni našip pred poplavlami Mure na njihovem področju. Volivci drugih vasi ob Muri pa bi radi, da bi se naša tržišča s kmetijskimi pridelki čimprej uredila v

njihovo korist. Lani je pri njih zaostal odkup krompirja.

V Brežicah so volivci kritizirali neurejenost katastra, volivci Vidma-Krškega pa bi radi razširjeno Tehnično srednjo šolo in osemletko, ki jima primanjkuje prostora za delavnice. V Hrašniku so volivci razpravljali največ o slabih trgovskih mreži in o nezadostni preskrbi trga z zelenjavo. V Trbovljah pa bi volivci želeli, da bi tamkajšnja bolnišnica razširila za ginekološki oddelk in otroški dispanzer. Volivci v Zagorju so razpravljali največ o gradnji novih stanovanj, saj že sedaj prosijo za stanovanje 900 družin in samskih oseb. V Zagorju naj bi zgradili novo tržnico ter uredili vodovod za novo naselje. V mariborskih mestnih občinah so volivci pohvalili akcijo za cepljenje proti otroški ohromelosti in zaščito otrok pred zobno gnilobo s fluorizacijo. V občinah Tezno, Košaki, Gorišnica in drugo so govorili o zvišanju občinskih doklad. Tako so volivci Tezne predlagali, naj bi se občinske doklade dvignile od povprečnega 11,6 % na 16,5 %, volivci Gorišnice pa so predlagali, naj bi občinske doklade narasle od 7 % na 12 %. V teh občinah se je nekaterih zborov volivcev udeležila pčlja pred poplavlami. Volivci Melincev so zaprosili vodstvo regulacijskih del na Muri, naj jim pripravi načrt za krajši obrambni našip pred poplavlami Mure na njihovem področju. Volivci drugih vasi ob Muri pa bi radi, da bi se naša tržišča s kmetijskimi pridelki čimprej uredila v

bi se trgovina ločila od kmetijske zadruge.

V občini Podvelka so volivci govorili največ o problemih v zvezi z gradnjo hidrocentrale Ožbolt, predvsem o bodočih poplavljenih zemljiščih. Za občino Ruše velja ugotovitev, da so bili zbori volivcev najbolj obiskani in živahni ob predelih ob avstrijski meji. V Gradšču bi radi električno; pripravili so že drogeve in izkopal jarke. V občini Središče so na zboru volivcev na Grabah razpravljali o regulaciji Drave in o zaščiti dravskega omrežja. Dolej je Drava že odnesla nekaj nad 100 hektarjev plodne površine. Volivci občine Lenart bi radi v svojem kraju Lenartu okrajno sodišče, občani Podvelke pa so sklenili, da bodo letos v Breznem napeljali vodovod ter nadaljevali gradnjo ceste od Ožbolta do Kaplje.

Državljanji občine Slovenj Gradec so na zborih zahtevali, naj bi železnica uredila železniški postajališči v Dovžah in Turiški vasi. Občina Slovenj Gradec trenutno v predvolilnem obdobju z vsemi občinami bivšega slovensko-gradskega okraja in z občino Podvelka. V občini Dravograd so govorili največ na zborih volivcev o ureditvi hudournikov.

Medalje so razdeljene

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, kjer je te dni sejem »Moda 1958«, se kača obiskovalcev vsak dan veča. Do večerj popoldne je sejem obiskalo že preko 40 tisoč obiskovalcev, kar že sedaj presega celokupno število lanskega sejma.

Včeraj popoldne so na Gospodarskem razstavišču podelili medalje za najboljše razstavljene izdelke. Ocenjevalna komisija je zavzela precej strog kriterij — ocenjevala kvaliteto tkanine in model z ozirom na sodobnost, največ pozornosti pa je posvetila izdelavi — podelila 70 zlatih, 88 srebrnih in 74 bronastih medalj. Največ zlatih priznanj so podelili za konfekcijske izdelke — podjetjem: »Tromostovja«, Na-Me, »Modnih oblaci«, »Obrotnika«, »Pletenine«, »Rašice«, »Toper«, »Angore«, »Beti«, itd.

Danes popoldne bo na Gospodarskem razstavišču zaključna modna revija, ki bo hkrati združena z revijo »modernih frizur«. Revijo »modernih frizur« bo pripravil Frizerski krožek brivcev in frizerjev pri Okrajni obrtni zbornici v Ljubljani.

Letošnji sejem »Mode 1958« je lepo uspel tudi v komercialnem pogledu. Vsa razstavljajoča podjetja so sklenila vrsto ugodnih pogodb. Tuji razstavljavci pa so prodali prav vse svoje izdelke.

V petek je predsednika Tita obiskala delegacija Zveze Izvidniških organizacij Jugoslavije s sta-rešino zveze Sergejem Kraigherjem na čelu. Predsednik Tito je v razgovoru izrazil željo, naj bi postale organizacije Zveze izvidnikov še bolj množične in naj bi razširile svojo dejavnost.

PLODNE PREDVOLILNE PRIPRAVE

Kopica spodbud za delo

Končani so drugi zbori volivcev, ki niso bili samo priprava za volitve, temveč tudi za bodoče urejanje najrazličnejših gospodarskih in komunalnih problemov

Poročila, ki te dni prihajajo na naše uredništvo, govore, da razpravljajo volivci na zborih razen o gospodarski rasti in perspektivnem razvoju cele države še o vrsti drobnih problemov svoje občine. Volivci se na drugih zborih tudi odločajo za obsežna prostovoljna dela, mladina pa se v vse večjem številu prijavlja med graditelje avtoceste Ljubljana-Zagreb.

Volivci Velenja so na zboru sprejeli program bodočega razvoja sadjarstva v njihovem okolišju Velenju. Tako bodo obnovili 7 ha sadovnjakov, vsi sadjarji pa bodo letos večkrat poskrpili sadno drevje. V Podnatru volivci najbolj pogrešajo sodobno urejeno trgovino, mesnico in prodajalno kruha. Na zborih volivcev v konjski občini so govorili največ o perspektivnem planu razvoja kmetijstva. Volivci kočevske občine so se zavzemali za ustanavljanje nekaterih manjših uslužnostnih obrtov, ki naj bi razbremenili želovne žene. V Beltincah je 250 volivcev predlagalo Vodni skupnosti v Murski Soboti, naj čimprej pripravi načrte za izsuševalna dela, hkrati pa so obljubili, da bodo s prostovoljnim delom kopal jarke in kanale, ki naj obvarujejo njihova pčlja pred poplavlami. Volivci Melincev so zaprosili vodstvo regulacijskih del na Muri, naj jim pripravi načrt za krajši obrambni našip pred poplavlami Mure na njihovem področju. Volivci drugih vasi ob Muri pa bi radi, da bi se naša tržišča s kmetijskimi pridelki čimprej uredila v

njihovo korist. Lani je pri njih zaostal odkup krompirja.

V Brežicah so volivci kritizirali neurejenost katastra, volivci Vidma-Krškega pa bi radi razširjeno Tehnično srednjo šolo in osemletko, ki jima primanjkuje prostora za delavnice. V Hrašniku so volivci razpravljali največ o slabih trgovskih mreži in o nezadostni preskrbi trga z zelenjavo. V Trbovljah pa bi volivci želeli, da bi tamkajšnja bolnišnica razširila za ginekološki oddelk in otroški dispanzer. Volivci v Zagorju so razpravljali največ o gradnji novih stanovanj, saj že sedaj prosijo za stanovanje 900 družin in samskih oseb. V Zagorju naj bi zgradili novo tržnico ter uredili vodovod za novo naselje. V mariborskih mestnih občinah so volivci pohvalili akcijo za cepljenje proti otroški ohromelosti in zaščito otrok pred zobno gnilobo s fluorizacijo. V občinah Tezno, Košaki, Gorišnica in drugo so govorili o zvišanju občinskih doklad. Tako so volivci Tezne predlagali, naj bi se občinske doklade dvignile od povprečnega 11,6 % na 16,5 %, volivci Gorišnice pa so predlagali, naj bi občinske doklade narasle od 7 % na 12 %. V teh občinah se je nekaterih zborov volivcev udeležila pčlja pred poplavlami. Volivci Melincev so zaprosili vodstvo regulacijskih del na Muri, naj jim pripravi načrt za krajši obrambni našip pred poplavlami Mure na njihovem področju. Volivci drugih vasi ob Muri pa bi radi, da bi se naša tržišča s kmetijskimi pridelki čimprej uredila v

Medalje so razdeljene

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, kjer je te dni sejem »Moda 1958«, se kača obiskovalcev vsak dan veča. Do večerj popoldne je sejem obiskalo že preko 40 tisoč obiskovalcev, kar že sedaj presega celokupno število lanskega sejma.

Včeraj popoldne so na Gospodarskem razstavišču podelili medalje za najboljše razstavljene izdelke. Ocenjevalna komisija je zavzela precej strog kriterij — ocenjevala kvaliteto tkanine in model z ozirom na sodobnost, največ pozornosti pa je posvetila izdelavi — podelila 70 zlatih, 88 srebrnih in 74 bronastih medalj. Največ zlatih priznanj so podelili za konfekcijske izdelke — podjetjem: »Tromostovja«, Na-Me, »Modnih oblaci«, »Obrotnika«, »Pletenine«, »Rašice«, »Toper«, »Angore«, »Beti«, itd.

Danes popoldne bo na Gospodarskem razstavišču zaključna modna revija, ki bo hkrati združena z revijo »modernih frizur«. Revijo »modernih frizur« bo pripravil Frizerski krožek brivcev in frizerjev pri Okrajni obrtni zbornici v Ljubljani.

Letošnji sejem »Mode 1958« je lepo uspel tudi v komercialnem pogledu. Vsa razstavljajoča podjetja so sklenila vrsto ugodnih pogodb. Tuji razstavljavci pa so prodali prav vse svoje izdelke.

Razgovori o zgraditvi hidrocentrale v Djerdapu

Beograd, 15. febr. Danes so prispeli v Beograd direktor projektantskega inštituta Romunije in člani pravne sekcije romunskega dela mešane jugoslovansko-romunske komisije za zgraditev hidrocentrale v Djerdapu. Člani gospodarske sekcije bodo prispeli v Beograd prihodnji teden. S predstavniki jugoslovanskega projektantskega inštituta »Energo« se bodo romunski strokovnjaki pogajali o ustanovitvi mešane jugoslovansko-romunske organizacije, ki bi izdelala tehnični in gospodarski elaborat o zgraditvi elektrarne. Ustanovili bodo tudi skupno pravno in gospodarsko sekcijo.

Na sliki: Pogled na Djerdapsko sotesko.

Potrjene kandidature

za petino volilnih okrajev Slovenije

Okrajne volilne komisije so doslej potrdile 50 kandidatur za oba zbora zvezne in republiške ljudske skupščine

Ljubljana, 15. febr. (Tanjug). Po podatkih Republiške volilne komisije v Sloveniji so okrajne volilne komisije včeraj in danes potrdile nad 50 kandidatur za oba zbora Zvezne in Republiške ljudske skupščine. Doslej so potrjene kandidature za petino volilnih okrajev.

Za Zvezni svet so potrjene kandidature: za volilni okraj Ljubljana - Kočevje predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar, za volilni okraj Novo mesto sekretar Okrajnega odbora ZK Novo mesto Jože Borštnar, za volilni okraj Črnomelj podpredsednik Okrajnega odbora Zveze borcev Celje Ivan Kovar, za volilni okraj Novo mesto sekretar Zveznega sveta Franc Leskošek, za volilni okraj Celje član izvršnega sveta Slovenije Mitja Ribičič, za volilni okraj Smarje pri Jelšah učitelj Vinko Simončič, za volilni okraj Zalec podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Celje Miran Cvenk, za volilni okraj Mozirje predsednik CK Ljudske mladine Slovenije Tone Kropušek, za volilni okraj Soštanj predsednik Občinskega ljudskega odbora Soštanj Stane Ravljen, za volilni okraj Soštanj učitelj Jože Marolt, za volilni okraj Nova Gorica sekretar Okrajnega odbora ZKJ v Gorici Tine Remškar, za volilni okraj Ajdovščina predsednik Občinskega ljudskega odbora Ajdovščina Slavko Jež, za volilni okraj Radovljica sekretar Ljudske skupščine Slovenije dr. Miha Potončnik, za volilni okraj Ljubljana-Polje predsednik Občinskega odbora Ljubljana-Polje Leopold Maček, za volilni okraj Ljubljana-Rudnik predsednik Trgovinske zbornice Slovenije Mara Dermastia, za volilni okraj Domžale sekretar Okrajnega odbora Zveze komunistov Slovenije v Ljubljani Janez Vipotnik, za volilni okraj Ivančna gorica podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana inž. Ivo Klemenčič, za volilni okraj Borovnica in Logatec predsednik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana dr. Marijan Dermastia, za volilni okraj Murska Sobota prvi kandidat predsednik Okrajnega odbora SZDL Murske Sote Franc Rogelj, drugi kandidat predsednik Občinskega ljudskega odbora Murska Sobota Karel Lutar, za volilni okraj Bartolinci novinar Franc Šebjančič in volilni okraj Metlika-Semič prvi kandidat predsednik Občinskega ljudskega odbora Metlika Franc Jakljevič, drugi kandidat predsednik Občinskega ljudskega odbora Semič Franc Kaps.

Volilni okraj Mirna - Mokronog predsednik Zveze vojaških vojnih invalidov Slovenije Franc Kress, za volilni okraj Sentjernej - Kostanjevica predsednik Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto Franc Pirkovič, za volilni okraj Sentjur pri Celju predsednik Okrajnega odbora Zveze borcev Celje Ivan Kovar, za volilni okraj Novo mesto sekretar Zveznega sveta Franc Leskošek, za volilni okraj Celje član izvršnega sveta Slovenije Mitja Ribičič, za volilni okraj Smarje pri Jelšah učitelj Vinko Simončič, za volilni okraj Zalec podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Celje Miran Cvenk, za volilni okraj Mozirje predsednik CK Ljudske mladine Slovenije Tone Kropušek, za volilni okraj Soštanj predsednik Občinskega ljudskega odbora Soštanj Stane Ravljen, za volilni okraj Soštanj učitelj Jože Marolt, za volilni okraj Nova Gorica sekretar Okrajnega odbora ZKJ v Gorici Tine Remškar, za volilni okraj Ajdovščina predsednik Občinskega ljudskega odbora Ajdovščina Slavko Jež, za volilni okraj Radovljica sekretar Ljudske skupščine Slovenije dr. Miha Potončnik, za volilni okraj Ljubljana-Polje predsednik Občinskega odbora Ljubljana-Polje Leopold Maček, za volilni okraj Ljubljana-Rudnik predsednik Trgovinske zbornice Slovenije Mara Dermastia, za volilni okraj Domžale sekretar Okrajnega odbora Zveze komunistov Slovenije v Ljubljani Janez Vipotnik, za volilni okraj Ivančna gorica podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana inž. Ivo Klemenčič, za volilni okraj Borovnica in Logatec predsednik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana dr. Marijan Dermastia, za volilni okraj Murska Sobota prvi kandidat predsednik Okrajnega odbora SZDL Murske Sote Franc Rogelj, drugi kandidat predsednik Občinskega ljudskega odbora Murska Sobota Karel Lutar, za volilni okraj Bartolinci novinar Franc Šebjančič in volilni okraj Metlika-Semič prvi kandidat predsednik Občinskega ljudskega odbora Metlika Franc Jakljevič, drugi kandidat predsednik Občinskega ljudskega odbora Semič Franc Kaps.

Za prvo skupino zveznega zbora proizvajalcev je potrjena kandidatura direktorja "Motomontaže" Jurija Levčičnika za volilni okraj Novo mesto.

Za republiški svet Ljudske skupščine Slovenije so potrjene kandidature: za volilni okraj Tolmin podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Gorica Franc Skok, za volilni okraj Ljubljana-Vič Stane Vrhovac, za volilni okraj Ljubljana - Sentvid prvi kandidat mizar Franjo Bec, drugi kandidat direktor Bombazne tkalnice Vižmarje Jože Vonta in tretji kandidat šef kapitalne izgradnje v tovarni "Rašica" Martin Kos, za volilni okraj Ljubljana-Crnuc pri Ljubljani učitelj CK ZK Slovenije Tomo Brejc, za volilni okraj Grosuplje direktor Radiotelevizije Ljubljana France Perovšek, za volilni okraj Črnomelj sekretar Izvršnega sveta Slovenije Niko Silih, za volilni okraj Straža-Topllice-Zužemberk predsednik Okrajne zadrzne zveze Novo mesto Viktor Zupančič, za volilni okraj Novo mesto podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije Viktor Avbelj, za volilni okraj Novo mesto predsednik Občinskega ljudskega odbora Novo mesto Maks Vale, za volilni okraj Trebnje agronom Glavne zadrzne zveze inž. Vilma Pirkovič, za vo-

Mencinger, za volilni okraj Ljubljana-Center sekretar podjetja "Tekstil" Mara Cafarin, za volilni okraj Ljubljana-Center sekretar podjetja "Slovenija-les" Denica Ster, za volilni okraj Ljubljana predsednik Republiškega sveta sindikatov Slovenije Stane Kavčič, za volilni okraj Novo mesto I direktor rudnika Kanižarica Branko Peternel in za volilni okraj Novo mesto II direktor tovarne "Novoteks" Stane Dolenc.

Za drugo skupino republiškega zbora proizvajalcev je potrjena kandidatura podpredsednika Okrajne zadrzne zveze Novo mesto Antona Pirea za volilni okraj Novo mesto.

Potrošniške svete v vso našo trgovino

Razmere in potrebe v naši trgovini narekujejo ustanavljanje potrošniških svetov v vseh panogah naše trgovinske dejavnosti

Doslej smo imeli organe družbenega upravljanja v glavnem pri trgovini živilske stroke. Toda položaj v tej trgovini, med drugim tudi nekateri cene posameznih prehranskih predmetov, ni dajal kdo ve koliko spodbude za delo potrošniških svetov. Temu primerna je bila tudi njihova dejavnost. V trgovini na sploh pa je vrsta pomanjkljivosti in težav, o katerih ljudje razpravljajo in jih kritizirajo. Torej je dovolj razlogov, da pospešimo ustanavljanje potrošniških svetov v vseh panogah naše trgovinske dejavnosti, od trgovine na drobno do grosistične in zunanje trgovine.

O sistemu družbenega upravljanja pri celotni trgovini je pred dnevi razpravljala komisija za družbeno upravljanje pri Socialistični zvezi Slovenije, ki jo

Včeraj se je začelo v Sloveniji cepljenje šolskih otrok proti otroški paralizi. Doslej so namreč cepili 160 tisoč do 175 tisoč otrok v predšolski dobi. Zdaj se cepljenje razširilo tudi na otroke, ki hodijo v prvi in drugi razred osnovne šole. Pogoji za cepljenje so enaki kot pri predšolskih otrocih: otroci bodo dobili po tri injekcije, stroški, ki jih prispevajo starši, pa znašajo prav tako 600 dinarjev. Obično bodo tudi tokrat pomagale s tem, da bodo plačale cepljenje za socialno ogrožena otroke.

Cepili bodo kakih 70 tisoč otrok, tako da bo letos zaščitenih proti tej boleznii okoli 230 tisoč otrok.

Napredek kmetijskih zadrug v Srbiji

Beograd, 14. febr. (Tanjug). - Včeraj je bila tu razširjena plenarna seja upravnega odbora Glavne zveze kmetijskih zadrug Srbije, ki se je udeležil tudi predsednik Izvršnega sveta Srbije Miloš Minić.

Dejavnost zadrughnih organizacij v Srbiji je lani znatno napredovala. V prvih devetih mesecih se je skupni obseg njihovega poslovanja povečal v primerjavi s predlanskim letom za 44 odstotkov, dohodek za 45 odstotkov, zadrughni skladi pa za 70 odstotkov. Zadruge so dobile lani 2350 traktorjev, 30 kombajnov in 1674 raznih škroplinic. Izkoristile so tudi več obratnih sredstev kot prejšnja leta. Do konca leta so porabile 27 milijard družbenih obratnih sredstev, 16 milijard več kot leto prej.

je vodil Vladimir Krivic. Razprava je med drugim tekla o raznih činiteljih, ki lahko pozitivno ali negativno vplivajo na trgovino. Zelo pomembno vlogo imajo okrajni sveti za blagovni promet kakor tudi občinski sveti za prekrbo. Ti sveti lahko veliko prispevajo k izboljšanju trgovine tudi s tem, da dajejo pobudo ne le za kontrolo, temveč tudi za ustanavljanje potrošniških svetov. Treba pa je v te svete več predstavnikov potrošnikov.

Komisija je precej obširno razpravljala tudi o razmerah v naših grosističnih in zunanjetrgovinskih podjetjih, ki pogosto ne

upoštevajo potreb in koristi potrošnikov. Ugotovili so, da bi bili delavni potrošniški sveti na tem področju neogibno potrebni. Zato so predlagali, da bi pri grosistični trgovini takoj začeli z ustanavljanjem organov samoupravljanja, ki bi jih sestavljali bodisi organi delavskega upravljanja in pa predstavniki potrošnikov, bodisi da bi organ upravljanja v enakem razmerju sestavljali predstavniki delavskega sveta, zastopniki potrošnikov in komitentov. V maloprodajni trgovski mreži pa naj bi bili potrošniški sveti samo na sedežih podjetij.

Za uspešnejše poslanstvo komunistov

Občinske konference ZK v Idriji sta se udeležila tudi Franc Leskošek in dr. Aleš Bebler

Idrija, 15. febr. - Na današnji občinski konferenci ZKS se je zbralo 138 delegatov, ki so zastopali nad 500 komunistov iz idrijske občine. Konferenca so se med drugimi udeležili član Izvršnega odbora Centralnega komiteja ZKS Franc Leskošek, dalje dr. Aleš Bebler, član CK ZKJ in državni podtajnik za zunanje zadeve, ter sekretar okrajnega komiteja ZKS Gorica Tine Remškar. Dosedanji sekretar občinskega komiteja Janko Lukan je v svojem obširnem poročilu podrobno analiziral razne probleme komunistov in osnovnih organizacij ter kritično ocenil njihovo vlogo v javnem in družbenem življenju v občini. Ko je govoril o gospodarskem razvoju tega

področja, je med drugim pojasnil, da so v zadnjih štirih letih od VI. kongresa ZKS dalje porabili za gospodarski napredek in rast javnih ter komunalnih služb in raznih virov okoli 784 milijonov dinarjev.

V razpravi so posredovali vrsto pobud in misli za uspešnejše poslanstvo komunistov v javnem in družbenem življenju ter njihovo idejno rast. O teh vprašanjih in drugih problemih naše socialistične graditve sta obširno govorila tudi tovariš Leskošek in Remškar. Ob zaključku konference so poslali pozdravni resoluciji centralnemu komiteju ZKJ in centralnemu komiteju Zveze komunistov Slovenije. M. D.

Kulturne VESTI

RAZSTAVA MOSE PIJADA

V Moderni galeriji v Ljubljani je odprta razstava umetniških del Moše Pijada kot skromna počastitev spomina moža, ki je družil kakor redko kateri lastnosti umetnika, diplomata in politika. Razstavo je pripravil Narodni muzej v Beogradu v počastitev spomina svojega prvega predsednika upravnega odbora ter je doživela v Beogradu velik uspeh. Razumljiva je bila želja, da se umetniška zapuščina Moše Pijada prikaže tudi slovenskemu občinstvu. Kako veliko zanimanja je za umetniško delo Moše Pijada, je nazorno pokazala slovesna otvoritev razstave, ki je v duhu Modernih galerij zbrala toliko občinstva, kakor ga lahko vidimo le redko. Otvoritve se je udeležila tudi vdova velikega revolucionarja tovariša Lepa Pijada, med predstavniki javnega življenja pa so bili tudi član Izvršnega sveta LRS in predsednik Sveta za kulturo tov. Boris Kocjančič, član CK ZKS Boris Zihherl, sekretar Sveta za kulturo in prosveto LRS Vlado Vodopivec, predsednik okrajnega ljudskega odbora Ljubljana dr. Marijan Dermastia, predsednik Sveta za kulturo OLO Ljubljana dr. Heli Modic in drugi. Raznatelj Modernih galerij tovariš Zoran Kržišnik je med ugodnimi besedami poudaril, da je razstava umetniških del Moše Pijada pričevanje o tem, da srski zavzetec ukvarjanja s praksi revolucionarnega boja umetnikov ustvarjalna volja ne upasne, temveč črpa prav iz globokega spoznavanja življenja novo netivo. Razstava obsega 64 risb in olj.

Pohod članov Počitniške zveze

Centralni odbor Počitniške zveze Jugoslavije je sklenil organizirati v počastitev VII. kongresa ZKJ pohod članstva iz vseh republik in krajev, pomembne za zgodovino NOV. Sklenjeno je tudi, da bo odsej posvetili več pozornosti kmečki mladini. Letos bo počitniška zveza organizirala obisk kmečke mladine na kmetijskem velesejmu v Novem Sadu, skupina kmečke mladine iz okolice Brčka pa bo te dni obiskala Beograd ter nakrater zadruge in kmetijska posestva v Vojvodini.

DNEVNIK

Vzdrževanje cest v Srbiji

Na posvetovanju o vzdrževanju cest v Srbiji, ki se je začelo v petek v Niški Banji, so poudarili, da bi lahko spričo sedanjih možnosti storili mnogo več za zboljšanje cestnega omrežja v tej republici. Služba cestnih nadzornikov ni zadovoljiva. Tudi ravnanje z mehanizacijo in osnovnimi sredstvi je ponekod malomarno. Lani so porabili v Srbiji za vzdrževanje cest 1.387.000.000 oziroma 185 tisoč din na vsak kilometer.

Ladja Dubrava naselja

Trgovska ladja Dubrovnika atlantske plove "Dubrava" je v noči od Štrčka na petek pri otoku Vodnjanu v Hudičevem otočju blizu otoka Hvara naselila. Ta 8000 tonska ladja, natovorjena s koruzo, je predinočnjaki odplula iz splitske luke proti Severni Evropi, pa je blizu otoka Hvara zavozila na podvodno čerl in obtičala na njih. V ladjo je na dveh krajih vdrla voda. Na pomoč so takoj poslali ekipno "Brodospas" in dva remorkerja. Strokovnjaki menijo, da bo treba del koruze iztovoriti iz ladje, ker je drugače na bodo mogli potegiti s čerl.

Seja zvezne tekmovalne komisije

Pod predsedstvom ing. Vojlne Pópovića je bila včeraj seja zvezne komisije za nagradno tekmovanje v kmetijstvu. Komisija je analizirala uspehe tekmovalna v pridelovanju koruze, sladkorne pese, krompirja, sončnice bombaža in konoplje ter odobrila napotke za organizacijo zveznega nagradnega tekmovalna v kmetijstvu za letošnje leto.

Seja zvezne tekmovalne komisije

Pod predsedstvom ing. Vojlne Pópovića je bila včeraj seja zvezne komisije za nagradno tekmovanje v kmetijstvu. Komisija je analizirala uspehe tekmovalna v pridelovanju koruze, sladkorne pese, krompirja, sončnice bombaža in konoplje ter odobrila napotke za organizacijo zveznega nagradnega tekmovalna v kmetijstvu za letošnje leto.

Družbena vloga sodišč raste

vzporedno s krepitvijo našega demokratičnega družbenega sistema

Iz razgovora, ki ga je imel s predsednikom Vrhovnega sodišča LR Slovenije Vladimirjem Krivicem urednik notranje rubrike Radia Ljubljane Milan Merčun

Tovariš predsednik, sodnike okrajnih sodišč volijo okrajni ljudski odbori, sodnike okrajnih in Vrhovnega sodišča pa Republiška ljudska skupščina. Pred leti je bila navada, da so sodniki poročali ljudskemu odboru o delu sodišča, v zadnjem obdobju pa so ta poročila skoraj povsem odpadla. Ali ne bi bilo koristno, da bi to prakso obnovili in da se ljudski odbori in prek njih volivci temeljiteje seznanijo z delom sodišč?

predstavniki organi. Mislimo, da taki odnosi v ničemer ne bi mogli ogroziti neodvisnosti sodnika pri sojenju in škodovati ugledu sodišča, pač pa bodo nujno privedli do večjega razumevanja za delo sodišč ter k odpravi ostankov nepravilnega oz. birokratskega uporabljanja zakonov. V zvezi s tem vprašanjem naj omenim še potrebo po razvijanju kvalitetne informacijske in reportažne službe s sodnih obravnav v časopisih.

skem odboru Kočevje. Pri trgovinski zbornici predstavlja to službo kolektiv treh odvetnikov. Večje število ljudskih odborov po Sloveniji pa se šele pripravlja, da jo ustanove.

Tudi naša sodišča se zelo zaposlujejo z dajanjem pravne pomoči državljanom tako na sedežih sodišč, kakor tudi o priliki takojmenovanih uradnih dni, ko odhajajo izven sedeža sodišča. Spričo velike obremenjenosti večine sodišč pa se sodniki tej nalogi ne morejo posvečati v zadostni meri. Zato smatramo, da je hitrejša razvijanje pravne pomoči, kamor spada seveda v veliki meri tudi pravna služba na občinah ter pravna služba pri družbenih in gospodarskih organizacijah, izredno pomembno ne samo za zaščito pravic državljanov, ampak tudi za kakovosten dvig celotnega našega pravosodja. Mislimo, da je za uspešen razvoj pravosodja nujno potrebna poleg solidne službe notranjih zadev, tožilstva in pravobranilstva, tudi močna socialistična advokatura in organizirana pravna služba pri občinah in družb. organizacijah. Vse te službe šele lahko omogočijo hiter in soliden razvoj demokratičnega sodstva, ki bo sposobno objektivno in nepristransko štiti tako interese socialističnega družbenega reda, kakor tudi posameznega delovnega človeka in državljanov.

Zdaj so sodišča marajke obremenjena s množico manjših sporov (imovinskega značaja) in s obravnavanjem raznovrstnih žalitev med državljanji. Smatramo, da bi precejšen del takih sporov morali prenesti na poravnalne svete, ki bi jih formirali pri občinah. Tem svetom bi bila nujno potrebna pomoč pravne službe na občinah, ker bi sami sveti bili seveda sestav-

Stevilni poslušalci, zlasti iz kmečkih predelov, se obračajo na nas zaradi pravnih nasvetov. Ker nam je težko zadostiti vsem njihovim željam, jim svetujemo, naj se obrnejo z vprašanji bodisi na pravno službo v občinah, bodisi na sodišče. Ali bi nam hoteli povedati, kako daleč smo že z organizacijo pravne službe pri občinah in s kakšnimi težavami se srečuje dajanje pravnega poduka?

Služba pravne pomoči pri občinah in družbenih organizacijah je nova stvar. Vpeljal jo je novi zakon o advokaturi, ki je bil sprejet lani. Opravljajo jo lahko pravniki, ki imajo najmanj tri leta pravne prakse. Druga oblika so advokatske pisarne, ki so z ljudskim odborom, družbeno ali gospodarsko organizacijo pogodbeno vezane za dajanje pravne pomoči in za zastopanje pred sodiščem. Služba pravne pomoči ima tudi svoje prostore, lahko v ljudskem odboru, družbeni ali gospodarski organizaciji. Pomankanje pravnega kadra je za sedaj največja ovira za hitrejši razvoj te vrste pravne pomoči. Doslej se je ta služba najbolj afirmirala pri Republiški trgovinski zbornici, osnovala pa se je tudi pri Obrtni zbornici ter pri ljud-

NAŠ PREGLED

Diplomatska faza

V treh besedah bilanca minulega tedna: mednarodno dogajanje se počasi in postopoma razpletja v prid novemu srečanju vodilnih svetovnih državnikov. Ne gre samo za evolucijo v stališču »trmatoga Dullesa«, ki je ondan napovedal, da ZDA ne vztrajajo več brezpogojno pri ugodnem sestanku zunanjih ministrov, marveč tudi za mnoge sicer po njihovi teži manjše dogodke, ki potrjujejo splošno sodbo, da prožnejša stališča izpodirajo dosedanje toge in aporistične koncepcije ter vrednote. Nenavadna prijaznost, s katero so se vodilni ameriški funkcionarji poslovali od bivšega sovjetskega ambasadorja Zarubina in sprejeli novega veleposlanika Mensikova, do nekaj mere ponarja, do kod je seglo taljenje ledu o doslej sibirsko zamrznjenih odnosih med Washingtonom in Moskvo. Kulturno-znanstvena konvencija, pogostejši medsebojni obiski, manj pozidignjenega glasu o vsakodnevnih propagandni — to so zunanja znamenja diplomatskih sondiranj, ki so zdaj v toku glede ponovnega srečanja na najbližji ravni med Vzhodom in Zahodom. Čeravno je bil ameriški ambasador Thompson po vrtniti iz Washingtona v Moskvo zelo skop z izjavami, vendar so po navadi dobro obveščeni ameriški zunanji politični kronisti razkrili, da je njegov »diplomatski prtljaj« več novih pobud, ki naj bi olajšale preostale sedanje diplomatske faze priprav za obnovo razgovorov o vseživih mednarodnih problemih.

Ko je ugasnila Dullesova hipoteza glede nujnosti preliminarnega srečanja zunanjih ministrov, je vprašanje dnevnega reda ostalo še edino odprto proceduralno vprašanje. Ta tema je bila minule dni v središču pozornosti: ali bo predstavniki Nemčije vključeni v dnevni red, status Kitajske, Bliznji vzhod, če se omejimo le na nekaj primerov. Toda že zdaj preladuje mnenje, da bi utegnil prenatrpan dnevni red pomeniti proo nevarnost za uspeh razgovorov. Analiza obdobja po zadnjem sestanku v Zenebi (1955) dokaj jasno kaže, na katerih toriščih je največ starih možnosti za začetne compromise. »New York Times« jih je ondan zaokrožil v naslednje tri točke: na stečaj odprti vrata medsebojnemu trgovanju, poglobiti kulturne in znanstvene stike na ta način stimulirati napore za boljše medsebojno spoznanje, skleniti nenapadalnega pakta in sporazuma o tistih elementih obsejnega razorožitvenega vprašanja, kjer so se stališča med deset-

letnimi maratonskimi pogajanjimi najbolj zblížala.

To je sicer v primerjavi s celotnim kompleksom mednarodnih spornih vprašanj skromen načrt, vendar bi njegova izpolnitev ustvarila trezno izhodišče za poznejše resne in podrobnejše razgovore o posameznih vprašanjih. Trenutno namreč ni nič bolj nevarno kot maksimalistična gesla: »ose ali nič« in pa pesimizem, »da je sedanjí trud zaman in da bo nespeh morebitnega srečanja katastrofalno poslabšal splošni položaj«. Te zlostne napovedi prepričljivo demantira že dejstvo, da je bilo v podobnih letih kar dosti podobnih mednarodnih srečanj, ki so bila sicer več ali manj uspešna, vendar pa ni bilo nobeno, kar velja posebej poudariti, škodljivo. Nasprotno, če ne sežemo dlje nazaj: Zeneva je prinesla občutno olajšanje, vendar so priložnosti, ki jih je odprl ta sestanek, ostale zamujene, ker so v nekaterih krogih prevladale maksimalne zahteve. V sodobnem spletu mednarodnih protislovij pač le postopna pot pelje k solidnim in trajnim sporazumom.

Trenutno pripravljamo obdobje, če ga tako imenujemo, zato predvsem terja zmernost in konkretno — oster odpor proti osem poizkusom, da bi napejali »lok mednarodnih odnosov« kjerkoli, se pravi, če že ni moč doseči zboljšanja, pa je treba za vsako ceno preprečiti poslabšanje splošnega položaja. Svetovna javnost, ki je odločilno prispevala k sedanjemu pozitivnejšemu razpletu, ima pri tem nadose pomembno vlogo zadržalca negativnih in pobudnika pozitivnih težnj.

Za blaznost je ameriški senator Mansfield označil francoski bombni napad na Sakijet Sidi Jussef. Ruševine te skromne tunizijske vasice prepričljivo ponazarjajo obo tragično zaslepljenost uradne francoske politike v Severni Afriki. Zaman poziva Mendés-France v teh nekaj minutah pred dvajseto na razsodnost in vzporeja ruševine Sakijeta Sidi Jussefa z ruševinami Francoske unije. Kolonialistični krogi v Franciji, ki jim je saharska nafta ozela še zadnji občutek preudarnosti, menijo, da bodo s tako totalno vojno ohranili svoje obstojanje v Afriki in dosegli, da bo saharska nafta tekla v Francijo. Taka politika sicer utegne trenutno prinesiti »kake rezultate«, vendar pa kasneje neizbežno izzove še hujšo eksplozijo. Videti je, da se v Parizu te »dooreznosti« sploh ne zavedajo.

ZAČETEK JUGOSLOVANSKO-POLJSKIH RAZGOVOROV

Načelno soglasje

Stalni skupni jugoslovansko-poljski odbor naj bi bil usmerjevalec splošnega gospodarskega sodelovanja — Poglabitev tehničnih in znanstvenih stikov med obema državama

Varšava, 15. febr. (Tanjug). Danes dopoldne so se začeli v Varšavi jugoslovansko-poljski gospodarski razgovori o razširitvi gospodarskega sodelovanja med obema deželama. Na sestanku so dosegli popolno načelno soglasje v vseh vprašanih medsebojnega gospodarskega sodelovanja. Delegaciji sta se sporazumeli v tem, da stalni skupni jugoslovansko-poljski odbor za gospodarsko sodelovanje, katerega ustanovitev je eden glavnih ciljev varšavskih razgovorov, ne bo usmerjen samo na trgovinsko menjavo med obema deželama in da ne bo nekakšno telo, ki meritorno odloča v imenu vlad obeh dežel, marveč da bo skupni organ, ki bi predlagal ukrepe, ter organizator in koordinator medsebojnega jugoslovansko-poljskega gospodarskega sodelovanja. Delegaciji sta poudarili, naj bo težišče tega sodelovanja v sodelovanju podjetij in gospodarskih panog obeh dežel.

Na današnjem plenarnem sestanku sta obe delegaciji med obravnavanjem osnutka sporazuma o gospodarskem sodelovanju izrazili skupno mnenje, da je bil dosedanjí razvoj gospodarskih stikov med obema deželama za obe strani zelo koristen in uspešen in da so dane še večje možnosti, da se sodelovanje znatno razširi. Delegaciji sta dosegli tudi popolno soglasje o načelih in metodah nadaljnjega sodelovanja. V tej zvezi sta izrazili enotno gledišče, da se je treba usmeriti samo na takšno sodelovanje, ki v celoti ustreza obema deželama. Na sestanku so ugotovili, da so dane tudi znatne možnosti za medsebojno sodelovanje na tujih trgih. Delegaciji sta obravnavali tudi možnosti širšega znanstvenega in tehničnega sodelovanja med gospodarstvom obeh dežel.

Danes dopoldne sta delegaciji na sestanku obravnavali in ocenili splošne možnosti, praktično uresničenje sodelovanja in njegova konkretizacija na posameznih področjih pa bosta predmet sestanka mešanih delovnih skupin. Prvi tak sestanek je bil danes dopoldne, in sicer v dveh skupinah. Jugoslovansko-poljski gospodarski razgovori se bodo nadaljevali v ponedeljek s plenarnim sestankom delegacij, na katerem bodo obravnavali izkušnje v vodenju gospodarstva v obeh deželah.

Stassen odstopil

Washington, 15. febr. (AFP). Predstavniki Bele hiše je sporočil, da je posebni svetovalec predsednika Eisenhowerja za razorožitvena vprašanja Harold Stassen odstopil. Stassen je kandidiral za guvernerja države Pennsylvanije.

Harold Stassen, ameriški svetovalec za razorožitvena vprašanja.

Konstruktiven predlog

Pariz, 15. febr. (Reuter). — Bivši francoski ministrski predsednik Edgar Faure je sinoči v eni izmed komisij francoske zbornice v svojem govoru zahteval, naj Francija pripozna LR Kitajsko in da je treba odpraviti vse omejitve v trgovinski menjavi blaga med obema deželama. Velika napaka je, je dejal Faure, ne pripoznati dežele, ki ima 600 milijonov prebivalcev. Faure je bil nedavno na obisku v LR Kitajski.

Zoli za Dullesom

Rim, 15. febr. (Reuter). Predsednik italijanske vlade Adone Zoli se je v odgovoru na Bulganinovo pismo zavzel za sklicanje konference na najvišji ravni brez poprejšnjega sestanka zunanjih ministrov, s pogojem, da bi ustrezne priprave nakazale možnost konkretnih sporazumov. Zoli poziva Bulganina, naj odgovori, ali se strinja s pripravljano fazo pogajanj, v kateri bi proučili tako sovjetske in ostale predloge kot tudi predloge, ki bi bili morebiti sproženi po odgovoru sovjetskega ministrskega predsednika na to pobudo. Na koncu izraža Zoli upanje, da bo lahko Italija aktivno prispevala k takšni pripravljelni fazi pogajanj.

Poljsko-ameriški sporazum

Washington, 15. febr. (Reuter). V ameriškem zunanjem ministertvu so danes podpisali sporazum med Poljsko in ZDA o gospodarski pomoči Poljski v znesku 98 milijonov dolarjev. Poljska bo lahko kupila v ZDA za zlote kmetijske presečke v vrednosti 73 milijonov dolarjev, od Mednarodne banke za obnovo in razvoj pa bo dobila kredit v znesku 25 milijonov dolarjev za nabavo industrijskih strojev, medicinske opreme in drugega blaga.

VPRAŠANJE NOTRANJEMU MINISTRU

DVOJNA MERA

francoskih oblasti pri dovoljevanju zborovanj ob zadnjih dogodkih v Tuniziji

Pariz, 15. febr. (Tanjug). Radikalni poslanec Charles Hernu je danes pozval vlado, naj »pojasni svoj sklep o prepovedi demonstracij levičarskih strank in uglednih kulturnih delavcev ob istočasnem odobranju vseh zborovanj desničarskih strank«. Ta interpelacija je bila poslana notranjemu ministru takoj po sinočnji prepovedi nekega zborovanja in študentskih demonstracij proti francoskemu bombardiranju tunijske vasi Sakijet Sidi Jussefa.

Vzlic policijski prepovedi so študentje levičarskih strank sinoči priredili v Latinskem okraju Pariza protestne demonstracije. Pri tem je prišlo do pretepa med študenti ter policaji in desničarji, ki so skušali demonstracije preprečiti.

Vlada se je bala, da se bo naše zborovanje spremenilo v veliko demonstracijo proti zločinu v Sakijet Sidi Jussefu, ker mnogi Francozi ne odobravajo napada na tunijsko civilno prebivalstvo »je izjavil po prepovedi zborovanja na sestanku z novinarji, književnik Jean Paul Sartre. Bivši poslanec André Philip, ki je bil nedavno izključen iz Socialistične stranke, je ob tej priložnosti pozval Francoze »na zbiranje proti vladni politiki vojne«.

Kairo, 15. febr. (Tanjug). Federacijo med Irakom in Jordanijo so pozdravili v uradnih krogih Kaira kot »korak naprej v snovanju splošne arabske enotnosti«. Takoj po prvih vesteh o združitvi je predsednik Naser poslal predsedniku nove države, iraškemu kralju Fejsalu, čestitko, v kateri poudarja, da pomeni »arabska federacija med Iranom in Jordanom ukrep, ki ga vsi arabski narodi presojaajo z velikim upanjem, da gre za »sad arabske azvesti«.

Uradni krogi, ki označujejo Naserjevo brzojavko za »zgodovinsko«, izražajo upanje, da bo nova zveza kot izključno arabska olajšala splošno združitve arabskega sveta in da zato pomeni »nevdmilijv napredek glede na prejšnjo razcepljenost arabskih držav«. Tako nastaja na Srednjem vzhodu kompaktna arabska sila. Ti krogi menijo, da bo federacija hašemitskih kraljev okrepila položaj arabskih dežel nasproti Izraelu.

Korak k arabski enotnosti

Kairska ocena o sklenitvi federacije med Irakom in Jordanijo — Pozitiven je sleherni ukrep, ki zmanjšuje dosedanje razcepljenost — Pomisleki glede članstva Iraka v Bagdadski zvezi

še, da je »vsaka vrsta arabske federacije, v kateri so izključno arabske dežele, dobrodošla, ker pomeni moč«. Časnik opozarja na to, da so v Bagdadski zvezi včlanjene dežele zgolj »instrument v rokah imperializma in oporišča za agresijo«.

Po diplomatskih kanalih

New Delhi, 15. febr. (Tanjug). Posebni odposlanec predsednika ZDA Eisenhowerja Cabot Lodge je danes zaključil razgovore s predsednikom indijske vlade Nehrujem. O vsebini njihovih razgovorov niso objavili nobenega uradnega poročila, domači opazovalci pa menijo, da sta obravnavala predvsem vprašanje priprav na sestanek najvišjih predstavnikov in nadaljnjo gospodarsko pomoč ZDA Indiji.

Na sestanku z novinarji je Lodge danes popoldne izjavil, da sestanek zunanjih ministrov, na katerem bi pripravili sestanek najvišjih predstavnikov, ni nujno potreben in zato ni potrebna nobena konferenca, marveč je moč sestanek pripraviti po diplomatskih kanalih. S tem je potrdil podobno prejšnjo izjavo ameriškega zunanjega ministra Dullesa, ki so jo v New Delhiju sprejeli pozitivno kot znak določene spremembe v stališču ZDA v smislu indijskih gledišč.

Luksor. — Če hočeš spoznati Italijo, moraš priti vsaj do Neaplja. Se bolje jo razumeš, če si pogledal do Sicilije, če hočeš pa spoznati Egipt, moraš prav na jug. V Asuanu in Luksoru. V Delti in ozki dolini Nila, od Kaira do Asuana, živi namreč 90 % vsega egiptovskega prebivalstva. Nikjer na naši zemlji ne živi toliko prebivalstva, na tako stisnjemem prostoru.

Vožnja od Aleksandrije do Kaira je zato pravo doživetje, posebno, če že nekaj tednov nisi videl poštenega zelenja. Na velikih magistralah od Aleksandrije do Asuana pa je polno scen, prizorov in doživetij, ki te od daleč spominjajo na vse tisto, kar je doživel Kipling na veliki »Trank Road«, ki veže Peshaver in Delhi.

Kako nenavadno so mi v tem trenutku zvenele besede arabskih beduinov, s katerimi smo se vozili iz Palmire v Damask, ko so ob pogledu na prve luže zahodno od Palmire veselo in s ponosom vzkliznili: »You see, plenty of water,« ali vidite, v Siriji je polno vode, ali pa jordanških vojakov, ki so na poti iz Maana v Aman z zanosom kazali na skromna in primitivno obdelana polja. Tu bo samo žito, so pojasnjevali, ko sem meril z očesom po breznejni stepi. V Egiptu pa ima vse druge dimenzije.

To sem spoznal v Kairu. Bil sem v tem mestu tiste dni, ko je bilo vse svečano okrašeno s slavoloki, zastavami, preprogami ter slikami Naserja in Kuatlija. Ogromne množice Kairčanov so z napestostjo in z zanosom sledile vsaki fazi, vsaki izjavi v egiptovskem parlamentu.

»To so zgodovinski trenutki,« so mi pripovedovali pozneje trije arabski učitelji, s katerimi smo potovali v Asuan. Sli so na jug v Atbaro, na novo šolo, ki jo je zgradila egiptovska vlada. »To je začetek arabskega združevanja,« omeni najmlajši med njimi. »V petih mesecih bo tudi Jor-

Karmak — ulica sfing

VTISI, MISLI IN DOŽIVETJA

V DOLINI NILA

Asuanski jez bo mogočnejši od piramid

dan z nami,« pristavi takoj nato drugi med njimi. »In potem se tudi Irak ne bo mogel več upirati naši arabski stvari,« poudari najstarejši med njimi. »Kaj mislite vi o Egiptčanih, o naši politiki in novi arabski državi?« so na koncu razgovora še vprašali mene.

Tako nam je kaj hitro minila šestnajsturna vožnja z nilskim ekspresom, v Asuanu smo se poslovili, jaz sem krenil proti prvemu kataraktu, moji sopotniki pa so se odpravili postajo naprej, v Atbaro.

V Asuanu sprejemajo turiste visoki oficirji kot v starih dobrih časih. Vse je takoj nared, vse je takoj pripravljeno, od taksija do zadnjih informacij, ki si jih želi »spoštovani turist«. Vse je dobre volje, vse se rokuje.

Bil je čudovit dan, kakršnih že dolgo nisem doživel. Nil se je kopal v toplem afriškem soncu, po lepi, skoraj bi rekel čisti zeleni vodi so plavale visokorazpete jadrnice nilskih ribičev, skupine izletnikov pa so križarile med črni katarakta, ki je vzbujal starim prebivalcem Egipta toliko groze.

Popel sem se visoko nad katarakt in gledal zdaj proti Elifantine otoku, zdaj na zeleni pas ob Nilu, zdaj na obkrožajočo pustinjo, po glavi pa so mi blodili spomini na stare Cirke, ki so po konstelaciji sonca v Asuanu in Aleksandriji natanko določili, koliko stadijev je med enim in drugim mestom. Kdo ni vse tukaj, na teh skalah, razmišljal o Afriki, njenih dimenzijah,

skrivnostih, njeni usodi in njenemu utripul Stari Egiptčaní so razmišljali veliko o onostranskem življenju. Mislili so, da gre sonce zvečer k počitku na zahod in da zjutraj, po prestani noči, spet vstane na vzhodu, zato so polagali tudi mrtve na zahodnem bregu Nila. Tam si je sedaj zgradil svojo grobnico tudi Aca Kan, čigar slika visi, seveda, tudi na postaji v Asuanu.

Toda današnji Egiptčaní razmišljajo več o tem življenju. Tam, kjer je sedaj asuanski katarakt, tam bodo že čez nekaj let postavili mogočno centralo, ki se bo lahko merila z vsemi giganti na svetu. Se celo piramide bodo le nekaj skromnega v primeri s tem jezom.

Ta centrala bo odprla Egiptu nove perspektive, dala mu bo nove vire, novo življenje. To bo začetek velikopotezne industrializacije Egipta. Asuanski jez bo za Egipt večjega pomena kot sam Sueški prekop. Površino zdaj obdelane zemlje bo povečal za 30 % (!) in tako rešil večno vprašanje — več zemlje, več kruha! Nil ne bo več poplavljal in odnašal. Njegovo vodo bodo zajezili, speljali v njekoje in tako regulirali, da bo imel Egipt od nje čim več koristi. Tako bodo lahko vso to ogromno energijo načrtno porazdelili.

Egiptčaní razmišljajo torej o tem življenju. Kaj bi gledali vedno nazaj. To je pravzaprav stvar turistov. In Egipt je kot nalašč ustvarjen za turizem. Vsa dolina Nila, od Kaira do Abu Simbela, je posejana z veličastnimi spomeniki, hrami, kolosi, reliefi, simboli starega Egipta. Takega veličastja, takih prizorov, kot jih nudijo Luksor in Karnak, ne najdeš nazbrž nikjer drugje na svetu. Le kdor ima res veliko fantazijo in kdor je hodil veliko po svetu, si lahko kaj takega predstavlja. Kako skromen je prevzaprav Rim z vso svojo zgodovino in ornamentiko v primeri s tem, kar je dal svetu Egipt v tisočletjih pred našim šteletjem!

Zdaj je ta doba mimo. »Poglejte,« mi pripoveduje arabski vodič, s katerim sem prehodil in obiskal vse znamenitosti Luksorja, »to polje, po katerem hodimo zdaj, je od julija do novembra, ko naraste Nil, vse pod vodo, kamor seže pogled.« In res, zdaj v začetku februarja, je na tem svetu že zrasla čez pol metra visoka pšenica, sladkorni trs je pogljal že čez dva metra. »Tam,« me je opozoril, »je kanal, ki gre prav iz Asuana — vzporedno z Nilom.« »Koliko vode bo šle,« nadaljuje, »ko bo zgrajena centrala pri Asuanu.« M. Ogrin

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA PRVA ZNAMENJA UTRUJENOSTI

San Antonio (Texas), 15. febr. (AP). Ameriški pilot Donald Farrel, ki so ga prejšnje nedelje dopoldne zaprl v neprodušno zaprto kroglo, v kateri so isti pogolj, kot če bi človek potoval z raketo po vsej svetu, je začutil prva znamenja utrujenosti šele po petih dneh. Strokovnjaki sodijo, da bo držal še dobrih 7 dni, tako da bo ostal v krogli do prihodne nedelje opoldne.

ITALIJA DELEGACIJA KP SZ

Rim, 15. febr. (TASS). Na povabilo CK KP Italije je prispela v Benetke delegacija CK KP Sovjetske zveze, ki jo vodi kandidat za člana Prezidija in sekretar CK Pospolov. Delegacija vrača obisk KP Italije, katere delegacija se je lani mudila v Sovjetski zvezi.

HUDA EKSPLOZIJA

Caltanissetta, 15. febr. (Reuter). V sličnem zveplenem rudniku blizu Caltanissette je eksplodiral plin in je bilo ubitih 3 rudarjev, 63 pa je ranjenih. Nakopičen plin je eksplodiral 300 m globoko pod zemljo. Okrog 89 rudarjev je ostalo zasutih v rudniku več ur.

MADZARSKA NOVI ZUNANJI MINISTER

Budimpešta, 15. febr. (Tanjug). Predsednik svet LR Madzarske je danes izvolil za zunanjega ministra dosedanega prvga namestnika zuna-

nega ministra Andreja Sika. Novi zunanji minister je danes zaprisel predsedniku Predsedniškega sveta istvanu Dobyju.

ZAHODNA NEMCIJA OBISK SOVJETSKIH STUDENTOV

Hamburg, 15. febr. (AFP). V Hamburg je sinoči prispela delegacija sovjetskih študentov, ki bo ostala na obisku v Zahodni Nemčiji 16 dni. Sovjetske študente je na obisk povabilo Združenje zahodnonemških študentov. Obiskal bodo tudi Bonn, München in Berlin.

INDIJA OBISK SOVJETSKIH PARLAMENTARCEV

New Delhi, 15. febr. (AFP). V New Delhi je davi prispela sovjetska parlamentarna delegacija, ki jo vodi predsednik Vrhovnega sovjeta SZ Lohanov. Delegacija, v kateri je 12 članov, vrača obisk indijskemu parlamentu in se bo mudila v Indiji tri tedne.

SZ SOVJETSKO-AFGANISTANSKI SPORAZUM

Moskva, 15. febr. (Radio Moskva). Sovjetska zveza in Afganistan sta sklenila sporazum o trgovinski menjavi blaga za leto 1958. SZ bo dobavila Afganistanu razne stroje in naprave, nafne izdelave, bombažne tkanine in druge derivate, Afganistan pa bo izvažal v SZ bombaž, volno, neustrojneno kožo, suho sadje in druge.

OB ZADNJEM NAČRTU ZA CIPER, KI JE NAJMANJ SPREJEMLJIV

NA MRTVI TOČKI

Nemara nobeno evropsko vprašanje ni doživelo toliko preobratov v svojem razvoju, ne toliko zaokretov v razlagah svojega značaja in pomena, ne toliko načrtov za svojo ureditev kakor ciprsko. In nemara ga tudi vsi mogoči zapletljaj niso toliko oddaljili od njegove končne ureditve kakor prav zadnji.

Predvsem: evropsko vprašanje? Po zemljepisni legi otoka, po njegovi morfološki sestavi bi ga poznavalec pravzaprav dodelil Prednji Aziji, natanko celo Anatoliji. Toda ta argument zemljepisne pripadnosti določenega ozemlja k določeni državi je politična zgodovina zavrgla že pred davnimi tisočletji. Ciper je skrajna vzhodna točka sredozemske Evrope, po svoji narodnostni strukturi (80 odstotkov Grkov), po svoji (helenski) kulturi, po svoji gospodarski vlogi (mestu med Balkanom in Levantom) in predvsem po politični orientaciji svojega prebivalstva. Toda še vse bolj kakor zaradi teh pozitivnih

nikomur služiti za odskočno desko v kakršnekoli vojne ali gospodarske zavojevalne namene.

Prav zaradi teh ciprsko vprašanje vse do danes še zmeraj ni urejeno. Prav zaradi tega je Ciper še danes poslednja tipična kolonija v območju evropskega kontinenta.

Ciprsko vprašanje ni od večera. V svoji sodobni obliki sega prav v sredozemsko prelomnico med fevdalnim in kapitalističnim družbenim redom, v čase nastanka grške nacionalne države (v čase grške ilegalne organizacije »Filiko Hetera« na Cipru pod vodstvom arhipiskopa Kipriana, 1821). Odtlej se razvija zdaj na pobude s Cipra, zdaj iz Grčije. Ko je pred 70 leti Britanija iztrgala otok Turčiji pod pretežno pomočjo v njeni lastni obrambi pred rusko carsko ekspanzijo, je etnarh Sofronios že kar prvega britanskega guvernerja Woolsleya opozoril na Enosis — na težnjo Cipra k priključitvi h grški ma-

svečano odrekla sleherni zahtevi po Cipru in po katerem koli teritoriju izven meja svoje tedanje republike.

Stoletja so grški in turški ljudje v miru živeli na otoku. Moralno so priti Britanci, da so jih razdvojili: že v prejšnjem stoletju, ko so v otoškem izvršnem svetu družili 3 turške svetnike in 6 svojih proti 9 grškim (kljub štiripetinski grški večini) in enako v zakonodajnem svetu po proglasitvi otoka za britansko kronsko kolonijo (1925). In zdaj je moral priti še (v Bevanovem žargonu) »krotilec« kolonialnih narodov maršal Harding, da je s turškimi policisti in britansko vojsko uprizarjal racije in pogrome po grških vaseh in mestih. Vse do bagdadskega pakta je Menderes v Ankarli govoril le o »obrambi turških narodnostnih pravic« na Cipru, ki jih nihče ni ogrožal. Zdaj terja delitev otoka. In Selwyn Lloyd misli, da bodo Britanci na Cipru za razsodnike v sporu med grškimi in turškimi sosedi, ki jim jih je uspelo naščuvati druge proti drugim.

litika je ostala. V Ankarli so se v okviru Bagdadske zveze pred mesecem dni domenili še o tretjem delu novega načrta: o turški posadki atlantskega oporišča na otoku. Mar je Lloyd mislil, da bo s tem kaj opravil, ko je pred dnevi prišel v Atene? Grke je izučila atlantska praksa: atlantsko orožje v rokah Francozov v boju Vietnamcev, v napadu na Egipt, v alžirski vojni, v bombardiranju tuniške obmejne vasi.

Zato je Makarios zdaj v Atenah upravičeno zavrnil Foota: ciprškega vprašanja ne bo moč urediti, kakor hitro bi se pojavil na otoku tudi en sam turški vojak. Celó še manj, če naj Turki zamenjajo Britance ob ondotnih atlantskih topovih.

Ko je Lloyd v sredo zaključil svoje zadnje prekanjeno poslanstvo v Atenah, so oboji v diplomatski vljudni govorici dejali, da je bil uspeh v tem, da so spoznali, kaj zdaj ena in kaj druga stran na novo misli. Toda ciprsko vprašanje je ostalo na mrtvi točki.

»Visoke« ceste v Jerseyu (ZDA)

elementov je ciprski problem sodobno evropsko vprašanje z druge, negativne strani; Ciper proti svoji lastni volji, pa tudi proti interesom občega miru ne sme

tični deželi. Se danes je etnarh Makarios lastnik iste težnje in Enosis je še danes bistvo in geslo vsega osvobodilnega boja ciprskih ljudi.

Bila je tragika vsega ciprškega vprašanja morda tudi v tem, da so nekdanje grške vlade celo stoletje in delj neomajno zaupale Britancem. Se po prvem ciprskem uporu pred 27 leti, ki se je končal s popolno kolonialno diktaturo, celo s posegom guvernerja v zadeve etnarhije, tako da je Cerkev celih 16 let ostala brez glavarja, in v šolstvo, tako da ni bilo več učitelja brez guvernerjevega osebnega dekreta. Se 1940 so Britanci lahko mobilizirali ciprške Grke za drugo svetovno vojno pod geslom: »Za Grčijo in za svobodo!« Se tedaj je Anthony Eden lahko na grško slepo vero obetal Cipru blagodat svobode v plačilo za grški odpor proti nacističnemu osvajaocu. In še 1954 se je Papagos zanašal na stoletno prijateljstvo in atlantsko zavezništvo z Veliko Britanijo.

Toda kadarkoli sta atenska vlada ali ciprski etnarh postavila konkretno vprašanje o usodi otoka, vselej je bil odgovor negativen. Pa naj so bili v Londonu na vladi konservativci ali laburisti, vselej so odločili — strateški razlogi. Dokler ni Makarios s plebiscitom 1950 začel najnovejšo fazo Enosis in pripravil atensko vlado do realne presoje grških interesov. Ko je ciprsko vprašanje preraslo v mednarodni problem in je bilo postavljeno pred OZN, ko je Nacionalna organizacija ciprškega odpora (EOKA) na notranji fronti prisilila Hardinga, da je po vseh nešteti pogajanjih in načrtih končno posredno priznal pravico Ciprčanov do samoodločbe, je vsakdo pričakoval, da je napočil novi čas tudi za Ciper.

Dolgovezen postopek

Zeneva, 15. febr. (Tanjug). Pod predsedstvom Belgijca De Vischerja je danes v Zenevi začela delo mešana anketna komisija, ki razpravlja o francosko-maroškem sporu zaradi francoske ugrabitve štirih alžirskih voznikov iz maroškega letala, incidenta, do katerega je prišlo konec oktobra leta 1956 nad Sredozemljem. Francoske vojaške oblasti so tedaj prisilile maroško letalo, da je pristalo na alžirskem letališču, pri čemer je bil aretiran tudi vodja alžirskega gibanja Ben Bela, in so s tem kršile suverenostne pravice Maroka. Anketna komisija, v kateri so izvedenci Francije, Maroka, Italije in Libanona, je doslej sprejela po dve sponemici obeh strani, vendar je zaradi procedure, ki so jo sprejeli v Parizu, pričakovati, da bo trajalo delo izvedencev še najmanj leto dni.

V tem času so Ciprčani doživeli vse vrste političnih prevar in vse oblike kolonialnega nasilja.

Starl britanski državnik Gladstone jim je 1881. leta prvič priznal njih pripadnost h Grčiji, a mu »britanska krona ni dala«, da bi svoje priznanje realiziral. Sir Edward Gray je v začetku prve svetovne vojne otok tudi dejansko ponudil Grkom za ceno njihove vstopa v vojno, a dve leti pozneje, ko se je to zares zgodilo, jim ga Britanija ni dala. Lloyd George ga jim je obetal po vojni, če se Italija »ne bo zasidrala na Dadekanesu«. Italija se je v drugi vojni umaknila od onod, toda Britanci so na Cipru ostali. In Antony Eden je to »utemeljil« v marcu 1956 s proslulo izjavo v Spodnji zbornici, da Ciper sploh »nikoli ni bil britansko-grško posojanje«...

Toda kadarkoli sta atenska vlada ali ciprski etnarh postavila konkretno vprašanje o usodi otoka, vselej je bil odgovor negativen. Pa naj so bili v Londonu na vladi konservativci ali laburisti, vselej so odločili — strateški razlogi. Dokler ni Makarios s plebiscitom 1950 začel najnovejšo fazo Enosis in pripravil atensko vlado do realne presoje grških interesov. Ko je ciprsko vprašanje preraslo v mednarodni problem in je bilo postavljeno pred OZN, ko je Nacionalna organizacija ciprškega odpora (EOKA) na notranji fronti prisilila Hardinga, da je po vseh nešteti pogajanjih in načrtih končno posredno priznal pravico Ciprčanov do samoodločbe, je vsakdo pričakoval, da je napočil novi čas tudi za Ciper.

Pravega obsega recesije še ne ugotavljajo. Ker imajo pred očmi različne gospodarske in druge pozicije in ker operirajo z različno izbranimi podatki, pridejo seveda tudi do različnih predstav o njenem obsegu in značaju ter različnih napovedi o tem, kako dolgo bo trajala in kakšna bo njena razvojna pot. Da je treba z njo računati, tega nihče več ne zanika. Statistika kaže, da industrijska proizvodnja v ZDA pada. Njen indeks, če računamo za obdobje med leti 1947 in 1949 100, je znašal ob koncu predlanskega leta 146, ob koncu lanskega pa je padel na 139.

Varšava, febr. — Ko človek našega šadrana pride na Poljsko in po več tednov ne vidi sonca, mu ne kaže drugega, kakor da se napoti k morju. Misli namreč, da bo vsaj tam videl jasno nebo. Od Varšave do Gdanska ni daleč, ker se pelješ s poljsko »severno strelom«, modrim vlakom z močnimi dieselmotorji, ki jih na posameznih odsekih železniške proge zamenjajo z najodobnejšimi električnimi motorji. To nekdanje »sršenovo gnezdo«, še zdaj celi svoje hude rane po vojnem pustošenju, kakor jih celijo tudi mnoga druga poljska mesta.

Nekoč je imela Poljska edina vrata na Baltiku — Gdinjo, ribiško naselje, ki naj bi zamenjalo staro mesto ladjedelništva in pomorskega gospodarstva Gdansk. Med njima je Sopot, nekakšna poljska Opatija, vsaj kar tiče krasno, čeprav za naše pojme mrzlo obalo. Zdaj je teh vrat več: od Szczecina do Elblaga in Branjeva.

PISMO IZ POLJSKE

Na poljskem Baltiku

Gdansk—Sopot—Gdinja

Mrzli govorni vetrovi niso »posebnosti« samo zimskih mesecev, kadar gre za Baltik. Ljudje pripovedujejo, da se tu sredi poletja, v avgustu, kopalci sončijo v posebnih hiščah, da so zavarovani pred vetrom. Zdaj, v februarju, je vse utonilo v valovih in mokrem pesku. Celó ta električni vlak, ki vozi kot tramvaj med dvema mestoma, le s težavo kljubuje močnim vetrovom.

Ena glavnih specialitet, s katerimi se radi pohvalijo Poljaki, je sloveči kašubski med. Misliš sem, da je to medica, stara slovanska pijača, v resnici pa gre za zelo močno in pitno vino, podobno dalmatinskemu prosekru. Zanimivo je, da izdelujejo ta »kašub« tudi v drugih krajih Poljske, nikjer pa ni tako močan in ne diši tako prijetno, kakor na obalah Baltika. Kašubska pokrajina je zelo ponosna na svoje ribiške tradicije, o katerih govorijo ljudje zdaj s precej grenkim občutkom. Čeže namreč, da so se ribe tu ribičem »izneverile«, zato baltiski ribiči beže v trgovino, ladjedelništvo in obrt.

otok Hel kot nekakšen umetni pristaniški boju za osvoboditev izpod fašizma, padali branik zapira Gdanski zaliv in kjer včasih človek misli, da so galebi edino življenje, se prepleta legenda z legendami. Najbolj znana je tista o hudobnih morskih duhovih, ki so preganjali Sireno in jo pogнали v Wislo. Ko je dekle — riba bežalo vzdolž reke, se je ujelo v mrežo ribiča Vara; in kakor je običajno v bajkah in legendah, se je spremenilo v lepoticco, brž ko je začutilo čar ljubljenej ustnic.

ker smo skupaj prelivali kri,« so mi rekli v ribiški vasi Izbi ob Lebskem jezeru. Szeczyn je povest zase. Nisem si ogledal vseh poljskih mest, toda med tistimi, ki sem jih videl, je mesto ob ustju Odre najbolj prikupno in značilno. Vse je v zelenju, marsikaj se je v njem ohranilo in to mesto je ena izmed industrijskih nad Poljske. Zal na poljskem morju nisem našel sonca, ker ga zakriva pregoša megla. Namesto tega te preseneti v tem letnem času mraz ali pa tisti zloglasni vetrovi, »Kdo pred katerimi celo galeb zbeži v skalovje ve, morda vas tako zelo ljubimo tudi zato, morske obale.

Tri mesta, ki so enotna celota — Gdansk, Sopot in Gdinja, imajo v glavnem tudi enoten »poklic« — ladjedelništvo in ribolov. Zares, ko da se tu vse suče okrog teh dveh gospodarskih dejavnosti. Iz gdanske ladjedelnice, največje na Baltiku, že prihajajo jekleni orjaki tudi do 10.000 ton, o spretnih baltidskih ribičih pa ni treba izgubljati mnogo besed. O njih pripovedujejo že mnoge knjige, o njih so nastale tu cele legende.

Precej »severnjakov« je odšlo tudi v razne službe, v vojsko ali partijski aparat. Mnogo Kašubov je namreč sodelovalo v

Na levem bregu Wisle, pod kraljevim poletnim gradom v Lazenkih, stoji kip Sirene, emblem poljske prestolnice, ki je dobila, če naj verjamemo ustnemu izročilu, ime po ribiču Varu in negovi ženi Savi, potegnjeni iz ledenih valov največje poljske reke.

Niko Kadija

Gdansk — pristanišče ob Visli

PISMO IZ ZDA

»RECESIJA« IN NJENE KORENINE

Odkod trenutna oseka v amerškem gospodarstvu

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

New York, februarja

»Recesija« je zdaj v Ameriki sodoben izraz, pojem, ki ilustrira sedanje stanje ameriškega gospodarstva in vse posledice njegove nestabilnosti na raznih drugih področjih življenja v ZDA. Po tukajšnjih gospodarskih slovarjih pomeni recesija »časno nazadovanje poslovne dejavnosti, nastalo v obdobju splošnega povečanja gospodarske blaginje, zlasti v obdobju okrevanja po časih depresije«.

ob koncu lanskega leta za 3,8 milijarde dolarjev manjša kakor ob koncu lanskega leta. To velja predvsem za izdelke trajnejše uporabe. Inventura zalog je pokazala, da so se zelo povečale, najbolj v industriji. Istočasno se je zmanjšal promet veletrgovin. Nenehno naraščanje cen, ki na svoj način zanika vrednost naraščanja osebnega dohodka in ga delno spreminja v relativno padanje, vpliva na kupca, da je čedalje težje odloči za kredit in da kupuje čedalje manj. To pa je treba prekosati v okviru ameriških razmer in standarda, kar pomeni, da gre za zdaj samo za znake zgodnje faze splošnega procesa.

Tudi brezposelnost v Ameriki narašča in brezposelnih je že kakih 6,5 milijona ali približno 8 odstotkov vseh zaposlenih. Po mnenju strokovnjakov je brezposelnost že prekorajčila gospodarsko in politično dopustno mejo. Po močnem vzponu sredi leta 1955 se je krivulja investiranja kapitala v industriji v tretjem in četrtem četrtletju 1957 (ko se je bližala vsoti 40 milijard) ustavila in začela naglo padati. Čedalje manj ustanovljajo tudi novi družbe. Cene borznih akcij so začele v drugi polovici lanskega leta padati. Zmanjšalo se je tudi število ur v delovnem tednu.

Zdaj, ko je jasno, da gre za recesijo, so začeli razmere analizirati in iskati njihove vzroke. Nekateri ameriški gospodarski strokovnjaki menijo, da je bilo več osnovnih vzrokov recesije: zmanjšanje ameriškega izvoza, zmanjšanje novih osnovnih investicij privatnega kapitala in trenutni zastoj v oboroževanju.

Po še ne povsem natančnih podatkih delajo v nekaterih važnih panogah ameriške industrije globoko pod dejanskimi zmogljivostmi. Ameriška avtomobilska industrija je omejila delo v zvezi z novimi modeli, jeklarska deluje samo s 60 odstotki zmogljivosti in nekaj podobnega je tudi v industriji električnih strojev, kmetijske opreme itd. Lani so močno nazadovala tudi nova naročila. Njihova skupna vrednost je bila

Isto leto je nastal tudi manjši zastoj v vojnih dobavah, ko so od vlade zahtevali, naj začne nekoliko varčevati, naj upošteva narodni dolg, ki je močno narašča. Pravzaprav ni šlo za zmanjšanje izdatkov za oboroževanje, marveč za zastoj v naročilih, ki je zadel vojno industrijo in mnoge njene dobavitelje. To je za ameriško gospodarstvo zelo značilno. Obdobja vojnega vzpona poslovne dejavnosti se ujema s politično najtežavnejšimi obdobji hladne vojne, korejske vojne in ponovne hladne vojne. Politična razmere na svetu so kmalu po drugi svetovni vojni sprožile novel oboroževanja, ki je postal delno instrument regulativnega delovanja nekaterih držav v gospodarskem življenju in problemih.

sticij privatnega kapitala in trenutni zastoj v oboroževanju.

V prvi polovici lanskega leta je dosegel ameriški izvoz rekorden povojni obseg. Za to so bili trije glavni razlogi: ugodna konjunktura v mnogih deželah, zelo povečan izvoz nafte po suezski pustolovščini, zastoj prometa v Sueskem prekopu ter poškodovanje naftevodov in slaba žetev v mnogih evropskih deželah v predlanskem letu. Vsem ko je ostal uvoz malone nespremenjen, pa je začel izvoz nenadoma naglo padati. Promet po Sueskem prekopu so namreč obnovili, izvoz nafte s Srednjega vzhoda se je povečal, mnoge dežele so porabile vsa dolarska sredstva in posledica tega je bila omejitev njihovega uvoza iz ZDA.

V drugi polovici lanskega leta je začel tudi privatni kapital manj investirati v nove obrate. To je bila delno posledica že omenjenega razloga, delno pa vladna politika »vezanega denarja«, s katero je hotela pred kontrolo in omejitve kapitalnih investicij preprečiti inflacijske težnje, delno pa tudi sproči relativnega padanja kupne moči najširših potrošnikov. Razen tega pa so bile zaloge industrijskih izdelkov velike in blago je bilo treba prodati.

Kadar govorimo o gospodarskem položaju ZDA, je treba poudariti, da je visoka faza kapitalističnega načina gospodarjenja ustvarila takšen sistem in mehanizem, ki je na eni strani zelo občutljiv tudi za relativno manjše motnje od zunaj, vsem ko znatraj sam ustvarja splošne pogoje za to občutljivost. Po lanskih podatkih senatnega pododbora za boj proti trustom imajo po štiri največje družbe v rokah 98 odstotkov ameriške proizvodnje avtomobilov, 78 odstotkov proizvodnje avtomobilskega gum, 80 odstotkov proizvodnje pločevinaste embalaže in 79 odstotkov proizvodnje sintetičnih vlaken. Vlada se bori proti trustom, kolikor pač more. Prav te dni je zmagala v sporu z United Fruit Co. ki ima v rokah 100 odstotkov prodaje banan v ZDA in ki mora zdaj dobiti konkurenta. Nekateri proizvajalci pa imajo na trgu še zmeraj monopolni položaj. Mnogi gospodarski strokovnjaki dvomijo, da bi mogla sedanja politika ameriške vlade, zlasti ukrepi, ki se nanašajo na trg, v nekaj mesecih zavreti recesijo.

Blagoje Lazlj

NAŠI PREDVOLILNI RAZGOVORI

Krepitev gospodarskih zmogljivosti v okviru realnih možnosti

Vollna kampanja se je pri nas začela že s prvimi zbori volivcev, ko smo volili delegate za kandidacijsko konferenco. Ti delegati so nam tudi že predlagali kandidate in smo o njih drugič odločili spet na zborih volivcev. Zdej so volilne komisije te kandidate v glavnem že potrdile. Vse to je sicer za nami, vendar vollna kampanja še traja in bo trajala vse do volitev. Pravzaprav še čez, ker si pri nas ne moremo zamisljati volilne kampanje, v kateri bi se odločali ali propagirali za poslanca te ali one stranke, pač pa ločali ali propagirali za poslanca te ali one stranke, pač pa gre pri nas za to, da se v tem predvolilnem obdobju seznanimo z našimi uspehi, načrti in nalogami. To niso le uspehi, načrti in naloge ljudske skupščine, v katero zdaj izbiramo svoje predstavnike, pač pa naši skupni. Zato moramo o njih skupno odločiti in jih skupno reševati. Seznanjati se s tem in pripravljati se na reševanje naših skupnih nalog, je tudi naša glavna naloga v tej predvolilni kampanji. V zvezi s tem smo med številnimi kandidati zaprosili nekatere, naj nam odgovorijo, kateri je najvažnejši problem v njihovem volilnem okraju. Z objavami teh odgovorov bomo nadaljevali tudi naslednje dni.

Jože Klavžar — Zagorje
Program naj temelji na realnih možnostih

Pereči problemi preskrbe prebivalstva, pomanjkanje stanovanj, neresena komunalna vprašanja itd., morda v občini Zagorje terjajo hitreje in odločnejše reševanje kot v drugih občinah. Najuspešnejše je to možno rešiti s tem, da občinski ljudski odbor izdela temeljit in dobro premišljen program, v katerem bo treba jasno povedati, v kakšnem tempu, v kakšnem vrstnem redu in na kakšen način se bodo ta vprašanja rešila. Izhodišče takega programa mora temeljiti na realnih možnostih. Vsako demagoško obljubljanje lahko silno škoduje že zato, ker demobilizira iniciativno množico. Povedati je treba, da je možno doseči uspehe samo s čim smotnejšim gospodarjenjem, ne samo občinskega ljudskega odbora, temveč vseh gospodarskih organizacij v občini in s stalno borbo za dviganje delovne storilnosti.

Tak program pa bo ostal le na papirju, če ne bodo z njimi seznanjeni ne samo celotni ljudski odbor ter vsi njegovi organi, ampak tudi delavskega samostojnega upravljanja podjetij v občini.

nemoten nadaljnji porast proizvodnih zmogljivosti. Če gledamo na te probleme in ugotovljamo naloge, ki so pred nami, potem lahko rečemo, da bo treba čimveč sredstev vložiti v reševanje problemov, ki tajejo človeka izven njegovega delovnega mesta, to je v izgradnji stanovanj, komunalnih naprav, šol itd.

Martin Košir — Kranj
Tudi volivci naj si prizadevajo za ureditev komunalnih zadev

Teško je reči, kaj je najvažnejše in najbolj potrebno na področju volilnega okraja, kjer kandidiram. Volivci so najbolj vpoznani s komunalnimi problemi, saj in zbora volivcev, kjer ne bi zastavili vprašanja o ureditvi zares perečih komunalnih problemov. Volivci vsekakor pričakujejo od poslancev določene koristi, vendar ta pričakovanja presegajo vlogo in pomen poslanskih kandidatov. To tembolj, ker so problemi komunalnega pomena in jih nujno moramo rešiti v okviru komune same. Poznano je, da je na tem področju mnogo problemov, ki čakajo končne rešitve. Rešeni pa bodo lahko samo takrat, ko bodo naše sposobnosti nudile tako prilžnost.

Vemo, da vsi želimo, da bi hitreje rešili stvari, ki nas vse žulijo. Tega čez noč ni mogoče napraviti, vendar menim, da je to možno urediti s pomočjo vseh volivcev te komune. V programu ljudskega odbora so na prvem mestu zgraditev šole v Stražišču (s telovadnico), rekonstrukcija skrajno slabe ceste Stražišče—Skofja Loka — resolucija zbora volivcev v Zabnici o popravilu te ceste bi se morala v kratkem realizirati — regulacija vode skozi Zabnico in melioracija zemljišča ter dokončanje vodovoda za vasi Orehek, Breg, Moravče in Podreča. Prav tako je potrebna obnova vodovoda za Pesnico, gradnja in popravilo raznih poti ip. cest.

Cveto Kobal — Skofja Loka
Čimveč sredstev za zgraditev stanovanj, šol in drugih komunalnih naprav

V občini Skofja Loka je 12 tisoč prebivalcev. To omogoča, da je področje občine zaokrožena vollna enota. Zato so problemi volilne enote problemi občine. Trenutno tudi v naslednjem obdobju pomeni največji problem neskladje, ki je nastalo med intenzivnim gospodarskim razvojem v občini in reševanjem vseh drugih potreb občanov na področju izgradnje stanovanj in družbenega standarda sploh. To občutno neskladje že sedaj negativno vpliva na učinkovitost dosedanjih gospodarskih naložb in v resnici predstavlja zavoro za nadaljnji razvoj. Čuti se precejšnje pomanjkanje delovne sile, tako da bo treba v naslednji dobi voditi tako investicijsko politiko, ki bo predvsem zmanjšala potrebo po delovni sili, torej zmanjšala potrošek delovne sile na enoto proizvoda. Le na ta način bomo lahko zagotovili

ki povezujejo vasi v višjih Jegah Jamnik—Podplica. Našel bi lahko še mnogo potreb, toda te so vsekakor najvažnejše. Nujno pa je, da si tudi volivci sami prizadevajo za rešitev teh problemov, kajti v skupnosti je

moč in možnost za njihovo ureditev.

Ivan Potrč — Ptuj
Še bliže svojemu človeku

Sprejel sem kandidature, da — mislim, da je to dolžnost javnega in kulturnega delavca; potem mislim, da je treba ceniti zaupanje volivcev in domačinov, ki so mi kandidature ponudili.

Ponudili so mi jo kot kulturnemu delavcu in kot pisatelju — nekomu, ki ni v svojem pisanju nikoli prenehal misliti na človeka pri nas doma, ali nekomu, ki mu je bila radost in bolečina tega človeka vselej poglavitna reč pri pisanju svojih knjig. Mislim si, da ljudje vedo, da bo prva moja dolžnost ostala pisanje knjig in bo samo dragoceno zame, ko bom pri svojem javnem delu lahko še bliže svojemu človeku.

Poznati našega človeka in čutiti z našim človekom, to je za pisatelja pa tudi za javnega delavca prva stvar in največja dragocenost — posebno pa v današnjih socialističnih časih, ko hočemo, da bi bilo povsod čutiti voljo ljudi, in ko hočemo, naj se ljudski poslanec bori za tisto, kar bo koristilo celotni

domovini pa tudi njegovemu volivcu. To velja za našo gospodarsko politiko, velja pa prav tako za našo kulturno politiko.

Potrošnikom moramo nuditi VEČ OKUSNE, DOBRE IN CENENE KONFEKCIJE

Razmišljanja ob sejmju mode na Gospodarskem razstavišču

Se bo treba razpravljati o naši konfekcijski stroki, o naši industriji konfekcije, zlasti otroške, in o trgovini s konfekcijo. Kakor lani, se je tudi letos ob sejmju mode razvila živahna razprava o tem. Na reviji sodobnega oblačenja, ki jo dnevno trikrat predvajajo na sejmju mode v Ljubljani, slišimo ob vsaki predstavi pripombe, ali bomo potrošniki vse, kar nam kažejo, lahko kupili v trgovini. Na sejmju nam to obljublja. Mnogi pa tega prav ne verjamejo, vsaj ne po dosedanjih izkušnjah. Konfekcije, ki nam jo trgovina nudi, je namreč malo ali pa je slaba in neokusna. Prav tako ni prave izbire. Otroška konfekcija pa je vprašanje zase.

Naša industrija konfekcije je industrija modne usnjene galanše mlada. Pred vojno je skoraj terije. Ne moremo pa enako ponosno imeti. Po vojni se je začela naglo razvijati, vendar neorganizirano.

Nagli razvoj v prvem obdobju po osvoboditvi, ko je trgovina vse odkupila je zazibal večino podjetij v brezskrbnost in samozadovoljstvo. Tovarne niso mnogo skrbele za nove modele, niso se zanimale za spremembe mode, trg pa je postajal čedalje zahtevnejši in tako je prišlo do zastoja. Šele v zadnjem letu opažamo napredek, ko so se podjetja otresla okorelosti in se bolj prizadevala ustreci potrebam potrošnikov. Ta napredek opažamo v sami proizvodnji, manj pa v trgovini.

POTREBNA JE SPECIALIZACIJA IN REKONSTRUKCIJA PODJETIJ

Gre predvsem za asortiman. V proizvodnji konfekcije ni lahka stvar določiti pravi asortiman. Pri izbiri modelov je potrebna precejšnja razgledanost. Tudi v bodoče bo uspevalo le podjetje, ki bo znalo pravilno presoditi okus potrošnikov in zahteve trga. Zato mora vsako podjetje stalno zasledovati, kako se razvija moda, kakšne so želje potrošnikov, kaj na trgu priravnjuje itd. Stalno mora zasledovati modne spremembe, pri tem pa ne sme zafiti v skrajnosti. Neustrezna politika asortimana lahko podjetje hitro pokopje. V nekaterih strokah konfekcijske industrije vidimo že presenetljiv napredek, v drugih pa še prevladuje mrtvilo. Med prvimi naj omenimo zlasti našo industrijo pletenin, ki je s svojimi modnimi izdelki dosegla velike uspehe na najbolj zahtevnih zahodnoevropskih trgih, kjer doseže za svoje izdelke visoke cene. Podobne uspehe beleži naša

specializacije. Kako drugače bi na primer bilo, če bi imeli posebno podjetja za ženske plašče, za ženske volnene obleke, za moške obleke, za otroško perilo, za otroške obleke itd. Tako specializirano podjetje bi tudi laže izdelalo okus potrošnikov in bi znalo bolj oceniti, kaj bo na trgu šlo.

POGLAVJE OTROŠKE KONFEKCIJE

Posebno poglavje je otroška konfekcija. Ali je ni dobili ali pa je predraga. Naši konfekcionarji tožijo, da jim izdelava otroške konfekcije prinaša le izgubo, ki jo potem krijejo z dobičkom pri ostali konfekciji. Nadalje podarjajo, da so stroški izdelave skoraj tako veliki kakor pri konfekciji za odrasle in da bi morali izdelovati najmanj 3000 kosov vsakega proizvoda, da bi bila proizvodnja racionalna.

Morda še bolj, kakor v ostali konfekciji je v otroški konfekciji potrebna specializacija. Posamezna podjetja naj bi se lotila le določene vrste otroške konfekcije, ki bi jo lahko izdelovala v večjih množinah in ceneje, zlasti, če bi pri tem uporabljala ostanke tkanin iz naših tekstilnih tovarn ali cenejše tkanine z papakami, ki se jim pri krojenju lahko izognemo le v izdelavi otroške konfekcije.

SLABOSTI NASE TRGOVINE

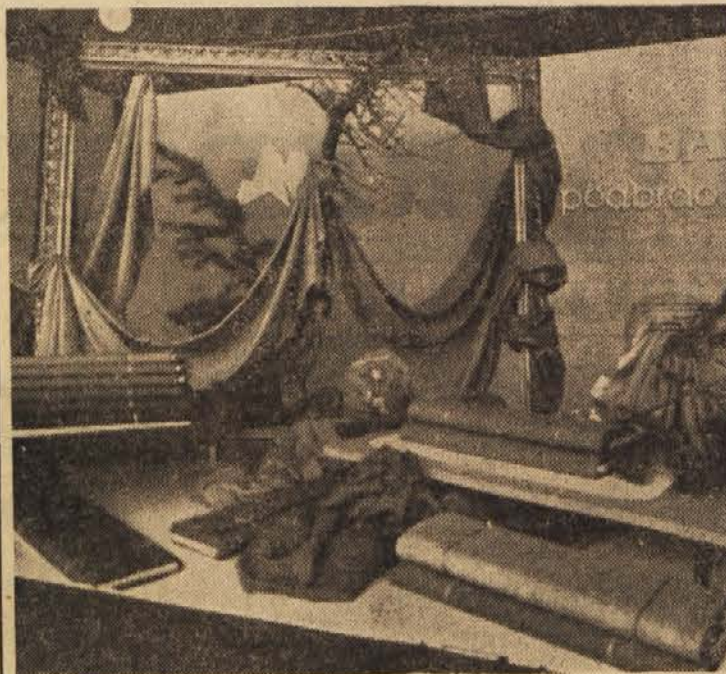
Drugo posebno poglavje je naša trgovina s konfekcijo. Temu vprašanju bo treba posvetiti še posebno pozornost. Izбира v naših trgovinah daleč zaostaja za izbiro v proizvodnji. Res je, da terja širši asortiman tudi večjo zalogo, s tem pa tudi več obratnih sredstev. Prav tako pa je velika hiba naše trgovine, da se premalo zanima, kje dobiti takšno blago, ki si ga potrošnik želi. Mnoga podjetja nabavljajo le tisto, kar jim ponujajo. To pa je po večini neokusno ali pa slabo in predrago blago. Potem seveda trdijo, da se prodaja konfekcije na izplača. Tóda iskano blago se samo ne ponuja in vsiljuje. Tako blago je treba poiskati na trgu. Prav to pa je naloga trgovine, ki bo potem tudi laže vplivala na asortiman v proizvodnji. F. S.

S sejmja »Moda 1958«

posamezna podjetja otresla okorelosti in kjer vidimo šele prva znamenja, ki kažejo na specializacijo. Še vedno nimamo na primer podjetja, ki bi se resno lotilo izdelave napol konfekcioniranih oblačil, ki se je močno uveljavila v tujini. In dvoma, da bi tudi pri nas uspela. Le pomislimo: greš v trgovino, izbereš, pomešiš napol izdelano obleko, čez nekaj ur pa jo dobiš, izdelano po meri. Tudi glede asortimana po številkah še močno zaostajamo. Tako v lahki kakor tudi v težki konfekciji pogrešamo posebno številke za močnejše postave. Osnovna slabost pa je prej ko slej pomanjka-

STANDARDNA KVALITETA

Detajl razstavnega prostora

Prve obrise je dobila tekstilna tovarna »BAČA« v Podbrdu leta 1955, januarja meseca. Jeseni naslednjega leta pa so stroji že stekli...

Ni bilo lahko prebroditi začetnih težav. Marsikateri delavec je prvokrat videl stroj in so se ljudje tako morali učiti ob strojih. Z marljivim delom in hitrim dojemanjem pa jim je uspelo doseči potrebno kvaliteto pri delu. Brez te nikakor ne bi šlo, kajti »BAČA« je specifično podjetje, ki dela le po naročilu. Iz njihovih strojev steče sto do dve sto metrov najnovejših modnih vzorcev, ki se je z njimi tovarna že zelo uveljavila po vsej Jugoslaviji in je njen zaščitni znak postal pojem standardne kvalitete.

Z novimi vzorci je včasih težje prodreti na trg, kajti kupci so proti njim še nekako nezaupljivi. Počasi pa že spozna-

Razstveni prostor »BAČE« na Sejmju mode

Tekstilna tovarna

»BAČA«

iz Podbrda je v kratkem času dosegla lepe uspehe

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV

BAČA
PODBRDO

podjetje začelo izdelovati tudi odeje, ki je po njih izredno povpraševanje, saj jih zadovoljni kupci kar razgrabijo. »BAČA« pa pripravlja še novo vrsto odevi, ki bodo prav gotovo tudi

naleteli na dober odziv pri kupcih.

Odkar je proizvodnja v podjetju stekla, je življenje v Baški grapi spremenjeno. Ljudje gredo radi v tovarno, saj je Baška grapa znana po tem, da nima sama dovolj kruha za prebivalce. Podjetje je tudi poživilo kulturno-prosvetno dejavnost ne le v kolektivu, ampak tudi v kraju samem. Prebivalci se lahko zabavajo v pevskem zboru ali pa se vključujejo v igralsko skupino. Tako je tudi na tem področju za delavce, ki jih je približno 150, med njimi dve tretjini žensk. Kapaciteta pa še ni izkoriščena in bo podjetje v bližnji prihodnosti verjetno zaposlilo še nekaj novih ljudi.

Uspeh podjetja je bil v marsičem odvisen tudi od remontne delavnice, sred podjetja — kot jo imenujejo. Kovači in ključavničarji so odlično opravili svoje delo in skrbeli, da je proizvodnja lahko nemoteno tekla in si je tako »BAČA« lahko pridobila sloves standardne kvalitete.

PRVE RAZPRAVE O DRUŽBENEM PLANU KOPRSKEGA OKRAJA

Večja proizvodnja za široko potrošnjo

V gospodarskem razvoju okraja začenja prevladovati industrijska proizvodnja — V podjetjih je treba ustvariti takšne pogoje, da bo mogel delavec uveljaviti svojo delaželnost in delovno zavest — Vsakdo mora biti soodgovoren za izpolnjevanje družbenega plana

Koper, 15. februarja. — V okrajni dvorani je bilo včeraj širše skupno posvetovanje okrajnega komiteja ZKS in okrajnega odbora ZSDL, ki mu je razen obeh sekretarjev — Alberta Jakopiča in Ivana Mavserja — prisostvoval tudi predsednik okraja Albin Duja. Okrajni vodilni politični aktiv je posvetovanje namenil razpravi o predlogu okrajnega družbenega načrta, ki ga je v glavnih potezah in značilnostih prikazal direktor okrajnega Zavoda za planiranje inž. Peter Aljančič. Razen tega pa so razpravljali tudi o predvillnih pripravah, zborih volivcev ter o mobilizaciji mladinskih brigad, ki pojdeto graditi Cesto bratstva in enotnosti.

Čeprav veljajo za dobršen del koprškega okraja razmeroma kratko dobo izenačen pogoji za gospodarski razvoj in napredek, prihaja gospodarski uspehi zadnjih let o tem, da okraj v svojem razvoju dokaj naglo krepi svoje proizvodne sile. Ob letošnjem družbenem načrtu stopa okraj v izrazitejši vzpon industrijske proizvodnje. Medtem ko je do lani v proizvodnji in narodnem dohodku prevladovalo kmetijstvo, kaže predlog letošnjega družbenega načrta, da bo imela v ustvar-

janju narodnega dohodka vodilno vlogo industrija. Leta 1956 je bilo kmetijstvo za okoli 700 milijonov pred industrijo, letos ga bo industrija že prehitela za okoli 230 milijonov din. Po predvidenem načrtu se bo narodni dohodek iz industrije povečal za 58 odstotkov, v kmetijstvu le za okoli 21 odstotkov. Naraščajočo gospodarsko moč okraja značilno karakterizira porast narodnega dohodka na enega prebivalca: 1956 je znašal narodni dohodek na prebivalca 120.000 din, lani se je povečal

za 19 odstotkov na 143.000 din, po družbenem načrtu pa bo letos narasel na 154.000 din. S tem bo koprski okraj v narodnem dohodku dosegel republiške povprečje v letu 1956. Medtem ko je bil 1956 še za 22 odstotkov pod republiškim povprečjem, bo 1958 le še za okoli 11 odstotkov.

Obilica števil, ki z njimi vsakomur nadvse zgovorno postrže predlog družbenega načrta, pove, da bodo v okraju letos bolj ali manj napredovale vse gospodarske panoge, vendar pa bosta lesnopredelovalna in živilskopredelovalna panoga še ostali vodilni. Vse proizvodne panoge bodo svojo proizvodnjo v primerjavi z letom 1956 dvignile za 47 odstotkov, posredniške panoge samo za 25 odstotkov. Na videz bi sodili, da proizvodne panoge hitreje naraščajo kot posredniške. Toda to velja le delno, ker drži da je zmožljivost posredniških panog neprimerno boljše izkoriščena kot zmožljivost proizvodnih.

V tej zvezi je predsednik okraja Albin Duja še posebno opozoril na razmeroma znatno neizkoriščenost proizvodnih zmogljivosti. S tem ko družbeni načrt predvideva, da se bo izkoriščenost zmogljivosti letos dvignila za nadaljnjih 8 odstotkov, bodo vse kapacitete izkoriščene šele največ do 70 odstotkov. Odprte so zatorej še široke možnosti za večje izkoriščanje zmogljivosti, kar bi moglo torej v znatno večji meri realizirati letošnje proizvodno in dogodke. Z večjim normiranjem del, dobrim tehničnim vodstvom in dobrim upravljanjem ter vzpodbudnim nagrajevanjem pa bo moč precej dvigniti tudi proizvodnost, ki je v primerjavi z drugimi državami še zmerom razmeroma nizka. Vse to pa je v znatni meri odvisno tudi od pravičnega sodelovanja delovnih kolektivov s komuno in njenimi organi. Investicijska potrošnja bo tudi letos znatna, zakaj prav koprski okraj terejo neštete zaostale potrebe. Toda družbeni načrt kaže, da bodo imele letos popolno prednost investicije, ki bodo služile dvigu življenjske ravni. Prav pri tem naj gospodarske organizacije sodelujejo še z dodatnimi sredstvi za graditev stanovanj in drugih komunalnih naprav.

V razpravi je bil prav posebno poudarjen subjektivni činitelj, od katerega je odvisna dobra izpolnitev družbenega načrta, to so ljudje sami, ki jim široka socialistična demokracija daje vse možnosti, da se učinkovito bore za boljše življenjske pogoje. Tu je okrajni sekretar ZKS Albert Jakopič med drugim svetoval, naj tehnično vodstvo v podjetjih v še večji meri poskrbi za izboljšanje proizvodnega postopka. V podjetjih je treba ustvariti vse pogoje, da bo mogel dober delavec tudi dobro delati, da bo mogel uveljaviti svojo delaželnost in svojo delovno zavest! Družbeni načrt je treba ljudem pokazati življenjsko, da bodo vedeli, kaj pomeni in za kaj gre. Za to je treba porabiti vsako priložnost, od zborov volivcev do sindikalnega sestanka. Šele potem, ko bo delovni človek občutil družbeni načrt kot svoj načrt, se bo čutil zanj tudi soodgovornega in ga bo v svojem lastnem interesu zavestno izpolnjeval.

Pri izpolnjevanju družbenega načrta je izredno važno, da ne teče mimo komune in njenih oblastvenih organov. Vsaka občina mora imeti dober vpogled, kako se v vsakem podjetju razvija gospodarstvo. Zakaj edino tako lahko potem občani po svojih predstavnikih poznajo in vedo, kako je in kaj bi bilo treba storiti, če ni tako, kakor bi moralo biti. S takšnim vpogledom v dogajanje šele lahko komuna skozi vse leto spremlja izpolnjevanje družbenega načrta. V tem oziru je tov. Jakopič postavil za zgled občino Piran, kjer se je doslej najizraziteje izoblikovalo koristno sodelovanje med podjetji in komuno, ki je dolžna storiti vse za svoj dober gospodarski položaj in razvoj v okviru splošnih smernic družbenega načrta.

Trojica iz Bovca najboljša

Javna radijska oddaja, namenjena mladim volivcem, je priyabila toliko poslušalcev, da vsi niso mogli dobiti prostora v dvorani upravne zgradbe v Novi Gorici

Velika dvorana upravne zgradbe v Novi Gorici je bila premajhna, da bi mogla sprejeti vse številne poslušalce, stare in mlade, ki so prihitali iz vsega severnega Primorja.

Del poslušalcev na javnem radijskem mladinskem tekmovanju v Novi Gorici. Drugi z leve državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler

Med njimi so bili tudi državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler, sekretar okrajnega komiteja ZKS Tine Remškar in predsednik OLO Gorica inž. Kamelo Budihna.

Po pozdravih in priložnostnih govorih predsednika Okrajnega komiteja Ljudske mladine tov. Jožka Krivca in podpredsednika OLO Franca Skoka, se je začelo tekmovanje. Sodelovalo je devet ekip gimnazij iz Nove Gorice, Ajdovščine in Idrije, mladinskih organizacij iz Bovca ter trojica iz tolminskega učiteljskega doma. Največ točk (40) si je pridobila trojica mladih tekmovalcev iz Bovca, ki bo tako sodelovala na republiškem tekmovanju 22. t. m. v Ljubljani.

Na drugo mesto se je s 36 točkami uvrstila ekipa idrijske gimnazije, na tretje s 36 točkami skupina iz tolminskega učiteljskega doma.

Med razmišljanjem tekmovalcev so program izpopolnjevali razni mladinski zabavni ansambli iz vsega gorškega okraja.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZKS PTUJ

V kmetijstvu jih čakajo velike naloge

Na občinski konferenci ZKS v Ptujju so med drugimi važnimi vprašanji posvetili posebno pozornost delu komunistov v kmetijstvu. V ptujski občini je 22 kmetijskih združenj in 10 kmetijskih gospodarstev, dohodek iz kmetijstva pa znaša letno nad dve milijardi dinarjev. Na tem področju napreduje živinoreja, lepi uspehi so zabeleženi pri zviševanju hektarskih donosov, ostaja pa sadjarstvo in vinogradništvo. Petletni načrt povečanja kmetijske proizvodnje predvide-

va 51 odstotkov večjo proizvodnjo, za kar bo potrebno vložiti mnogo truda. Člani Zveze komunistov, ki delajo v kmetijstvu, so pokazali v preteklosti precejšnjo prizadevnost, čakajo pa jih v bodoče še velike naloge pri uveljavljanju napredne miselnosti na vasi. Zanimiva je ugotovitev konferenca, da so kmetijski proizvajalci pokazali v zadnjem času mnogo več zanimanja za komunalna vprašanja občine kot sindikati posameznih podjetij. Vzrok za ta občutek je v tem, da sindikati v podjetju vse preveč ozko in enostransko vidijo pred seboj je probleme določene podjetja, medtem ko se za splošna vprašanja občine malo ali nič ne zanimajo. Dolžnost komunistov, ki delajo v teh sindikatih, bo, da dosežejo večje sodelovanje med podjetjem in komuno pri razdeljevanju sredstev in krepitevi materialne moči občine. Na konferenci so izvolili nov občinski komitej ter delegate za okrajno konferenco, za delegata iz tega področja na VII. kongresu ZKJ pa je bil izvoljen tovariš Janko Vogrinec.

Mladi cigani uprizorili opereto

Ciganska mladina v Zenkoveh v Prekmurju je naštudirala opereto "Vaška komedija" in jo v soboto, 8. februarja v počastitev Prešernovega dne uprizorila na domačem odru. Zapele so tudi nekaj narodnih in Prešernovih pesmi. Z naštudirano opereto nameravajo mladi cigani gostovati še v Bodoncih in na nekaterih odrih blizu Murske Sobotice.

Podjetnost zenkovskih mladih ciganov je prav gotovo spodbudna, saj je menda to po osvoboditvi prvi primer, da so tako kolektivno nastopili na odru pod vodstvom bodenskega šolskega upravitelja Jožeta Kamenska.

Z delom se hočejo uveljaviti

Mladi zadržniki na Cankovi so lani ustanovili svoj aktiv. Kakor se nedavno ugotovili na občnem zboru, so tudi uspešno delovali. Tako so prebelili na svojih domovih svinjake in hleve, uredili kurnike in gnojlišča, na parcelah opravili 19 poskusov itd. Priredili so tudi tekmovanje koscev in grablji v Topolovcih; to je bila prva tovrstna prireditev po osvoboditvi v cankovski občini.

Letos bodo najeli nekaj zemlje splošno ljudskega premoženja in v kooperaciji s kmetijsko združno pridelovali predvsem take kulture, ki jim

bodo prinesle čimveč denarnih sredstev za izlete na družbena posestva, tovarne in podjetja, ki jih nameravajo obiskati še letos.

Nobeden izmed predlaganih članov AMZ pa ni bil letos izvoljen v upravni zadržni odbor, kar bodo letos popravili, utrdili zaupanje do starejših zadržnikov in z delom dokazali, da so jim tudi enakovredni.

V Velenju bodo tudi osnovali stanovanjske zdruge

V občini Sostanj že deluje 12 stanovanjskih združenj. Vse kaže, da bi se tudi v Velenju zelo zanimali za sodelovanje le-teh v petletnem planu so

predvidena zemljišča za 169 hiš za individualno gradnjo. Ko bo zazidalni načrt dokončno izgotovljen, bo mogoče takoj začeti snovati stanovanjske zadruge v Velenju.

Pomurski grafičarji tekmujejo

V počastitev bližnjih skupščinskih volitev tekmujejo tudi člani kolektiva CZP "Pomurski tisk". Na svojem zboru volivcev so sklenili, da bodo opravili prostovoljno pet delovnih izmen v vseh obratih, kjer je mogoče organizirati nedeljsko delo. Zaslužek od takih opravilnega dela bodo dali v blagajno sindikalne podružnice za promajski izlet. Prvo nedeljo so že opravili nad 200 delovnih ur. Tekmujejo pa tudi na športnem področju. Sahnisti nameravajo gostovati tudi pri sindikalni podružnici V.G. pri feruzlemu, novinarji pokrajinskega časnika pa bodo priredili tri ustne časopise v večjih središčih okraja.

Še zmeraj premalo mehanizacije

V radginski občini je kmetijstvo, ki je vodilna panoga, še vedno premalo mehanizirano. V vsej občini imajo 13 traktorjev, 25 mlatilnic — od teh je 15 v lasti zasebnikov! — in en kombajn, podobno pa je tudi v manjših strojih, razen s škroplnicami, s katerimi so že kar dobro oskrbljeni.

Ugotavljajo pa, da niti obstoječi stroji niso povsem izkoriščeni, zato si prizadevajo, da bi bili njihovi upravljalci plačani po delovnem učinku in da bi jih začeli nagrajevati tudi za dobro vzdrževanje strojev.

Kraji in dogodki

- ZREČE — ZVEZNI GEOLOŠKI ZAVOD bo letos vodil in tudi finančno raziskovanja na področju Zreče, Slovinskih Konjic, Stranic in Malok, kjer so pred leti odkrili nanajlišča črne premoga. Premog od kot pri visokokaloričen in ustreza kot pri visoki premožnosti. Najprej bodo ugotovili točnejša merila in količine črne premoga na tem področju.
- POLZELA — V KRATKEM BODO TU, v Tovarni nogavic, začeli načrtovno vzgajati delavce in delavce po novi PIV metodi. Najprej bodo delovali sistematično strokovnega izobraževanja mlajši kadri v tovarni.
- CELJE — PROSVETNI SERVIS v Celju, ki so ga ustanovili z namenom, da prosvetna društva iz celjskega okraja tu dobe potrebne rešitve za svoja predvajanja, se ni mogel dovolj razviti zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov. Ta servis pa bodo kmalu prešli v upravljene prostore pri bivšem kinu DOM. Nabavili bodo tudi več raznih rekvizitov in kostumov.
- NA OBMOČJU CELJSKEGA OKRAJA so lani na novo zaposlili, jih prekvallificirali 200 invalidov in tako omogočili, da po svojih zmogljivostih koristijo kakih 500 invalidov, ki bi jih morali zaposliti. Zato se bodo sindikalne organizacije po podjetjih zavzele, da najdejo vodstva podjetij v okviru možnosti ustreza delovna mesta za invalide.
- SLOVENSKE KONJICE — KER JE V TEJ OBČINI še precej zanemarjena mehanizacija, so le-ta začeli sistematično in načrtno izboljševati. Urejali tako bodo pridobili rodovito zemljo za njive in travnike. Z melioracijami so najprej začeli v Stranicah. Hkrati pripravljajo skupaj z Vodno-gospodarsko upravo in Vodno skupnostjo "Savinja" tudi načrte za druga melioracijska in drenažna dela.

BEOGRAD TEHNIČNA POSLOVALNICA

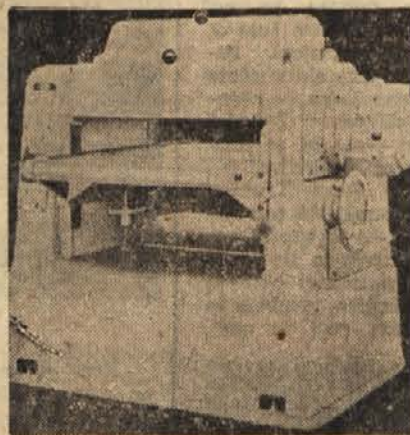
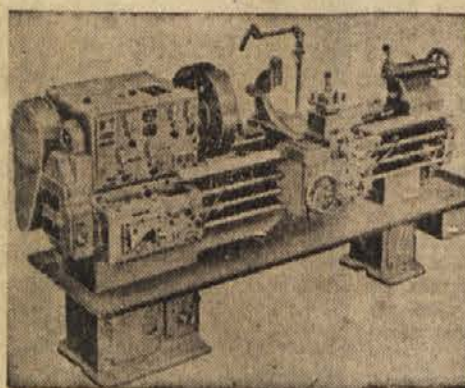
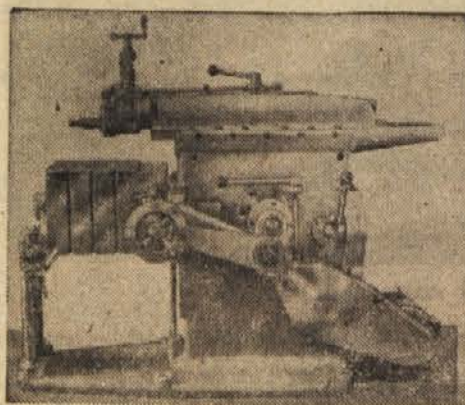
POBJETJE ZA PROMET S TEHNIČNIM BLAGOM NA DEBELO

BEOGRAD — Jevrejska 32

TELEFONI: 20-203, 26-491, 23-398, 24-880
BRZOJAVI: TEHRAD-BEOGRAD

NA ZALOGI IMAMO:

- STROJE ZA OBDELAVO KOVIN IN LESA,
- STRUŽNICE VSEH VELIKOSTI IN TIPOV,
- KRATKOHODNE SKOBELNIKE, VRTALNE
- STROJE, SKOBELNIKE, RAVNALNE
- STROJE REZKALNE, STROJE TRACNE
- ŽAGE, APARATE ZA VARJENJE 250, 350
- IN 500 A, ROTACIJSKE AGREGATE ZA
- VARJENJE DO 400 A, KOMPRESORJE
- 65, 150, 250 LITROV IN 6 m³ TER DRUGO
- VERIŽNA DVIGALA, BENCINSKE
- MOTORJE OD 3 DO 6 KS, CENTRIFUGE
- Z ELEKTRO IN BENCINSKIMI MOTORJI
- TER HIDROFORE VSEH PROSTORNIN

- ORODJE ZA OBDELAVO
- KOVIN IN LESA, PRECIZNE
- IN MERILNE INSTRUMENTE,
- GRADBENO OKOVJE,
- VIJAČNO BLAGO, KOMPLET-
- NE SANITARNE NAPRAVE,
- ARMATURE ZA VODO IN
- PARO, PARNE VENTILE
- SISTEMA KLINGER VSEH
- VELIKOSTI TER ČRNE IN
- POCINKANE FITINGE

Imenovani predmeti so izdelek najbolj znanih domačih tovarn. Potrošniki, v vašo korist je, da pred nakupom zahtevate naše brezplačne ponudbe!

Več modernih IGRAČ

Minulo nedeljo smo na tej strani govorili o igračkah nasploh in ugotovili, da si otroci žele sodobnejših igrač. Danes pa se pomenimo še o tem, kakšne igrače imamo na trgu in kakšne naj bi imeli, da bi privlačile naš mladi rod.

Najsi bodo izgovori kakršnikoli, dejstvo je, da »srednji vek« v tako razgibanem življenju in napredku nima več obstoja. Če je dandanes situacija takšna, da industrijskih igrač še ni dovolj na tržišču, potem pač želimo, da ne polnijo obrtni proizvajalci tržišče

Novo, veliko mesto gradiva

z igračkami, ki nimajo vzgojnega pomena, razen tega pa ne ustrezajo niti osnovnim etičnim, a kaj šele zdravstveno-higienskim zahtevam. Tu mislim predvsem na razne neokusne vozičke, letala ter na pravcato krdelo raznih »pajacov« in vse mogočih krp in lišpa, ki — če že niso — pač bodo v najkrajšem času postali leglo umazanije in za otroka nevarnih bakterij. Ne vemo, čemu se te stvari sploh še proizvajajo in čemu jih trgovina nabavlja, ko pa imamo na drugi strani zelo lične, ljubke in higijenske izdelke najrazličnejših lutk in živalskih figur iz plastične mase.

Sicer pa, da ne bomo preveč pristranski, imamo nekaj modelov drugih igrač tudi iz plastične

mo, da vsi skupaj dandanes vse preveč podcenjujemo otrokov razum in njegove tehtne nagibe za dojemanje časa, v katerem živimo.

Pri pogledu na vso revščino igrač človek nehote dobi vtis, da smo še izredno primitivni, da nismo iznajdljivi. Čeprav radi govorimo o ljubezni do mladega rodu.

Dejstvo je, da mora tu končno spregovoriti naša industrija in drugi družbeni činitelji, ki se bavijo z vzgojo in poznajo otrokovo dušo. Tu niti ne gre za porajanje nove industrijske panoge, ki bi se ukvarjala specialno s proizvodnjo igrač. Vemo, da obstoječa industrija še nima izkoriščenih vseh kapacitet in bi prav lahko z razširitvijo ali še boljše rečeno z racionalnejšo proizvodnjo dopolnjevala to vrzel in napovedala boj »srednjemu veku«, ki ga nehote vsiljujemo našim otrokom.

Strokovna pomoč v proizvodnji igrač je nujno potrebna. To se vidi pri podjetju »Mehanotehnika« v Izoli, ki se ukvarja s proizvodnjo igrač. Prav zadnje čase je opaziti, da podjetju primanjkuje iznajdljivosti.

Prvi proizvodi »Mehanotehnike« so bili pri mladini zelo tople sprejeti, čeprav ni šlo za kaj izvirnega. To so predvsem garniture sestavljenke, ki niso niti do kraja izpeljane (saj že tretjo leto pričakujemo, da bodo dopolnjene z raznim prenosnim kolesjem), prav tako avtomobilčki, posebno »jeep« in tako imenovani »leteči krožnik«. Videli smo še zelo ponesrečeni model motornega čolna, ki pogonsko kolesje ni imel zavarovano pred rjavitvijo, medtem ko toliko obetana in reklamirana električna železnica (zopet nesrečno izbran model) razen krsne predstave ni uresničila želja najmlajših.

Izhod je v tem, da začnemo igrače industrijsko proizvajati. Zamisli in osnutkov ne manjka. Na en sam oglas v časopisju bi se v industriji znašla kopica lepih, poučnih, originalnih, a hkrati cenjenih vzorcev igrač, po katerih bi hlastal ves mladi rod. Menim, da bi en sam ceneni baterijski elektromotorček, ki bi bil prilagojen za pogon več drugih igrač, napravil že celo revolucijo na tem področju, kajti osnova je tu in njemu bi sledile druge tehnične miniaturne naprave, ki bi dopolnjevale otrokova hotenja. Takšni modeli danes že obstajajo pri raznih amaterjih. Pa ne samo to. Z igračkami lahko posegamo še dokaj dlje — v biologijo, geografijo, fiziko, kemijo, astronomijo.

Malone vsaka naša tovarna bi lahko posegla v eno od bližnjih področij in od lesenih igrač bi mogli opaziti v izločbah le še kakega konjička, sanke, smučol poleg nekaterih dekorativnih predmetov, ki pa to pot ne bi bili več igrače.

Ne bo nam žal, če bo ta članek izzval malo huče krvi, toda prav to bo dokaz, da želimo o tem malce več razglabljati.

Miša

Miloš Macarol

»MODA 1958«

Zenska kuly jakna »Coctail« iz česane volne

Elegantna moška vestja brezrokavnik, vzorčasta, čista volna

Modeli, prikazani na sejmu v Ljubljani

izdelki tovarne »ŠPIK« v Kranju

NA SEJMU MODA 1958 VAM PRIKAŽUJE TOVARNA PERILA, PLETENIN IN ROKAVIC

»ŠPIK« Kranj

SVOJE NAJNOVEJSE MODELE VOLNENIH PLETENIN, KONFEKCIJO MOSKEGA PERILA IN BARVNI ASORTIMA TRIKO ROKAVIC. — OGLEJTE SI TA PAVILJON Z LASTNO REVIJO, KATERO PRIKAŽUJEJO VSAK DAN DOPOLDNE IN POPOLDNE

Novost, praktična ženska obleka s pasom, črna, siva volna

Zenska komplet-kimono iz žilke česane volne

ZA DOM IN DELO

Navada je, da premalo mislimo na obleko, ki jo potrebujemo za dom in za delo doma. Zato se danes pomenimo o njej! Ni žene,

ki bi ne želela imeti za dom čedne in predvsem praktične obleke. Saj smo že tako večkrat v zadregi, ko nas kdo obišče, in nas dobi v starih, ponošenih cunjah. Takrat seveda ne pomaga nobeno opravičevanje, da smo slabo oblečene, da delamo in podobno. Na vse to bi morale misliti že prej. Še bolj pa smo v zadregi, če se pravočasno ne preoblečemo, ko pridemo domov, in nam kane na lepo obleko, krilo ali bluzo mastna tekočina ali kaka druga

stvar. V takem primeru smo še celo slabe volje! Vidimo, kako nesmiselno je vztrajati pri starem, zato si hmprej omislimo praktično

člen predpasnik, jopico ali haljo. Praktičen predpasnik je narejen tako, da bo spredaj visoko zaprt, zadaj zapet in z dvema žepoma. Tudi halja brez rokavov, ki se bo spredaj zapenjala, bo praktična za opravke pri kuhi in pri pospravljanju hišnih prostorov, ker jo boste lahko hitro oblekle preko boljše obleke. Pralna tričetrtinska jopica bo prav tako čedna in jo lahko oblečete kar preko starega puloverja in krila. Domača halja bo lepa, če bo narejena iz črtastega, rožastega ali pikčastega žameta, krojena ravno in viseča kot srca. Lahko je različno dolga in jo nosite s pasom ali brez njega.

Je tudi pust za otroke?

Lep sončen februarski dan je bil. V žlebovih streh je pelo. Ob koncu so se v dolgih in debelih curkih usipale na tla biserne kaplje. Stal sem pod kapjo. Tjakaj se je kar pošteno upiralo čisto spomladansko sonce. Ta rumeni sij so podžigale pisane barve oblek, ki so razposajeno tekale od hiše do hiše.

Mnogo mask sem videl in še več otroških obrazov med njimi. Prav sleherni je bil zdravo nasmejan, iz vseh oči pa je žarela velika otroška radost. Verjemite mi! Nisem jim zavidal tega. Zakaj? Ali mlad še ne občuti vse bolj in bolj spomladanskih sap, ki ga razvnamejo in vsadijo v njegovo srce še skritih upov in lepih želja? Da, to je pust! Prastar običaj ob prazniku, ko se ledena Zima, premagana od Sonca, poslovi! Prastar praznik, ob katerem je nastalo toliko običajev. Najgloblje so te usledile v Prekijci, pa tudi Stajerci še niso pozabili na sežiganje pusta, na rezanje colov, ki jih morajo odkupiti vsi tisti, ki se do pusta niso poročili. Se in še bi lahko naštevati.

Toda vrnimo se k naši mladini in njeni dejavnosti na pustni torek. Se so mnogi starejši, ki menijo, da je pustovanje mladitv zgolj norčija, slaba družba, podivjanost in še kaj. Če pustimo otroke same, da ta dan počno, kar pač hočejo, potem je tako mišljenje opravičeno. Zeleti pa moramo, da naši mladi tudi tega dne nekaj pridobijo. Se vedno kaplja na razmočeno zemljo. Z bližnjega, še vedno golega drevesa se prijetno oglašajo sinica s svojim ci-ci, ci-ci. Po cesti mimo nas še vije v soncu dolg in pester sprevod samih mask. Največ je živali, tistih bitij, ki jih ima otrok najraje. Nato Sneguljčica s sedmerimi palčki, Trnuljčica, ciganka in še druge pravljicne

osebe. Kako zelo se je danes razširil svet otrokove fantazije in podoživljal v jasnih in pestrih slikah tisto, kar mu je tako lepo in drago.

Prepričan sem, da je pravilno usmerjanje otroka k maškeraadi rodilo žlahten sad. Sonce je sijalo kot še nikoli, njegova notranjost je živela v neskaljeni pravljicni

Mladi rod se rad veselo zabava

srčci. Za Janezka so bile tiste minute, ki jih je preživljal v pustni povorki, nepozabne. Toda, ne samo to! Mati mu je svetovala, kako naj se obleče v palčka. Ze nekaj dni si je pripravil kapo z dolgim čopom, izrezljal ovratnik in še kaj. Ob materini pomoči je lepo skrbno pobarval papirnate

Kmalu bomo začeli

Kmalu bo nastopil čas, ko bomo morali spet na vrt. Napačno bi bilo, če bi šele takrat razmišljali o tem, kaj bomo sejali in kje bomo dobili potrebno seme. Običajno takrat že primanjkuje semena najboljših sort in moramo vzeti kar pač dobimo. Zato seme nabavimo sedaj, ko lahko še po milji volji izbiramo. Še posebej velja to za grah, fižol, cvetačo in korenček. Lahko pa uporabimo tudi seme, ki je ostalo od lanske ali celo predlanske setve. Pri tem moramo vedeti, koliko časa ohranijo posamez-

ne zelenjadnice še dobro in zanesljivo kaljivost. Korenček, peteršilj, zelena, špinača, solata dobro kalijo samo dve leti; grah, fižol, čebula, pesa, redkev, por, paradižnik in paprika tri leta; zelinice (zelje, ohrovt, kolerabica, cvetača) štiri leta; kumare in buče pa celo šest in več let. Zanesljivo pa se pripravimo o kaljivosti semena samo s kalilnim poskusom. Preizkusimo lahko tako zelenjadno kakor tudi cvetlično seme. Kalilni poskus je lahko popolnoma preprost. Dovolj velik cvetlični podstavek postavimo na

krožnik z vodo. Čez podstavek razgrnemo pivnik in mu vogale ob robu zavijamo navzdol, tako da dosežejo vodo v krožniku. Podstavek prav dobro nadomesti manjši krožnik, ki ga postavimo v večjega. Na pivnik v podstavku enakomerno razporedimo vsaj 50 semen (boljše 100) in vse skupaj postavimo k oknu v toplem prostoru. V treh tednih vzkalijo skoraj vse zelenjadnice, če je prostor, dovolj gorak in če pivnik sproti dovajajo vlago kalečemu semenu. Zaradi tega moramo skrbeti, da so vsi vogali pivnika stalno v vodi. Kaljivo je vsako semensko zrno, ki je pognalo na pivniku dovolj dolgo koreninico. Seme, ki ostane popolnoma zaprto je gluho. Dobro zelenjadno seme mora imeti vsaj 60 do 80 odstotkov kaljivosti. Ako ima seme manjšo kaljivost moramo sejati toliko več semena. Vrhu tega moramo od mladih rastlinic, ki jih vzgojimo iz semena, izločiti še kakšno četrtno, ker se slabo razvijajo, ali pa jih uničijo bolezni in škodljivci. Na težkih in slabših tleh propade več mladih rastlinic, kakor v rahli vrtni zemlji in bomo zaradi tega potrebovali več semena, ker moramo sejati bolj na gosto. Tisti, ki si vzgajajo sadiko v zaprti gredi, potrebujejo nekaj manj semena, kakor za vzgojo sadik na planem. V splošnem pa kupujemo veliko več semena, kakor ga v resnici potrebujemo. Koliko semena približno potrebujemo pri posameznih zelenjadnicah, da obsejemo eno enoto površine v vrtu, bomo navedli drugič.

Miša Ogorevc

Za spomladanske cvetke večkrat nimamo ustrezne vaze. Prav ljubko vazo dobimo, če jo odbijemo samo na koničastem delu. Potem pa jo postavimo na obroček, kakršnega uporabljamo za obešanje zaves. V njo nalijemo vodo in vazica je pripravljena za ljubek pomladanski šopek

V. Šmajš

Potegni in reci, kaj znaš!

Nov način gibanja simultank — Prvi ga je preizkusil na Jesenicah vele mojster Gligorič, ki je zelo zadovoljen

Ljubljana, 15. febr. Kot smo že poročali, je predvčeršnjim prispel v Slovenijo državni šahovski prvak Svetozar Gligorič. Pri nas bo vele mojster Gligorič odigral sedem simultank. Prvo je odigral sinoči na Jesenicah, drugo danes v Zireh. Jutri bo obiskal Trzin, v ponedeljek pa Domžale in Ljubljano. Zadnji simultanki bo odigral v Laškem in v velenjskih rudarji. Povabilo letalcev iz Brezice je moral zaradi pomanjkanja časa odložiti po XIII. prvenstvu Jugoslavije, ki se začne 23. t. m. v Sarajevu.

Na Jesenicah so ob velikem zanimanju številnih gledalcev prvič v zgodovini šaha preizkusili sodobnejši način igranja simultank pod geslom »Potegni in reci, kaj znaš!«. Na podoben način bo naš večkratni državni prvak odigral simultanko v ponedeljek, 17. t. m., v šahovskem domu v Ljubljani proti 30 članom SK Olimpije, LSK in SK Zeleničar. Značilnosti novega sistema, po zamisli tajnika SK Olimpije E. Karusa so v tem, da je igralcem simul-

tanke onemogočena pomoč dosejaj nepogrešljivih kibicev, ker sedijo znotraj verige miz in da so za svoj uspeh in znanje nagrajeni. Vsakemu nasprotniku vele mojstra, ki dobi ali remizira, zastavijo po štiri vprašanja s področja šaha. Na primer na Jesenicah.

Kdo je sedanjí prvak Gorenjske? Kdo je predsednik okrajne šahovske zveze Kranj? Povej ime kraja IX. šahovske olimpiade v Jugoslaviji? Če prestopiš v drugo društvo, kdaj lahko nastopiš kot član novega moštva v prijateljskih tekmah in kdaj v prvenstvenih tekmah itd.?

Ce odgovorijo zmagovalci ali tisti, ki delijo ločke, pravilno na tri vprašanja izmed štirih, prejmejo največje nagrade, sorazmerno manjše pa za manj pravilnih odgovorov. Za gledalce je novi potek borb izredno zanimiv. Nedvomno je, da je po novem načinu vsaka dosežena zmaga ali remi mnogo bolj prepričljiv kot doslej, ko je šahovske figure mnogokrat premikalo tudi po več roki. Na način se bodo tudi pokazali novi šahovski talenti. Seveda ni odveč, da šahisti poznajo razne stvari s področja bogate šahovske zgodovine tekmovanj, teorije in drugega.

Za prvi predvčeršnjí poizkus na Jesenicah lahko rečemo, da je povsem uspel. Ob živahnem in do konca zasledujočem zanimanju številnih gledalcev je vele mojster Gligorič začel borbo na nov način proti 30 članom SD Jesenic. Med njimi je bilo 9 igralcev IV., 3 III., 9. II. in 4 igralci I. kategorije. Po dobrih petih urah borbe je državni prvak dobil 26 partij, tri izgubil in eno remiziral. Igralci, ki so zmagali, so odgovorili odlično na vsa vprašanja. To sta bila mladina Lakota in Simičič ter predsednik SD Jesenic Strumbi. Mimogrede povedano je Strumbi verjetno izgubljen položaj rešil z duhovito kombinacijo.

Zmagovalci so prejeli knjige »Gorenjska v borbi« s posvetilom našega prvaka Gligoriča in lepe denarne nagrad. Zal K. Smerke, ki je remiziral v verjetno dobljenem položaju, ni odgovoril na vsa vprašanja. Po simultanki smo vprašali našega vele mojstra Gligoriča za mnenje o novem sistemu. Odgovoril je: »Nedvomno je, da je z novim načinom ustrezno nam moštrom in vsem našim nasprotnikom, ki hočejo pokazati svoje znanje brez tuje pomoči. Na tak način bo tudi moč odkriti nove šahovske talente, ki so Jugoslaviji nujno potrebni. Članom naše šahovske organizacije pa bo razmišljanje o vprašanjih šaha in njegove organizacije navajajo k temeljitemu delu.«

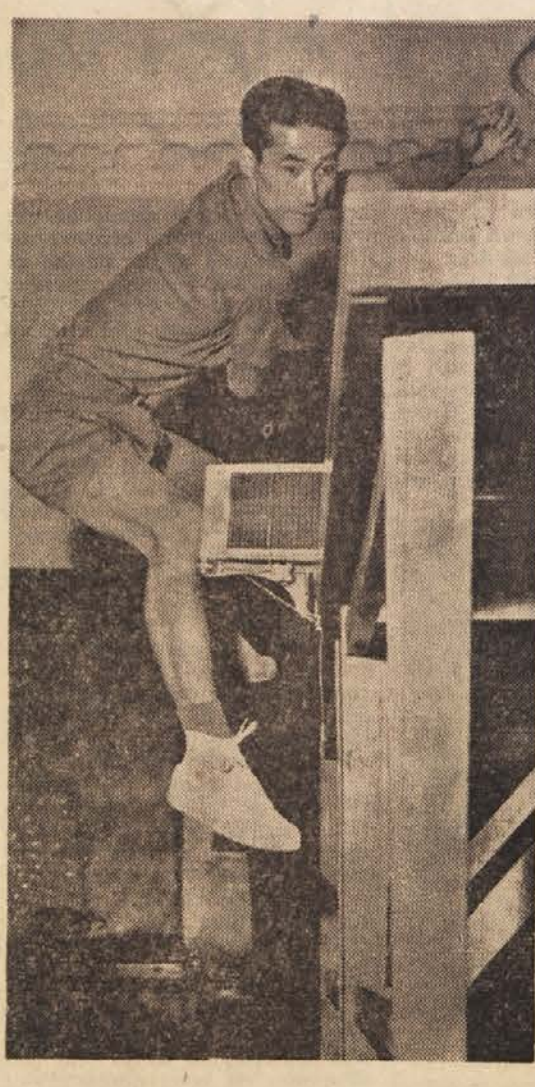
Prizprave za medconski turnir

Beograd, 15. febr. — Šahovska zveza Jugoslavije se marljivo pripravlja za organizacijo medconskega turnirja in kongresa FIDE. Zastopniki nekaterih federacij so že najavili svoj prihod na kongres, ki bo v Dubrovniku od 16. do 28. avgusta. Prav tako je tudi že določeno, da bodo na medconskem turnirju, ki bo na njem sodelovalo 21 igralcev iz 12 držav, igrali štiri kola na teden.

Strokovnjaki sodijo, da je bil po sestavi najmočnejši conski turnir prvenstva SZ z 11 vele mojstri, medtem ko je na vseh ostalih conskih turnirjih sodelovalo 13 vele mojstrov.

Turnir na Rakeku

Na prvenstvenem šahovskem turnirju SS TVD Partizan Rakek sta med 14 udeležencev zmagala Milan Juvančić in Danijel Pavlin z 10. točkami od 13 možnih. Sledijo: Rudolf, Tavčar 9, Abrič 8,5, Segula, Klemenc, Korosec 8 itd.

ROKOMETASI ODREDA SO ZBOROVALI

Pod lastno hišo bo prijetneje

Ljubljani se obeta stadion za mali roket v Tivoliju

Ljubljana, dne 15. februaria. Sinoči je bila v društvenih prostorih letna skupščina kluba Odred. Po poročilu predsednika Zmaga Valherja se je razveljavila precej živahna razprava o ureditvi lastnega igrišča.

da bo prva brigada, ki bo delala na sportnih objektih, gradila ta roketni stadion.

da bo prva brigada, ki bo delala na sportnih objektih, gradila ta roketni stadion.

Največji problem Odredovih roketarjev je, da nimajo svojega igrišča. Čeprav so se v zadnjem času omejili le na mali roket, s katerim so dosegli že presnetive uspehe, vendar so morali svoje uspehe, kot pastorki, prislužiti na tujih igriščih.

Poštvovalni odborniki se dobro zavedajo, da brez lastnega igrišča ne bo napredka. Vendar, kot kaže,

Melbourne, 15. febr. (AP). — Avstralski plavalec John Monckton je izboljšal svetovni rekord v plavanju na 110 yrdov hrbtno s časom 1:04,5 minute. Monckton je hkrati tudi izboljšal rekord na 100 m hrbtno. Prejšnji rekord je bil David Thiele (Avstralija) z 1:02,2.

Avstralske »leteče ribe« rušijo rekorde

Melbourne, 15. febr. (AP). — Avstralski plavalec John Monckton je izboljšal svetovni rekord v plavanju na 110 yrdov hrbtno s časom 1:04,5 minute. Monckton je hkrati tudi izboljšal rekord na 100 m hrbtno. Prejšnji rekord je bil David Thiele (Avstralija) z 1:02,2.

Brzovjavke

Paris, 15. febr. (Reuter). — Mladí ameriški David Jenkins je sinoči ubranil naslov svetovnega prvaka v umetnem drsanju. Strokovnjaki so njegov nastop primerjali z elegantno in točno Šallerjevo vožnjo na minulem svetovnem prvenstvu v Badgasteinu. Jenkins je po obeh dnevih tekmovanja (obvezni in prosti ští) zbral 1745,2 točke. Njegov rojak Tim Brown in Francoz Alain Giletta sta daleč zaostala za njim. Brown ima 1684,4, Giletta pa 1682,7 točke. Evropski prvak Karel Dvorn (CSR) se je uvrstil na šesto mesto s 1673 točkami.

— Stockholm, 15. febr. (Reuter). — Hokejski reprezentanca Kanade je sinoči v Stockholmu premagala Švedsko s 6:3 (3:1, 0:2, 3:0).

— Likenwalde, 15. febr. (ADN). — Vzhodnonemška reprezentanca v rokoborbi je sinoči premagala jugoslovansko moštvo »Zagreb« v prostem slogu z 10:6.

ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

Prvi go — prelomnica

Beograd, 15. febr. — 5 tekmo med Partizanom in »Zagrebom« (0:0) se je danes začelo pomladno nogometno državno prvenstvo. Srečanje, ki je bilo ob lepem vremenu, si je ogledalo približno 8000 gledalcev. Sodiščnik Kukanja iz Murske Sobote, streli: Mihajlovič v 52., Blažič v 63. in Mihajlovič v 66. minuti.

Ocena: Zagrebčani so bili prvih 50 minut precej boljši od domačih. Svoje premoči niso znali izkoristiti, pri tem pa je imel precej sreče tudi domači vratar Šoškič. V 52. minuti je Zebec prodir z leve strani in podal žogo pred vrata Zagrebčanov. Mihajlovič ni bilo težko žogo poslati v gol, ki je pomenil tudi popolno prelomnico in igri. »Zagreb« je popustil, Partizan pa je prevzel igro v svoje roke in zvišal zmago.

ZARADI LETALSKE KATASTROFE

Očitki angleškemu tisku

London, 14. febr. — V angleškem parlamentu je 20 poslancev sprobdilo vladi interpelacijo zaradi poročanja angleškega tiska o katastrofi v Münchenu. Tisku očitajo, da je indiskretno, da ne poroča o stanju ponesrečenec, da je s tem škodil privatnemu življenju angleških nogometarjev in funkcionarjev in da je z objavljanjem fotografij ponesrečenec povzročil zaskrbljenost njihovih družin.

V Münchenski bolnišnici je še 11 žrtev letalske nesreče. Igralec Edwards se je večerj privrkat zavedel, sprgovil nekaj besed in užil nekaj hrane, njegov krvotok vzdržuje aparat — umetna ledvica. Drugi pilot letala Kenneth Raymet pa se še vedno ni zavedel. Se vedno je pod zvoncem za kisik in je njegovo stanje kritično.

Vodstvo nogometnega kluba Manchester United si ho opomoglo z mračnimi izjavami. Igralec — emigrant Puskasom, Kocicem in Cizborjem. Kocicis bo igral lahko že v soboto, Puskas in Cizbor pa šele avgusta.

Puc — Gligoričev sekundant

Ob obisku šahovskega vele mojstra Svetozarja Gligoriča v Slovenijo smo zvedeli prijetno novico, da si je igralec, ki stoji med našimi šahisti za enega največjih mojstrov, izbral za svojega sekundanta na medconskem šahovskem turnirju v Portorožu mednarodnega šahovskega mojstra Stojana Pucja, ki je bil lani najuspešnejši slovenski šahist doma in v svetu. Ko smo večerj srečali tovariša Pucja v Ljubljani, smo mu zastavili vprašanje spričo tega res laskačevega zaupanja. Mojster Puc je odgovoril: »Popularnost našega državnega prvaka Gligoriča, je pri nas Slovincih izredna. Ne morda zaradi njegovih uspehov, temveč kdor ga je imel priliko spoznati na dveh državnih prvenstvih, ki sta bili v Ljubljani leta 1947 in 1951, je lahko ugotovil, da je Gligorič vzor poštenega borca, dobrega tovariša in da rad kroji svojim šahovskim simpatizerjem preveliko vnanje s geslom »Na svetu je še mnogo močnejših od mene!« Čeprav ima Gligorič v mnogem prav, mu moram kot dober poznavalec šaha reči le — to v popravek. Le šest šahistov je na svetu, ki mu lahko konkurirajo: Smislov, Botvinnik, Keres, Bronstein, Reshevski in morda sedanjí prvak SZ, Talj. Meni osebno je v veliko čast, da me je moj stari tovariš Gligorič izbral za svojega pomočnika na velikem mednarodnem turnirju v Portorožu. S tem je izkazano slovenskim šahistom veliko priznanje.«

Tudi letos Jugoslavija—SZ

Beograd, 15. febr. — Šahovska zveza Jugoslavije je sprejela predlog, naj bi tudi letos prijateljski dvojni med reprezentancama Jugoslavije in SZ. Srečanje dveh najmočnejših moštve na svetu bo verjetno v maju ali juniju, niso se pa še določili desk in o načinu igranja dvojboja. Tudi kraj bodo določili kasneje. Je pa precej možnosti, da bo srečanje v enem izmed naših turističnih krajev.

XIV. SAHOVSKO PRVENSTVO MARIBORA

Vodi Ačko

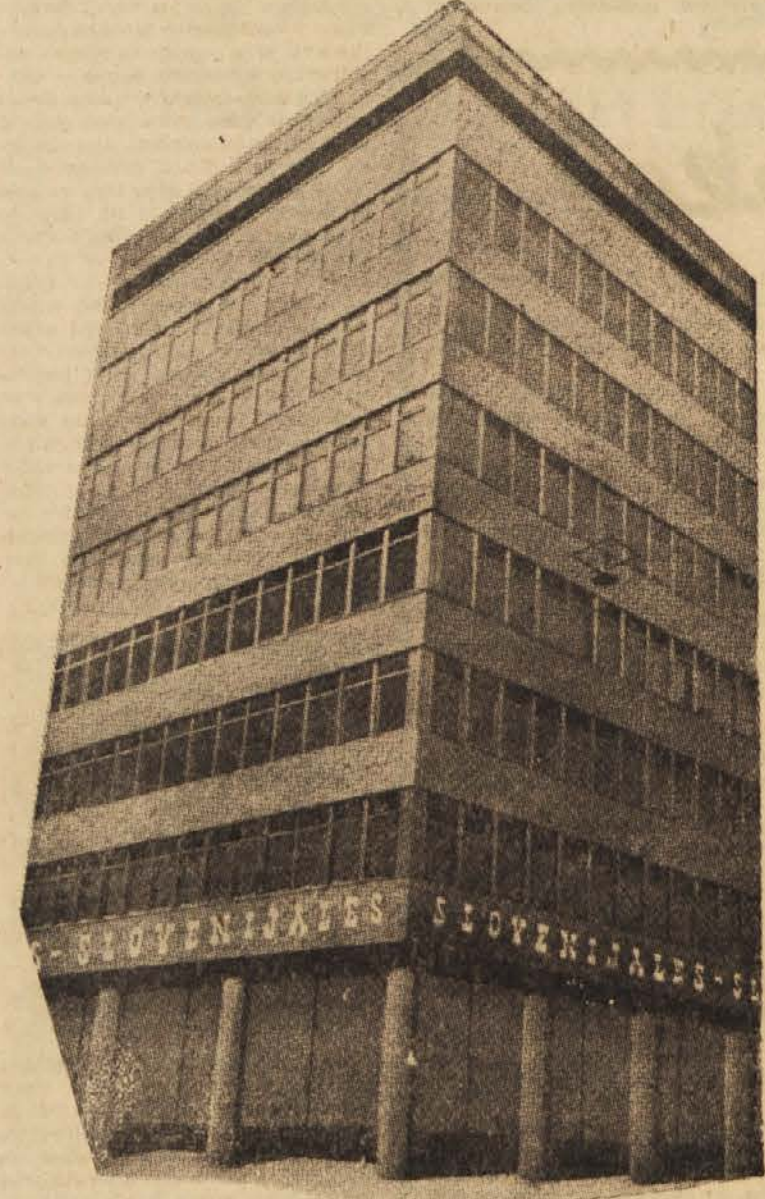
Maribor, 15. febr. — V VII. kolu mariborskega šahovskega prvenstva so bili doseženi naslednji rezultati: Valenšič — Mikunda remi, Njegovan — Kac 1:0, Poš — Ačko 0:1, Babič — Kukec prekinjeno, Partijl ing. Mešiček — Marvin in prof. Iigo — Mavrič — bili odločeni. Po VII. kolu še vedno vodi Ačko s 6 točkami pred Njegovanom 4,5 (3), Mavričem 4 (3), Mikundo 4, Babičem 3,5 (1) itd.

»SLOVENIJALES«

praznuie deseto obletnico obstoja!

»Slovenijales«, podjetje za izvoz lesa in lesnih izdelkov v Ljubljani, praznuje 18. februaria deseto obletnico obstoja. Podjetje posreduje na zunanje in prav tako tudi na do-

mače tržišče surovine in končne izdelke slovenske lesne industrije in gozdarstva. Deset let ni kdo ve kako veliko časovno obdobje za trgovsko izvozno podjetje, kajti za navezovanje po-

Poslovna zgradba, sedež podjetja

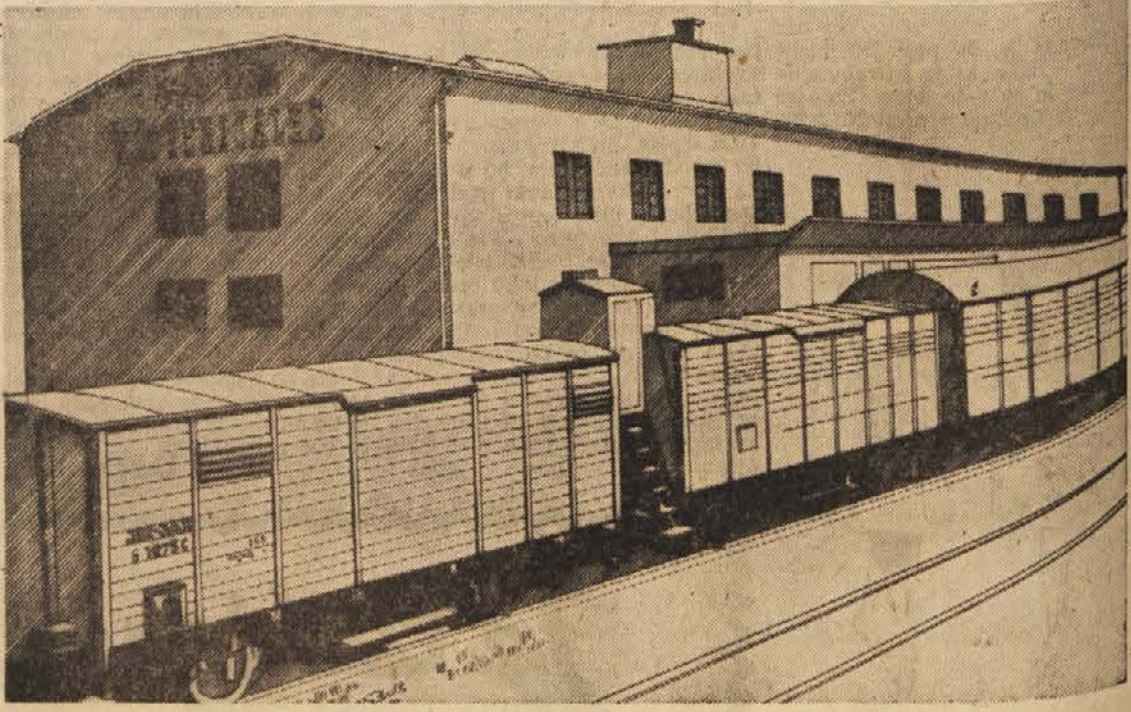
slovnih stikov je potrebno precej časa, preden je ustvarjeno potrebno zaupanje, ki rodi dobre trgovske odnose.

To nalogo je podjetje »Slovenijales« v celoti opravilo in je tako našemu gospodarstvu pomagalo pri ustvarjanju prepotrebnih deviz za bazično industrijo, ki je bila šele v razvoju. Skupni promet podjetja »Slovenijales« v desetih letih znaša več kot 32 in pol milijarde deviznih dinarjev, preračunano na notranjo vrednost več kot 80 milijard dinarjev. S tem je izvršilo v merilu LRS 29% vsega izvoza. V prvih treh letih, ko je bila potreba po devizah največja, je izvrševalo po 60 in tudi 78% izvoza. V lesni stroki je izvozilo v desetih letih 83,5%. Ko naša predelovalna industrija še ni bila zgrajena, so bili seveda v ospredju surovinski artikli. Jamski les, celulozni les, mehak rezan les, tesan les in drogoví, medtem ko sedaj lesna industrija daje čimveč predelane bлага, predvsem končne izdelke in pohištva.

Les je prvi zdravil rane, ki nam jih je zadal sovražnik in dvoigal gospodarsko in industrijsko moč. Za devize, ustvarjene z lesom, smo kupovali prepotrebne stroje za novo industrijo.

Omeniti moramo, da je bilo v začetku težko prodati naš les v tujino, ker je bila na tujih tržiščih že velika konkurenca, a vendar je podjetje »Slovenijales« pridobilo tuje tržišče in posredovalo izvoz, ki je vedno bolj rasel in se končno razširil v tako močeno trgovino, da ima v svojem seznamu registriranih 50 držav in več kot 400 odjemalcev iz vseh kontinentov sveta.

Razumljivo je, da je medtem predelovalna industrija toliko napredovala, da se je podjetje »Slovenijales« lahko posvetilo povečanemu izvozu končnih izdelkov: raznih stolov, obeliskov, lesne galanterije, šolskih potrebščin, čevljarskih kopit, najrazličnejših lesenih gospodinjstskih potrebščin in naposed

Skladišče »Slovenijales« v Vižmarjih

v letu 1952 tudi — v večji meri — pohištva.

Obnovljene in na novo zgrajene so bile velike tovarne lesne galanterije in še obsejnejše tovarne pohištva. Te so v začetku dajale le skromne količine za izvoz, ker so se borile z začetnimi težavami. Tržišče za prodajo končnih izdelkov si je moralo podjetje pridobiti v težkem boju z močno konkurenco iz drugih držav, ki so imele že poprej urejeno svojo lesno predelovalno industrijo in ki imajo v izdelavi te vrste blaga svojo tradicijo in v prodaji potrebne izkušnje.

Naše tovarne so sedaj že tako napredovale, da količinsko in kakovostno dosegajo raven tuje konkurence. »Slovenijales« lahko zato stopa pred najbolj razvajene kupce in je pridobil sloves izdelkom naše industrije.

»Slovenijales« sodeluje na domačih in številnih tujih razstavah ter velesejmih. Podjetje ima v svoji organizaciji tudi pristaniško lesno skladišče na Reki, ki je med največjimi v državi in ga uporablja za skladiščenje lesa in končnih izdelkov ter opravlja speditorske usluge za vse celine.

V letu 1953 se je pokazalo tudi potreba, da podjetje razširi notranjo trgovinsko dejavnost, ki mnogo prispeva k specializaciji naših proizvodnih podjetij. Razumljivo je, da bomo le s specializacijo dosegli

ceneno, kvalitetno in množično proizvodnjo.

Na domačem trgu prodaja podjetje vse vrste pohištva, opremlja hotele, gledališča, kinodvorane, laboratorije, klinike, ladje, poslovne ter reprezentančne prostore itd. Prav tako prodaja tudi rezan les, parket, lesonit, vezane in penel plošče, zaboje, lesene montažne hiše itd.

Svoje poslovalnice ima »Slovenijales« v Ljubljani, Celju, Zagrebu in Beogradu.

Lastni projektiivni biro izdeluje načrte za najrazličnejšo sodobno opremo.

Omeniti je treba tudi dokončno izgradnjo moderne Centralnega skladišča v Vižmarjih, ki ima 4200 m² površine in poleg industrijskega tira tudi vse ostale tehnične pripomočke: dvigalo, vozčke za prevoz pohištva, dve nakladalni oziroma razkladalni rampi v dolžini 180 m, za nakladanje in razkladanje pohištva v vagonih in kamionih. Dnevno lahko Centralno skladišče razloži osem vagonov pohištva, prav toliko pa jih lahko tudi dnevno naloži. Pri normalni razmestitvi pohištva v skladišču je moč uskladiščiti približno 100 vagonov blaga. Del površine v skladišču pa je namenjen stalni razstavi in je samo za izvoz razstavljenih več kot 600 vzorcev raznega pohištva.

Centralno skladišče razpoliža pohištvo na vsa področja

FLRJ in v evropske države, na primer v Anglijo, Nemčijo, na Nizozemsko, v Francijo, Belgijo, ZSSR itd. Kupci, to je trgovska mreža na drobno, se zaveda prednosti in koristi, ki jo ima od Centralnega skladišča, saj lahko v enem vagonu sprejme asortiman blaga, ki zadostuje za prodajo v krajšem obdobju, hkrati pa ima v zalozah vezana le minimalna obratna sredstva.

Centralnega skladišča se že danes poslužujejo skoraj vsa detajlistična podjetja širom po Jugoslaviji. Omeniti je treba tudi, da se blago preko Centralnega skladišča ne podružuje, ker je večina tovarn z razumevanjem prevzela prevoze na svoje breme.

Centralno skladišče »Slovenijales« razpolaga tudi s tremi lahкими tovornjaki za razvoz pohištva. Predvidena pa je letos tudi nabava težkega zaprtega tovornjaka s prikolico, ki bo za sedaj lahko odpeljal dva vagona pohištva v razne kraje države.

Podjetje »Slovenijales« se nenehno trudi, da s svojo urejeno organizacijo posreduje kvalitetno blago slovenske lesne in pohištvene industrije kupcem po najnižjih cenah. Uspeh je bil dokazan že v prvem letu razširjene dejavnosti na domačem trgu, saj so povračila promet v letu 1957 za štirikrat nasproti prometu v letu 1956.

DNEVNE NOVICE

NOČNO ZDRAVNIŠKO DEŽURNO SLUŽBO ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20.-7. URE ZJUTRAJ, OB NEDELJAH IN PRAZNIŠKIH VES DAN:

Zdravstveni dom Center, Miklošičeva c. 21: Dr. Kozak Vlasta, Poljanski nasip 14, tel. 31-135. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-200. Za otroke do 7 letarosti kličite od 7.-21. ure, telefon 33-131.

Zdravstveni dom Bežigrad: Zdravniško-dežurno službo za čas od 15. do 21. februarja ima dr. Setina Miloš, Velikovska 7, telefon 31-281.

Zdravstveni dom Vič: Dr. Grapar Stane, Kosejeva 5, telefon 23-372. V odsotnosti zdravnika kličite telefon 20-497. Nedeljska dežurna služba v ambulanti Mirje, Rimska c. 31, od 8.-14. ure, telefon 21-797.

Zdravstveni dom Siska: Dr. Pavle Jezeršek, tel. 21-744, Knezova ul. 11. - V četrtek, 20. februarja dr. Božo Pečnikov, tel. 22-831, 22-881, Cernetova 31.

ZDRAVSTVENI DOM MOSTE (Dnevna in nočna)

16. febr. 1958, dr. Čuček Joža, Zdr. dom - Moste, Krekova ul. 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

17. febr. 1958, dr. Petek Anton, Zdr. dom - Moste, Krekova ul. 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

18. febr. 1958, dr. Kurbus-Verk Janja, Zdr. dom - Moste, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

19. febr. 1958, dr. Bartol-Zavri Ivana, Zdr. dom - Moste, Krekova ul. 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

20. febr. 1958, dr. Stamač Milena, Ljubljana, Grablovičeva 18, tel. 30-738. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

21. febr. 1958, dr. Čuček Joža, Ljubljana, Povštova ul. 80, tel. 30-626. V odsotnosti zdravnika kličite tel. 31-359.

22. febr. 1958, dr. Kurbus-Verk Janja, Zdr. dom - Moste, Krekova ul. 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

Zdravstveni dom Rudnik: Dr. Sirc Anton, Privoz 5, telefon 22-742. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-500. V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje.

SVETOVNA RAZSTAVA V BRUXELLESU

Največja letošnja mednarodna prireditelj. Sodeluje 51 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Svetovna razstava v Bruslju največji prikaz znanosti tehnične in umetnosti. Svetovna razstava v Bruslju od 17. aprila do 15. oktobra 1958.

Turistično podjetje Putnik Slovenija bo organiziralo od aprila do oktobra stalne večdnevne izlete s posebnimi vlakmi in avtobusi. Udeleženci izletov z avtobusi s bodo istočasno ogledali Milano, Lausanne in Pariz.

Program izletov na svetovno razstavo v Bruslju zahtevajte v najbližji poslovalnici Putnika Slovenija.

Zasledujte naše stalne objave v dnevnem časopisu.

Potujte s Putnikom Slovenija na svetovno razstavo v Bruslju!

Elektrotehniško društvo LR Slovenije priredi v začetku meseca marca trimesečni popoldanski tečaj za dosego naziva visokokvalificiranega delavca in sicer za: monterje, elektroinstalaterje in obratne električarje ter poseben tečaj za elektro-mehanike in navijače električnih strojev. Tečaja se zaključita z izpitom pred pristojno izpitno komisijo. Interesenti, ki so imeli tek poklicov in ki imajo predpisani staž, naj vložijo prijave v tajništvo društva.

Posebno obvestilo! Studenti in dijaki glasbenih, višjih strokovnih in ostalih šol, ki igraje flavto, klarinet, violino, čelo, kitaro, klavir, tolkala, trobente in pozavne, se lahko honorarno zaposlite pri godbi Ljudske milice v Ljubljani. - Zglasite se osebno v Domu LM Maksa Perca, Kotnikova ul. 8, v sobi št. 142, vsak dan od 8.-13. ure, kjer boste lahko opravili avdicijo in zvedeli tudi vse pogoje.

Društvo Iivarjev LRS v Ljubljani vabi svoje člane in prijatelje na svoji občni zbor dne 22. februarja t. l. ob 9. uri v Kazinski dvorani Slov. nar. gledališča v Mariboru. V primeru neakceptiranosti bo začetek ob 10. uri.

Podjetja, urade, organizacije in pisarniške uslužbenke vseh vrst opozarjamo na revijo »Sodobna pisarnja«. Uprava je razposlala prvo številko naročnikom in tudi na ogled nekaterim drugim interesentom. Odpošilite naročilnico Uprava: Ljubljana, Gosposka 12.

Zlička medu zjutraj in zvečer pomirjevalno deluje na živce. Med v toplim čaju, mleku ali z limonado je odlično sredstvo pri obolenjih gripa gripa in prehladu.

Danes sveže morske ribe v ljubljanski ribarnici.

Umrla je

Kleopatra Mikuž

druž. upokojenka

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek 17. 2. 1958 ob 16. uri iz Marijine mrl. vežice na Zalah.

Zalujoči ostali

Uprava kliničnih bolnic v Ljubljani javlja žalostno vest, da je umrl dolgoletni uslužbenec zavoda

ANTON ČUČNIK

ključavničar v tehničnih delavnicah

Dobrega delavca in tovariša bomo ohranili v najlepšem spominu.

UPRAVA KLINIČNIH BOLNIC LJUBLJANA

SOLSTVO

Vzgojna posvetovalnica pri Svetu za solstvo OL Ljubljana, Koblarjeva 34 (grad Kodeljevo), se je preselila v nove prostore na Poljansko c. 22. (Dom Anice Cernejeve - dvorišna stavba). Zaradi urejanja prostorov in notranjega dela začasno ne sprejema strank.

OBVESTILO

Univerza v Ljubljani obvešča vse študente v zvezi z vpisom v poletni semester o naslednjem:

1. Redni vpis v poletni semester 1958 bo od 23. februarja do 5. marca 1958.

2. Naknadni vpis v poletni semester 1958 bodo dovoljevali na podlagi utemeljenih prošelj dekani pristojnih fakultet do 5. aprila 1958.

3. Pričetek predavanj v poletnem semestru bo 1. marca 1958.

4. Vpisi slušateljev v poletni semester bodo:

a) za slušatelje naravoslovne, filozofske in pravne fakultete v kustosni Univerze, Trg Revolucije 11;

b) za slušatelje ekonomske fakultete na dekanatu fakultete v Gregorčičevi ul. 27;

c) za slušatelje fakultete za agronomijo gozdarstvo in veterinarstvo v prostorih fakultete, Krekov trg 1;

d) za slušatelje fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, fakultete za elektrotehniko in strojništvo in fakultete za rudarstvo, metalurgijo in kmetijsko tehnologijo v posejstvu oddelka za gradbeništvo in geodezijo (stara tehnika), Aškerčeva ul. 11;

e) za slušatelje fakultete za splošno medicino in stomatologijo v prostorih fakultete, Vrazov trg 4.

Nadalje sporočamo, da morajo slušatelji (ki morajo imeti pred vpisom testirane vse semestre) predložiti pristojnim uradom ob vpisu:

1. indeks, univ. legitimacija in 2 izvoda osebnega izkaza (1 kolkovan s 30 din);

2. prispevek za zdravstveni fond v znesku din 200, ki se plača v gotovini ob vpisu;

3. redni slušatelj - potrdilo o fluorografiranju, slušatelj do 25. leta starosti pa še potrdilo o besežiranju.

Tiskovine za vpis se daje za naravoslovno, filozofsko, pravno, ekonomsko in za vse tri tehniške fakultete pri vrtarju Univerze, za fakulteto za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo pri vrtarju fakultete na Krekovem trgu 1, za fakulteto za splošno medicino in stomatologijo pa na dekanatu fakultete.

Rektorat Univerze v Ljubljani

PREDAVANJA

Prirodoslovno društvo v Ljubljani vabi na poljudnoznanstveno predavanje dr. Bojana Varla in dr. Berte Jamar: »Uporaba radioaktivnih izotopov v diagnostiki in zdravljenju.«

Predavanje, spremljano z diapozitivi bo v torek 18. II. ob 20. uri v prirodoslovni predavalnici na univerzi, vhod z Gosposke ulice.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani vabijo vabi na javno znanstveno predavanje, ki bo dne 20. februarja 1958 ob 18. uri v dvorani SAZU, Novi trg 3/1. Predaval bo akademik prof. dr. Ivan Grafenauer. Tema: Zveze med slovenskimi ljudskimi pripovedkami in retijskimi.

Društvo bolničarjev LRS vabi svoje člane na strokovno predavanje, ki bo dne 20. februarja ob 19. uri v predavalnici Interne klinike v Ljubljani. - Predaval bo dr. Miran Hočevar o transtuziji.

KONCERTI

Jutri ob 20.15. uri koncert za rdeči abonma. Solist Kjell Baekkelund (Oslo), dirigent Zvonimir Ciglič. Spored - Ciglič. Obrežje pesljak; Grieg. Koncert za klavir in orkester; Čajkovski, VI. simfonija (Patetična).

GLEDALISCA

DRAMA

Nedelja, 16. febr. ob 16: Molière: »Sola za moč«. - Izsiljena ženitev«. - Gospostvo ljubljanske Drave v Kranju. Ob 20: Shakespeare: »Ukročena trimoglavka«. Izven in za podoželje. (Katarina Vika Gričova. - Vstopnice so že v prodaji.)

Ponedeljek 17. febr. zaprto. Torek, 18. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trimoglavka«. Abonma A. (Katarina Duša Pokrajca. - Preostale vstopnice so že v prodaji.) Sreda, 19. febr. zaprto.

Četrtek, 20. febr. ob 19.30: Iwaszkiewicz: »Poletje v Nohantu«. Premiera. - Proslava 30-letnice umetniškega dela Maksa Furtjana. Izven. (Vstopnice bodo v prodaji ob ponedeljku, 17. febr. dalje.)

V četrtek, 20. februarja bo v Drami premiera komedije sodobnega poljskega dramatika Jaroslawa Iwaszkiewicza »Poletje v Nohantu« v prevodu Franceta Vodnika. V tej predstavi v četrtek, 20. februarja bo v Drami premiera komedije sodobnega poljskega dramatika Jaroslawa Iwaszkiewicza »Poletje v Nohantu« v prevodu Franceta Vodnika. V tej predstavi

ZAHVALA

vsem ki so ob prerani smrti ljubega sina, brata

Slavka Kajdiža

sočustvovali z nami ter ga tako številno spremlili na zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom in bolnišničnemu osebju iz Ljubljane ter dr. Noseutu in Salevcu, vsem organizacijam, pevcem, godbama in govornikom za poslovljene besede.

Zalujoča mama z družino in ostalo sorodstvo

bo slavil član Drame SNG Maks Furtjan tridesetletnico umetniškega delovanja. Nastopil bo v vlogi Frederika Chopina. Redijsko vodstvo uprizorivno ima dr. Bratko Kreft. Osnutke za sceno je prispeval Ing. arch. Ernest Franz, kostumograf je Mija Jarčeva. Fragmente iz Chopinove sonate v h-molu igra Zdenka Car. George Sandovo igra Mira Danilova, njenega sina Mauricea Lojze Rozman, njeno hčer Solange Duša Počkajeva, v ostalih vlogah nastopajo Stane Potokar, Mileva Ukmarjeva, Draga Ahačičeva, Danilo Benedičič, France Presetnik, Janez Rohaček, Polde Bibič in Majda Potokarjeva. Vstopnice bodo v prodaji ob ponedeljku, 19. febr. od 17. ure dalje pri dnevnih blagajni v Operi.

OPERA

Nedelja, 16. febr. ob 19.30: Pucelni: »Madame Butterfly«. Gostovanje Ksenije Vidaljeve. Izven in za podoželje.

Ponedeljek 17. febr. zaprto. Torek, 18. febr. ob 19.30: Kogoj: »Crne maske«. Abonma red P. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Sreda, 19. febr. ob 19.30: R. Strauss: »Ariadna na Naksosu«. Abonma red D. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Četrtek, 20. febr. ob 19.30: R. Strauss: »Ariadna na Naksosu«. Abonma red H. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Petek, 21. febr. ob 19.30: Dvojak: »Rusalka«. operni dijaški abonma.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Nedelja, 16. febr. ob 15: Torkar: »Pozabljeni ljudje«. Abonma ned. pop. - kolektivni.

Ob 20: Dürrenmatt: »Obisk stare gospe«. Izven.

Torek, 18. febr. ob 15.30: Dürrenmatt: »Obisk stare gospe«. Abonma tork pop. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 19. febr. ob 20: Kulundžič: »Urode«. Abonma LMS IV. Vstopnice so tudi v prodaji.

Četrtek, 20. febr. ob 20: Dürrenmatt: »Obisk stare gospe«. Abonma TSS I.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Križanke

Četrtek, 20. febr. ob 20: Četrtniki kulturni razgovori - Viado Majhen in Ludvik Gabrovšek: »Razgovor o reformi našega solstva«.

Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni vsak dan od 10 do 12 in 2 uri pred pričetkom. Rezerviranje na telefon 23-011.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Križanše

Nedelja, 16. febr. ob 10: Erich Kästner: »Pikica in Tonček«.

Vstopnice so v prodaji pri gledališki blagajni v Križankah dve uri pred pričetkom predstave, rezerviranje na tel. št. 22-011.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Mestni dom

Nedelja, 16. febr. ob 15: H. Fitz: »Srebrna lilijska«, pravilniška igra s plešop. Popoldanska predstava. Izven. Ob 17.15: F. Hadžić: »Vsi smo samo ljudje«, komedija. Popoldan. predstava. Izven.

Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-060.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Komenskega 12

Nedelja, 16. febr. ob 16: Roger: »Trije fantje in eno dekle«. Komedija. Ob 20: Bokaj: »Vsi zakon«.

Vstopnice za vse tri predstave so v prodaji v nedeljo od 10 do 12 in od 14 do 20.

Oblike za maskarado izposojajo OG vsak dan od 17 do 20 na odr. Oblike izdaja garderobarka proti kavciji.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

MARIONETE

Levstikov (Sentjakobski) trg št. 2

Nedelja, 16. febr. ob 11. uri: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Ob 15. uri: V. Cinybulk-Dezman: »Igračke na cestah«.

Četrtek, 20. febr. ob 17. uri: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.

Sobota, 22. febr. ob 17. uri: L. Novy: »V. Teter: »Mojci in živali«. Ob 20.30 uri: Franc Pocc: »Carobne gostje«. Za odrasle.

ROČNE LUTKE

Resljeva c. 36

Nedelja, 16. febr. ob 17 uri: F. Milčinski: »Dve veselji zgodbi«.

Prodaja vstopnic vsak dan od torika dalje na upravi Resljeva c. 36, od 10.-12. ure (tel. 32-020) in pol ure pred pričetkom predstave pri gledališki blagajni.

VESTI Z JESENIC

Zdravniško dežurno službo ima do 21. februarja dr. Čeh Milan.

Brivsko dežurno službo ima Hudrič Jože, brivski salon, Prešernova cesta.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Nedelja, 16. februarja 1958 ob 14.30: C. Goldoni: »Mirandolina«. Komedija v treh dejanjih z glasbo in petjem. Zveze z vlaki ugodne.

KINO

»RADIO«: francosko-jugoslovanski cinemascope film »Mihajlo Strogov«. Predstavi ob 18 in 20 uri. Ob 16 uri ameriški barvni film »Naprej ujec Vili«. Ob 19 uri matineja mladinskega filma.

»PLAVZ«: ameriški barvni film »Dva tedna ljubezni«. Predstave ob 16, 18, in 20. uri Ob 10. uri matineja mladinskega filma.

»ZIROVNICA«: ameriški barvni film »Napadalec«. Predstavi ob 16 in 19.30 uri.

»DOVIJE«: Ob 16. uri matineja ameriškega filma »Nito«. Ob 18 in 20. uri ameriški film »Tamberlain«. Samo danes.

»KOROŠKA BELA«: ameriški barvni film »Naprej ujec Vili«. Predstavi ob 17 in 19 uri.

Z BLEDA

»BLEDE«: ameriški glasbeni barvni film »Nepozabna pesem«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20 uri. Matineja ob 10. uri.

Čestitke

Na Medicinski fakulteti - oddelek za stomatologijo je 7. februarja 1958 promoviral za doktorja splošnega zobozdravstva Weber Milko iz Ljubljane. Iskreno čestitamo domači!

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za uspešno zdravljenje zdravniškom bolnice v Novem Celju: šef-zdravniku dr. Kopaču, dr. Medvedički ter sobnemu zdravniku dr. Vengustu. Zahvaljujem se tudi vsem sestram in strežnemu osebju za nego in prijaznost.

Ing. Jože Birsa

RADIO LJUBLJANA

SPORED ZA NEDELJO, 16. FEBR. 1958

6.00-7.00 Domač nedeljski jutranji pozdrav - 7.15 Reklame - 7.30 Radijski kolejar in prirediteljski dneva - 7.35 Vedri zvoki - 8.00 Športna reportaža - 8.15 Predstavljamo album zabavnih melodij - 8.45 Mladinska radijska igra - Friedrich Feld: Metka in dvanaest brivcev - 9.24 Kar radi poslušate (spored opernih in opernih melodij) - 10.00 Se pomnite tovariši! - 10.00 Smeh med partizani - 10.30 Zapojimo in zaigramo! - 11.30 Drobne orkestralne skladbe - 12.00 Nedeljska revija popevk in melodij - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.30 Za našo vas - 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.15 Nikola Vitorovič: Delibataška pešara (reportaža) - 16.45 Glasbeni mozaik - 17.30 Radijska igra - Anny Tichy: Pičje strašilo - 18.16 Veseli intermezzo - 18.40 Ob 78-letnici skladatelja Emila Komela - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Variete na vab - 22.15 V plesnem ritmu - 23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

VESTI IZ TRBOVELI

»DELAJSKI DOM«: japonski barvni film »Vrata pekla«.

»SVOBODA«: Trbovlje II: angleški barvni film »Junaki sherwoodskega gozda«.

CELJSKE VESTI

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 16. febr. ob 15.30: Juro Kisilinger: »Na slepem tiru«, nedeljski popoldanski abonma in izven.

KINO

»UNION«: ameriški barvni cinemascope film »Komančje«.

»METROPOL«: angleški kriminalni film »Banda iz Lavender hilla«. Matineja kitajskega vojnega filma »Prehod čez Jang-čee«.

IZ ZALCA

»ZALEC«: češki barvni film »Dobri vojak Švejk«. Predstave ob 15, 17, in 19.30 uri.

ROGAŠKE SLATINE

»ROGAŠKA SLATINA«: ameriški color film »Rdeče podveze«.

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA

Nedelja, 16. febr. 1958 lekarna »Studentec, Gorkega ul. 18.

Ponedeljek, 17. febr. lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Nedelja, 16. febr. ob 16: Kreft: »Celjski grofje«. Red U.

Ob 19.30: Dvojak: »Vrag in Katrac«. Izven.

Pustni tork v gledališču. V torek 18. t. m. ob 16. uri bo v gledališču predstava spevoigr »Bajka o slavčuku«, ki je pri vseh dedanjih predstavah navduševala obiskovalce. Ker so

Upravni odbor Kmetijske zadruge Boh. Bistrica
 razpisuje mesto
upravnika kmetijske zadruge
 Pogoji: Kmetijski tehnik ali pa oseba z daljšo prakso v zadrufni dejavnosti.
 Nastop službe takoj. Plača po dogovoru.
 Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja pošljite upravi Kmetijske zadruge Bohinjska Bistrica.
 531

Upravni odbor
Gozdarsko kmetijske poslovne zveze Mozirje
 razpisuje mesto
šefa za investicijske gradnje
 POGOJI: gradbeni ali gozdarski inženir z dokončano gradbeno ali gozdarsko fakulteto z najmanj 5-letno prakso — z opravljenim strokovnim izpitom ali gradbeni oziroma gozdarski tehnik, absolvent ustrezne srednje strokovne šole, 10 let prakse in opravljeni strokovni izpit.
 Plača po tarifnem pravilniku, stanovanje zagotovljeno jeseni letošnjega leta.
 Prijave sprejema upravni odbor Gozdarsko kmetijske poslovne zveze Mozirje do 31. marca 1958.
 C 18

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja
KEMOFARMACIJA
 razpisuje delovna mesta za naslednje delavce:
taksatorja odnosno fakturista
 Pogoji: Srednja ali ekonomska sred. šola, 5 let prakse
strojepisko
 Pogoji: Popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola, perfektno znanje strojepisja z nekaj let prakse
nižjega knjigovodjo
 Pogoji: Popolna srednja ali nepopolna srednja šola, 5 let prakse v finančnem ali matičnem knjigovodstvu
dva mlajša delavca
 pol- ali ne kvalificirana
 Nastop službe možen takoj. — Plača po tarifnem pravilniku
 Ponudbe na upravo podjetja KEMOFARMACIJA, Ljubljana, Metelkova ulica 7 do 1. marca 1958.

RAZPISNA KOMISIJA
OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA SODRAŽICA
 razpisuje
 na podlagi čl. 36 Zakona o javnih uslužbenih (Uradni list FLRJ št. 53/57) naslednja delovna mesta za:
referenta za šolstvo, prosveto in kulturo
 POGOJI: srednja strokovna izobrazba
referenta za zdravstvo, splošno varstvo in invalidsko varstvo
 POGOJI: srednja strokovna izobrazba
referenta za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve
 POGOJI: srednja strokovna izobrazba
referenta za imovinsko pravne zadeve
 POGOJI: srednja strokovna izobrazba
veterinarja
 POGOJI: veterinarska fakulteta z nekaj let prakse
davčnega izterjevalca
 POGOJI: nižja strokovna izobrazba
šoferja-mehnika
 z nekaj let prakse
 Osnovne in položajne plače po Zakonu o javnih uslužbenih. — Pravilno kolkovane prošnje s potrebnimi priloge in kratkim opisom dosedanjega službovanja vložite pri Občinskem ljudskem odboru Sadržica v Sadržici. Nastop službe takoj ali po dogovoru.
 485

Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino
 razpisuje
NATECAJ
 za naslednja delovna mesta za glavno filialo Ljubljana:
3 uslužbenca za posle analize in statistiko
 s pravno ali ekonomsko fakulteto oziroma srednjo šolo. Zaželeno znanje angleškega in nemškega jezika. Lahko začetniki, prednost imajo kandidati s prakso
2 uslužbenca za posle v loro akreditivih oziroma za posle devizne likvidature
 s popolno srednjo šolo, pravno ali ekonomsko fakulteto. Zaželeno praksa
4 uslužbenca za kreditne referente
 z ekonomsko ali pravno fakulteto oziroma s popolno srednjo šolo. Zaželeno praksa
3 uslužbenca za knjigovodske posle
 s popolno srednjo šolo in prakso
17 uslužbencev za devizne posle
 s popolno srednjo šolo, zaželeno praksa in znanje tujih jezikov
 Službeno razmerje in prejemki so urejeni po določilih zakona o javnih uslužbenih.
 Prošnje, kolkovane s 30 din, z obširnim življenjepisom dostavite Glavni filiali Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino, Ljubljana, Čopova 38, do 6. marca 1958.
 573

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri zunanjetrgovinskem podjetju JUGOTEKSTIL impex, Ljubljana, razpisuje mesto
KOMERCIALNEGA REFERENTA V UVOZNEM SEKTORJU
 Pogoji: Popolna srednješolska izobrazba in znanje nemščine.
 Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru.
 Pismene ponudbe pošljite na naslov JUGOTEKSTIL impex, Ljubljana, Cankarjeva 1-IV.
 565

Stanovanjska zadruga z o. j. »D O M« v Celju
 PREŽIHOVA 24a
 razpisuje delovni mesti za:
upravnika računovodjo
 Upravnik mora biti ekonomist ali gradbeni tehnik z večletno prakso v gradbeni stroki. — Računovodja pa mora biti absolvent trgovskega tehnikuma z daljšo prakso, po možnosti v gradbeni stroki. — Prošnje predložite na zgornji naslov do 28. februarja 1958.
 542

KOMISIJA ZA USLUŽBENSKE ZADEVE
OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA IZOLA
 razpisuje naslednja delovna mesta:
1. referenta za socialno varstvo
2. referenta za splošno ljudsko premoženje
3. referenta za proračun
4. referenta za dohodke od prebivalstva
5. tri pisarniške moči
6. strojepisko
 Pogoji za mesta od 1. do 4.: srednja strokovna izobrazba z ustrežno prakso, za mesto pod 5.: dva razreda ustrezne srednje šole s potrebno prakso, za mesto pod 6.: osemletna šola ali njej enaka strokovna izobrazba s prakso.
 Pravilno kolkovane prošnje z obrazložitvijo dosedanjih zaposlitev dostavite v 15 dneh po objavi razpisa Komisiji za uslužbenske zadeve ObLO Izola.
 K-10

Rudnik živega srebra — Idrija
 razpisuje delovno mesto
GLAVNEGA JAMOMERCA
 POGOJI: Tehniška srednja šola in 3 leta prakse pri rudarskih jamskih in površinskih merjenjih.
 Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru.
 Ponudbe pošljite do 15. marca 1958 na Upravo Rudnika živega srebra — Idrija.
 544

SPREJMEMO
pisarniško moč
 s najmanj 4-razredno srednjo šolo, s nekaj prakse v pisarni. Pismene ponudbe pod šifro »Dobra moč« pošljite na oglasni oddelek s navedbo dosedanje zaposlitve. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Pogoji: Obvezno hitro tipkanje na pisalni stroj

JUGOTEKSTIL
 LPY-16
 SMJELO-HRABRO
 Koračnice Jugoslovanske narodne armije

Kje dobite jedačo in pijačo najceneje?
Gostilna pri Vrhničanu
 vam nudi enolončnice po 30, 40, 50 in 70 dinarjev. Domače kranjske klobase, krvavice, pečena šunka itd.
 Točimo zajamčeno pristna bršička, istrska in dalmatinska vina
 568

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VIDEM-KRŠKO
 razpisuje delovno mesto
zobotehnika
 Nastop službe takoj. Družinsko stanovanje preskrbljeno. Plača po pravilniku o zdravstvenih delavcih.
 541

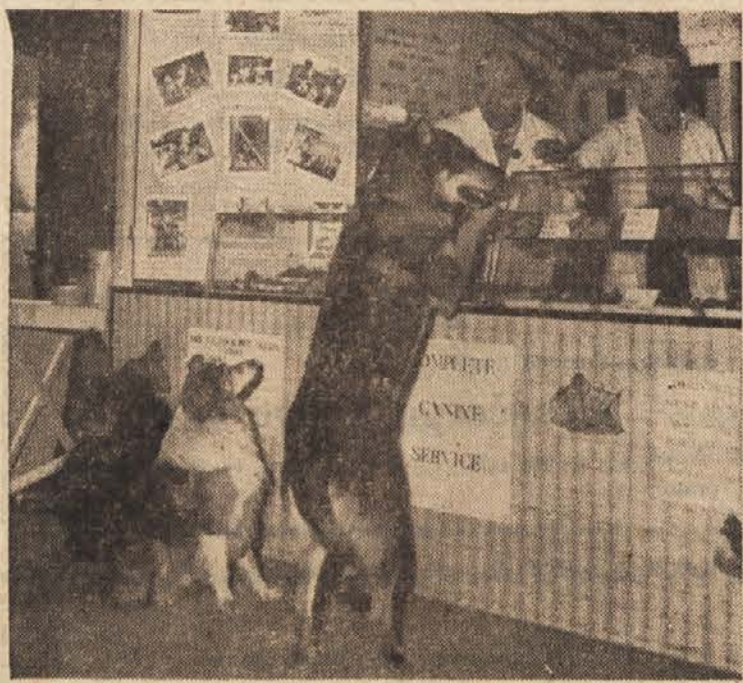
GOZDARSKA POSLOVNA ZVEZA — LJUBLJANA
 ASKERČEVA 3
 razpisuje delovno mesto
finančnega knjigovodje
 Nastop službe takoj ali s 1. aprilom. Plača po tarifnem pravilniku.
 548

Za trgovino s pohištvo iščemo
šefa prodajalne
 Ponudbo pošljite na oglasni oddelek pod šifro »Vesten«
 550

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA
 KOPER
 razpisuje mesto
strokovnega tajnika
 POGOJI: Agronomska fakulteta z najmanj 5-letno prakso. Plača po dogovoru.
 Pismene ponudbe dostavite na OZZ Koper do 25. februarja 1958.
 K-16

RAZPISNA KOMISIJA OKRAJNE OBRNE ZBORNICE V MARIBORU, JURČICEVA 8-II
 razpisuje naslednja delovna mesta v tajništvu zbornice:
1. mesto inštruktorja za knjigovodstvo v obrtnih obratih
2. pravnega referenta
 Plača po pravilniku uslužbencev zbornice.
 Pogoji: ad 1. srednja strokovna izobrazba z večletno prakso v finančni službi; ad 2. visoka strokovna izobrazba s prakso.
 Pravilno kolkovane prošnje s priloženim življenjepisom vložite v tajništvo Okrajne obrtne zbornice v Mariboru v roku 15 dni po objavi razpisa.

Vabilo na prednaročbo
 V TISKU JE PRVIKRAZ V NAŠI DRŽAVI
Veliki avtobusni vozni red FLRJ za leto 1958-59
 Upravni odbor Zveze združen cestnega prometa FLRJ je odstopil našemu podjetju izključno pravico založbe avtobusnega voznege reda.
 Avtobusni vozni red FLRJ bo vseboval popis vseh mednarodnih, rednih in sezonskih prog cestnega prometa.
 V voznem redu bo tudi nekaj gospodarskih reklam, zato naj se zainteresirana podjetja za cene in pogoje takoj obrnejo na naš naslov, ker bomo oglase sprejemali najdlje do 1. marca 1958.
 Zaradi obsežnosti bo vozni red tiskan v omejeni nakladi, zato prosimo ljudske odbore, ustanove, urade, vojne pošte, prometna podjetja, turistične organizacije in ostale interese, naj svoje potrebe sporoče najpozneje do 1. marca 1958.
ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE
»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«
 BEOGRAD, PRIZRENSKA 6, p. d. 470
 telefon 23-508

Na pasji razstavi v londonski dvorani Olympia so uredili tudi poseben paviljon, v katerem so podjetja prodajala večinoma konservirano pasjo hrano. Kako gre v pasji »samopostrežbi«, je poskusil in tudi praktično pokazal lep nemški ovčar, ki sta se mu pridružil dva psa angleških pasem

Univerzitetni rudnik

Obnovitvena dela na kraju, kjer so Indijanci pred stoletji kopali zlato

Argentina je ubrala v svoji prosvetni politiki novo pot. V tej deželi bo univerza kot edina ustanova svoje vrste na svetu dobivala finančna sredstva iz dohodkov zlatega rudnika. Vlada je nedavno dovolila univerzi v Tucumanu, da se lahko vzdržuje z izkoriščanjem zlatega rudnika Farallon Negro.

Vladna odločitev je sprožila nezadovoljstvo v pokrajini Catamarca, kjer leži ta rudnik. Predstavniki pokrajine izjavljajo, da ni prav, če rudnik v njihovem ozemlju izkorišča univerza, ki ima sedež v sosednji, zelo bogati pokrajini. Razen tega menijo prebivalci Catamarca: čeprav ima univerza prednost pri izkoriščanju rudnika, ki so ga odkrili njeni profesorji, spada rudnik v pristojnost te pokrajine, ker so ga že pred prihodom belih Evropejcev izkoriščali tamkajšnji Indijanci.

Zgodovina odkritja tega rudnika je zanimiva. Ljudje so že dolgo vedeli, da je tam rudnik, vendar so menili, da so Indijanci izkopali in odnesli iz njega že vse, kar je bilo kaj vrednega. Geolog tucumanske univerze prof. Abel Peirano pa je nekoč potoval po tej pokrajini in spet odkril rudnik. »Zabil je količek,« kakor se temu pravi v rudarski govorici, in prijavil osemdeset najdišč, ki jih je potem odstopil svojemu študentu in štirim univerzitetnim nameščencem, ki pa so vse prepustili univerzi.

Peronova vlada je pred leti rudnik nacionalizirala in s tem odstranila spor pokrajine Catamarca s tucumansko univerzo. Nova vlada je po Peronomem padcu skušala najti kompromisno rešitev in je z odlokom pooblastila univerzo, da sme izkoriščati rudnik, vendar mora dati polovico dohodkov pokrajinski vladni Catamarca, drugo polovico pa naj bi uporabila za razvoj rudnika in za graditev univerzitetnega mesta v Tucumanu. Ko bo mesto dograjeno, bo univerza smela izkoriščati četrtino dohodkov od rudnika, tri četrtine pa bo dobilo prosvetno ministrstvo za izpolnitev vseh univerz v deželi.

Delež, ki naj bi ga dobila pokrajina Catamarca, torej ostane

vedno isti, pokrajinske oblasti pa smejo vplivati na univerzitetne strokovnjake, da bodo čim učinkoviteje izkoriščali zlato rudo.

Za »najhitrejšega človeka« velja ameriški letalski polkovnik Frank Everest, ki je z raketnim letalom »Bell X-2« dosegel pred kratkim za nekaj sekund hitrost 3000 km na uro. »Gregory Peck letalstva,« kakor ga imenujejo, je bil med drugo svetovno vojno pilot na Tihem oceanu, zdaj pa poklicno preizkuša nove letalske modele. Posnetek kaže pilota Everesta s tremi otroki

Mesto znanosti

V Sibiriji so začeli graditi moderno »mesto znanstvenikov«, ki bo imelo 20.000 prebivalcev. Na mestnem področju bodo sezidali deset sodobnih znanstvenih inštitutov in novo univerzo. V enem samem mestu znanosti se bo zbralo več tisoč znanstvenikov iz Moskve, Leningrada in drugih sovjetskih mest. Že čez leto dni bodo dogradili štiri inštitute, v katerih bo delalo 2000 znanstvenikov in znanstvenih sodelavcev. V tej »drevesnici znanosti« bodo reševali sodobne znanstvene probleme, predstojnik pa bo predsednik sovjetske znanstvene akademije Lavrentijev.

Magnet tehta 75 ton

Francoska industrija je izdelala tako imenovani stalni magnet, se pravi takšen, ki ne potrebuje zunanega vira energije. Magnet tehta 75 ton, njegovo jedro pa je iz kristaliziranega jekla, niklja, kobalta in aluminija. Magnetna tečajna sta v brezžični celici, novo napravo pa bodo instalirali na naravoslovno-matematični fakulteti v Orsayu, kjer jo bodo uporabljali za jedrske raziskave.

Zaradi sveže barve

Na Gradiščanskem je 19 državljani vložilo tožbo proti avstrijski državi in zahtevalo odškodnino. Pred časom so bili ti ljudje na zatožni klopi, češ da so nasprotno oblastem, pa so jih oprostili zaradi pomanjkanja dokazov. Ko so po izreku sodbe zadovoljno vstajali, se je zgodilo nekaj, kar ni bilo na dnevnem redu razprave. Možakarji so se s hlačami prilepili na klopi. Nastal je vznemirljiv prizor, navsezadnje so se obtoženci le »odlimali«, vendar so si vsi raztrgali hlače. Na vsem Gradiščanskem se zanimajo za izid sedanje tožbe.

Izid žrebanja nagradne križanke

Med 2134 reševalci februarke nagradne križanke je žreb izbral tele nagrajence:

I. NAGRADO 2500 din dobi: Cvetka Hibler, Gornja Radgona, Partizanska 15.

II. NAGRADO 1500 din dobi: Hnko Friškovec, Vitanje št. 51.

III. NAGRADO 1000 din dobi: bita: Radovan Turk, Ljubljana, Peričeva 8 in France Naglič, Radovljica, Prešernova 10-1.

IV. NAGRADO 800 din dobi: Boris Zitterschlager, Ljubljana, Tolstojeva 5-1., Miran Zgonik, Maribor, Aškerčeva 6, Boris Plesničar, Koper, Semedela 22, Marjeta Martulaš, Ljubljana, Tržaška 34a, Ivan Šalekar, Ljubljana, Cilenškova 4.

V. NAGRADO 500 din dobi: Neva Lebar, Murska Sobota, Prešernova 8, Alojz Macarol, upokojenec, Ljubljana, Stefanova 13, ing. Ivan Smid, Ljubljana, Trubarjeva 14, Vojtek Hočevar, upokojenec, Celje, Ljubljanska 8-III, Ljuba Stanko, Ljubljana, Robova 15, Slavica Grošelj Ljubljana, Cigaletova 7-1, Lado Černe, Bolnišnica za duševne bolezni, Ljubljana-Polje, Anka Kerda, Zdravkova 42, Most na Soči, Niko Valjevec, šol. upravitelj, Velike Lašče, Ignacij Cuderman, Kranj, Titov trg 24, Vida Simončič, Novo mesto, Rogovska 21, Matilda Triler, Slovenj Gradec, Dragica Korčin, Portorož 216, Nada Burja, Kostanjevica na Krki, Alojz Koršič, Prvačica 83, ing. Maks Megušar, Ljubljana, Ierbersteinova 15-1, Alenka Lapajne, Ljubljana, Ob železnici 14, Mojca Marcoratti, Ljubljana, Cernetova 13, Dagmar Premšak, Celje, Gubčeva 10, Andrej Perne, Kranj, Titov trg 11.

Pravilna rešitev vodoravno: svečenik, terapija, ilirizem, pravopis, klop, tank, Mamon, tja, eta, narev, toni, tu, e, igralec, luč, la, jk, poreklo, Raf Vallone, lep, devin, izid, poti, pene, p. Tolstoj, acetat, inje, Rodin, ut, pujc, korliba, svtkarica, ski, m, sa, tr, p, Irška, čut, urar, gea, kamion, Uri, nonparej, dolbem, Alja, ute, ea, o, Liege, Portorož.

Nagrade bomo poslali nagrajencem v prihodnjih dneh po pošti. Prihodnjo nagradno križanko bomo objavili v nedeljo dne 2. marca.

PRSTANI V VESOLJU

Dvoje novih teorij o nastanku in obliki vsemirskega prostora

Fizik dr. Winston Bostik je pred kratkim razložil v svojem predavanju na newyorškem inštitutu za astronautiko dvoje novih teorij o obliki in nastanku vesolja.

Po ugotovitvah, da sestavlja vesolje v glavnem vodik, ki je

bolj ali manj – kakor pravijo – nabit z elektriko, sklepa profesor Bostik, da ima vesolje skoraj gotovo obliko prstana ali avtomobilskega plašča. V tej zvezi pravi, da vsebujejo milijarde zvezd, ki sestavljajo vesolje, dejansko le tisočinko vsemirske snovi, vse drugo, torej 999 tisočink, pa je ionizirani vodik, ki lahko oblikuje lastna magnetna polja.

»Pod vplivom teh magnetnih polj se plin širi v obliki avtomobilskega plašča. Z vrsto laboratorijskih poskusov, pri katerih so ionizirani plin izpostavili učinku magnetnega polja, so dokazali, da plin skoraj v vseh primerih takoj zavzame takšno obliko, v določeni drugih primerih pa dobi obliko spirale, torej nekaj takšnega, kot je tako imenovana Rimska cesta, v kateri je tudi naša Zemlja,« pravi profesor Bostik.

Verjetno je, dodaja ameriški fizik, da ima takšno vesolje v obliki avtomobilskega plašča tudi svojega dvojnika, ki se nedvomno giblje v nasprotni smeri. O oblikovanju vesolja je razložil dr. Bostik dvoje teorij, ki ju zdaj priznava skoraj ves znanstveni svet. Po eni vesolje nenehno nastaja, pri čemer se energija stalno spreminja v nove osnovne atomske snovi. Po tej teoriji bi lahko obstajalo po mnenju ameriškega znanstvenika več vesolij samostojno drugo od drugega.

In še druga teorija: vesolje je nastalo podobno kot na primer bengalični ogenj. Pred kakimi sedmimi milijardami let je prišlo do silovite atomske eksplozije vesoljskega obsega, pol ure po tej eksploziji pa so že nastale vse kemične prvine. Eksplozija je pomenila po tej teoriji začetek »ugašanja« vsemirja, torej proces, pri katerem se galaktike (milijardne skupine zvezd) nenehno oddaljujejo druga od druge.

Pred dnevi se je končalo v Badgasteinu svetovno prvenstvo v smučanju, v odjugi pa bo hemara kmalu skopnel tudi spomenik, ki ga je v pozdrav udeležencem svetovnega prvenstva postavil profesor Adalhart iz Halleina. Srečni simbol je bil visok dobre tri metre

25 otrok

Madeleine Devaude, žena francoskega kmetijskega delavca, ima že več let naslov »matere najštevilnejše francoske družine«, pred dnevi pa je dala življenje 25. otroku. Zdaj ji je 47 let, od leta 1928 se je skoraj vsako leto rodil po en otrok. Vsi otroci razen dveh še živijo, in sicer enajst fantov in dvanajst deklet. Devetnajstemu in dvaindvajsetemu je botal predsednik francoske republike. Madeleine je že osmič babica.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. tekočina krvi in limfe, 7. poročilo, 8. kočki za jagode, 9. osebni samček, 10. števnik, 11. ime italijanske filmske igralkice, 12. slovit pesalka (Isidora), 14. kocka (latinsko), 15. velika morska žival, 16. kratica človekoljubne organizacije, 18. očitaloc, 20. domača žival, 21. južno sadje.

Navpično: 1. zemlja, 2. loščila, 3. vulkan na otoku M. Yndanao, 4. jutranjica, 5. mrhovina, 6. prebivalec stare grške pokrajine, 11. mečkala, 12. pokrajina v ZDA, 13. cestna, 16. vrsta perutnine, 17. del naše države, 19. ime hrvaškega književnika Ujevića.

1	2	3	4	5	6
7					
8					
9				10	
12	13				
14					
15				16	17
18			19		
20					
21					

REŠITEV-KRIŽANKE z dne 12. februarja
Vodoravno: 1. Borsig, 7. Atenka, 8. napote, 9. čut, 10. kulisa, 13. oče, 14. mentor, 18. Ankara, 19. realka.

»Poprej bi rada od vas jamstvo, da se Palermu ne bo nič zgodilo.«
»V redu, gospa Wald,« sem ji rekel, tisti trenutek pa sem opazil, da je Frank Palermo poslal po mene poseben avto, težko oklepno vozilo, ki bi zagotavljalo uspešno zaščito pri morebitnem napadu.

Svojevrsten občutek ima človek, če sedi v takšnem avtomobilu kot prijatelj in zaupnik nevarnega gangsterja. Ker takšnih prijateljev nisem imel še nikoli, tudi nisem kaj posebno zaupal v prijateljstvo, zato sem se kdaj pa kdaj ozrl skozi zadnje okno. Jones se je v navadnem avtomobilu peljal za nami.

Ko sva prispela, se je dirka že začela. Na tribunah in ob dirkalni stezi, kjer so Jockeyi že sedeli na konjih, se je kar trlo ljudi. Ponekod je bila takšna gneča, da sva si morala pomagati s komici.

Pred klubsko tribuno se je Magda Wald ustavila, jaz pa sem stopil po stopnicah. Tudi mene je prevzelo dirkalno razburjenje. Na stezi so se že poravnali konji za prihodnjo dirko. V ložah so se zalesketale leče daljnogledov pred napetimi obrazi in živčnimi kretinami rok in ramen. Sredi ljudi je sedel Palermo, ki mi je bil po vsem videzu bolj všeč vrvež na dirkališču kot pa hišni mir.

»Zelo ljubeznivo od vas, Kelly,« me je pozdravil, snel rokavico iz jelenovega usnja. Moral sem mu dati roko.

»Kar na kratko napraviva, Palermo!«
»Zal ne gre tako naglo,« je odgovoril stari gangster, ki se mu ni prav nič poznalo, da je ime pred kratkim nevaren srčni napad. Nasprotno, kar zdrav je bil videti, seveda če ne bi upošteval grde brazgotine in bradavice na desnem licu. Njegov dragoceni klobuk je ležal na robu lože, bele lase pa je imel skrbno po-

FRANK HARPER

Newyorške NOCI

41 DETEKTIVSKI ROMAN

česane nazaj. Nosil je lahko obleko iz sive surove svile.

»Kaj mi imate povedati?« sem ga nestrno vprašal. Palermu pa se ni nič mudilo. Z zlatim svinčnikom je obkrožil številko sedem na dirkalnem programu. Zraven te številke je bilo zapisano: »Hlev Palermo, Triletni žrebec Azar.«

»Svetujem vam, stavite na mojega konja, Kelly,« je rekel.

»Nikoli ne stavim,« sem mu odgovoril.

»Stave na Azara stojijo 22 : 2. Se minuto časa imate...«

»Hvala, ne bom.«

»Čeprav nimate denarja s seboj, bo moj tajnik sprejel vašo stavo. Če boste izgubili, boste že kasneje plačali. Sicer pa Azar ne more izgubiti. Stavite vsaj pet tisoč dolarjev.«

»Hvala, ne pride v poštev.«

»Zakaj mi ne dovolite, da bi se vam oddolžil?«

»Vaša hvaležnost mi ni prav nič potrebna,« sem mu odgovoril.

Konji so se pognali, steza je bila dolga miljo, dirkali so tri minute in pol. Gledalci so vpili, v splošnem vrvežu se s Palermom nisva mogla pogovarjati. Že takoj sploščila se je Azar s številko sedem pognal naprej in zmagal za celo dolžino. Če bi bil staval, bi dobil pet tisoč dolarjev.

S Palermom sva nadaljevala pogovor v odmoru med tretjo in četrto dirko.

»Ali bi cigaro?«

»Prav rad,« sem odgovoril. Vžigalica je prasknila, prižgala sva si Corone.

»Za Freddyja Rotha gre,« je nazadnje spregovoril Palermo.

»To sem si tudi mislil,« sem mu odgovoril.

»Predvsem vprašanje, ki ste ga spregledali, ko ste me zasliševali.«

»Kakšno vprašanje?«

»Niste se zanimali, čemu je bil namenjen denar v tistem kovčku, ki ga je Roth pripravil zame.«

»Domneval sem, da vam je bil Roth kaj dolžan.«

Palermo se je nagnil k meni: »To je bil honorar, s katerim je bilo treba plačati uboj.«

»Kako ste rekli?«

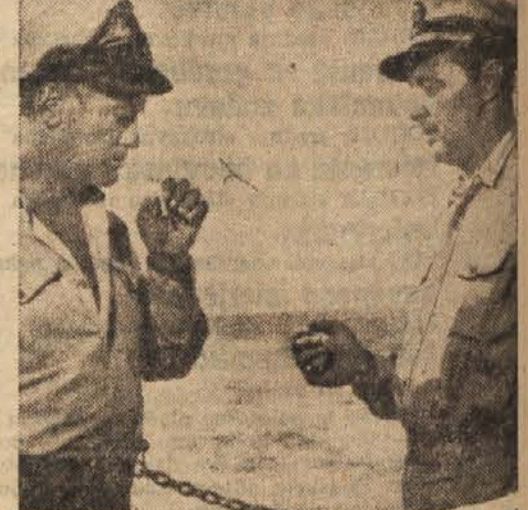
»Plača za atentat na senatorja Chapleya, ki je v svojem odboru pripravil izgon Fedorja Rotha iz Združenih držav.«

Cutil sem, kako so se mi na sencih napele žile. Ko sem slišal, kakšne baže zločinec je bil Roth, so se mi dlani nehote stisnile v pesti. Torej: sleparija, trgovina z ženskami in navsezadnje uboj po naročilu.

»Ali si je zares domišljaj, da bo z ubojem

»Torpeda na Atlantiku«

V cinemaskopski tehniki so Američani posneli barvni film »Torpeda na Atlantiku«, v katerem igrata glavni vlogi sovravnih kapitanov Robert Mitchum in Curd Jürgens. Ameriška »adja in nemška podmornica potopita druga drugo, kapitana pa se skupaj rešita. Film je narejen z očitno težnjo, popu'arizirati ameriško-nemško vojaško sodelovanje

znanega senatorja lahko preprečil izgon?« sem vprašal Palerma.

»Bilo je pripravljeno nadvse spretno.«

»Kako je hotel to reč izvesti?«

»Senator Chapley je iz Marylanda in živi v Anacosti, kako uro od Washingtona. Vsako jutro okrog osme se pelje z avtom v Capitol. Boste že razumeli, da se kaj lahko zgodi prometna nesreča na avtomobilski cesti z izredno gostim prometom.«

»Zares popolna zamisel... Za pol milijona dolarjev...«

»To je bila kar zmerna cena, saj je šlo za senatorja.«

»No da... Po vašem mnenju je to poceni?« sem mu odgovoril, pri tem pa se mi je obracal želoce. Kazalo je, da vendar nimam dovolj močnih živcev za svoj poklic.

»Zdaj vsaj veste, za kaj je bil pripravljen tisti denar. Verjemite mi, mnogo mi je na tem, da se vam oddolžim na neki način.«

Tisti trenutek mi še ni bilo povsem jasno, ali je to res hvaležnost nepridiprava, ki sem ga rešil električnega stola, ali kaj drugega.

»Ali pa tudi veste, kaj se je zgodilo s tistim denarjem?« sem ga nenadoma vprašal in ga ostro pogledal.

Medtem ko sva se nemo gledala, sem skušal razbrati s potez na njegovem obrazu, ali ve kaj več, prebrisani gangsterjev obraz pa mi ni povedal ničesar.

»Po mojem mnenju ste odlični kriminalist. Stavim, da to tudi že zdavnaj veste.«

»Ne trudite se, Palermo! Ne morem vam ničesar povedati,« sem rekel in vstal.

»Kaj pa, če je Kim ukradla ta denar?« me je vprašal s prikritim nasmehom.

»O tem ne vem ničesar.«

»Povejte mi vsaj, kje je zdaj ta ženska.«